ĦOLQA BEJNIETNA

FITTIXTEK
SIBTEK
ĦABBEJTEK

RIVISTA INTERNA TAL-PROVINĊJA
AGOSTINJANA TA' SAN MARK

LULJU - SETTEMBRU 2016 / 2

EDITORJAL

200 SENA: ĦAJJA TA' FLIMKIEN U TA' QADI

Kien lejn it-tmien tas-Seklu XIV fejn l-Agostinjani jaslu għall-ewwel darba f'pajjiżna u kien biss fl-14 ta' Settembru tas-sena 1817 meta uffiċjalment titwaqqaf il-Provinċja Agostinjana Maltija. Snin twal ta' ħafna aħwa li għexu flimkien f'komunitajiet differenti biss dejjem b'ideal wieħed mibni fuq il-Kelma ta' Alla: li nkunu qalb waħda u ruħ waħda bejnietna magħqudin f'Alla. Dan kien ukoll l-għan ewlieni li fis-Seklu IV Wistin ta' Hippona beda jiġbor irġiel miegħu biex flimkien ikunu dan is-sinjal tal-għaqda fil-Knisja u għall-Knisja. Minkejja l-firdiet li minn dejjem kienu preżenti, Alla sejħilna biex ngħixu flimkien ħalli nkunu dan is-sinjal: f'din ir-realtà hekk fraġli li ġġorr magħha l-għaqda ta' bejn il-bnedmin, biss huwa possibli li ngħixu flimkien magħqudin. Għaldaqstant, ix-xhieda tagħna l-Agostinjani fid-dinja tal-lum hija mill-aktar attwali u fl-istess waqt kontemporanja u dan għaliex, teħodna fil-qalba tal-messaġġ tal-Evanġelu u fl-istess waqt, twieġeb bl-iktar mod qawwi għal waħda mill-isfidi kbar taż-żminijiet li ninsabu fihom: l-isfida tal-individwaliżmu. Ngħid dan għaliex ebda bniedem, ebda soċjetà, ebda komunità, ebda familja, u l-knisja fiha nfisha, ma tista' qatt tgħix jekk mhux f'komunjoni. Aktar minn 600 sena ta' preżenza f'Malta u 200 sena bħala Provinċja, dan huwa l-aqwa rigal li l-Ordni Agostinjan ta u għadu jagħti lill-Knisja u lis-Soċjetà f'pajjiżna: ir-rigal tax-xhieda tal-għaqda. Il-Kunventi li għandna, il-Knejjes li fihom naqdu lil tant nies, il-ħidmiet li nwettqu ma' tant persuni, it-tagħlim li nwasslu lil tant tfal permezz tal-iskola, u tant ħidmiet oħra, dawn huma importanti għalina għaliex permezz ta' dawn ir-relazzjonijiet f'pajjiżna u barra minn pajjiżna stajna u għadna nistgħu nwettqu parti mill-kariżma tagħna: li nkunu ta' qadi għall-oħrajn. Relazzjonijiet bħal dawn li jgħinuna biex noħorġu mill-kunventi tagħna għall-bżonnijiet tal-oħrajn. Dan kollu nwettquh bla ma qatt ninsew li aħna wkoll persuni li ngħixu flimkien, nitolbu flimkien, nieklu flimkien, naqsmu t-toqol u t-tbatijiet ta' xulxin, persuni li nħossu u ninkwetaw għal xulxin, persuni li nifirħu flimkien u b'xulxin, persuni li fil-qalb ta' kull wieħed minna hemm sejħa li Kristu nnifsu għoġbu jagħmel lilna lkoll. Dan kollu jgħinna ta' kuljum insaħħu fi qlubna l-konsagrazzjoni tagħna lil Alla għall-qadi tal-oħrajn.

Qiegħed insemmi dan għaliex, aħna l-Agostinjani f'Malta, aħna u niċċelebraw dan il-Bi-Ċentinarju tal-Provinċja tagħna, ma rridux niċċelebraw biss xi dokument, xi digriet bħala twaqqif tal-Provinċja Agostinjana Maltija, imma fuq kollox, irridu iva niċċelebraw u nirringrazzjaw lil Alla ta' tant persuni li għadhom anke llum ġenerużi mas-sejħa ta' Alla li għamlilhom biex

flimkien jgħixu taħt saqaf wieħed magħqudin. U permezz ta' dan il-ferħ tagħna li rriduh jasal f'widnejn kulħadd, l-għajta tagħna hija waħda: huwa possibbli li ngħixu flimkien magħqudin.

Sena sħiħa ta' ċelebrazzjonijiet u attivitajiet li l-Provinċja Agostinjana ser tkun qed tgħix biex tfakkar dawn il-200 sena. Fosta dawn l-attivitajiet hemm: fix-xahar ta' Settembru: il-ftuħ uffiċjali waqt Quddiesa Solenni mmexxija mill-Provinċjal Patri Raymond Francalanza OSA; Ottubru: Pellegrinaġġ għas-Santwarju tal-Madonna tal-Mellieħa; Ftuħ tal-post il-ġdid li l-Provinċja se toffri biex tilqa' fih persuni refuġjati u persuni oħra fil-bżonn; Novembru: Ċelebrazzjoni ta' Jum il-Vokazzjonijiet u Ġimgħa Vokazzjonali Agostinjana; Diċembru: Inawgurazzjoni tal-Lapida ħdejn is-Salib fil-ġnien ta' quddiem l-Imdina; Inawgurazzjoni tal-Biblical Garden fil-Millennium Chapel; Jannar: Mument ta' talb għall-għaqda tal-Insara fil-Parroċċa ta' Santu Wistin – Valletta; Djalogi Agostinjani fit-Toroq tal-Hajja mill-Eminenza Tiegħu l-Kardinal Gian Franco Ravasi; Frar: Seminar fuq ir-Regola ta' Santu Wistin; Marzu: Preżentazzjoni tal-ktieb tat-tfal dwar il-Hajja ta' Santu Wistin; April: Kunċert Oratorio a Sant' Agostino ta' Mro Domenico Anastasi, taħt il-Patroċinju tal-Eminenza Tiegħu l-Kardinal Prospero Grech OSA; Open weekend fil-Kunvent ta' San Mark – Rabat; Mejju: Żjara Kanonika tal-Pirjol Ġenerali tal-Ordni Agostinjan, Padre Alejandro Moral OSA; Festa Titulari ta' Santu Wistin fil-Parroċċa tal-Belt; Ġunju: Festa Familja Agostinjana; Open weekend fil-Kunvent tagħna tal-Belt; Preżentazzjoni tas-somma miġbura mill-Provinċja kollha biex jinxtara makkinarju ġdid fl-Isptar Mater Dei; Lulju: Esperjenza Missjunarja fil-Kenya; Attività soċjali għall-familjari, ħbieb u benefatturi; Awwissu: Festa ta' Santu Wistin f'Għawdex – Quddiesa Pontifikal fil-Katidral mmexxija mill-Eċċellenza Tiegħu Mons Mario Grech; Settembru: Għeluq uffiċjali tas-Sena Bi-Ċentinarja – Quddiesa Pontifikali mmexxija mill-Eċċellenza Tiegħu Mons Arċisqof Charles J. Scicluna fil-Kon-Katidral ta' San Ġwann.

Hekk għandna quddiemna ħarsa ħafifa ta' xi ċelebrazzjonijiet li ser isiru matul dan il-Ġublew. Ser naqsmu wkoll dan il-ferħ tagħna fuq il-mezzi ta' komunikazzjoni li għandna f'pajjiżna. Fost l-oħrajn, il-ġurnal tal-Leħen is-Sewwa, darba kull xahar ser inkunu qed nippubblikaw artiklu b'riflessjonijiet fuq dik li hija Storja Agostinjana, teoloġija u spiritwalità Agostinjana, attivitajiet soċjali li aħna l-Agostinjani nwettqu fejn ninsabu; riflessjonijiet fuq il-kariżma tagħna; u xejn anqas, kif il-qalb ta' Santu Wistin għadha mħeġġa anke llum wara tant eluf ta' snin li dan il-bniedem kien fostna.

Din il-ħeġġa ta' Santu Wistin, bniedem mimli ħolm u ħajja għall-komunitajiet tiegħu kif ukoll għall-Knisja, għenitna biex aħna u nirriflettu fuq il-logo għal din is-Sena Bi-Ċentinarja mit-twaqqif tal-Provinċja Agostinjana f'Malta, naħsbu fuq dak li kien dejjem preżenti fil-qalb ta' Wistin: FITTIXTEK – SIBTEK – HABBEJTEK. Dawn it-tliet kelmiet li jiġbru u li jdawlu l-ħajja kollha kemm hi ta' Santu Wistin, il-missier spiritwali tagħna l-Agostinjani, għenu wkoll biex il-pittur John Martin Borg joħroġ din il-pittura li għandha sens qawwi għalina lkoll li qegħdin ngħixu flimkien fuq ir-Regola ta' Santu Wistin. Żewġ żgħażagh Agostinjani b'Wistin fin-nofs magħqudin flimkien b'dawk il-fjammi tan-nar li ħerġin mill-qalb li fil-logo/fl-istemma tagħna l-Agostinjani nsibuha dejjem preżenti. F'din il-pittura għandna dak l-Agostinjan li qiegħed iħares lejn idejh vojta... għadu ma sabx, biss qiegħed kontinwament ifittex. L-Agostinjan li għandu f'idejh dik il-fjamma, simbolu tal-preżenza ta' Alla, huwa dak li sab lil min qiegħed ifittex. It-tielet wieħed, Wistin innifsu, huwa li għex din l-esperjenza, qalbu tixgħel mill-imħabba ta' Alla, din l-istess imħabba li tilqa' u tgħaqqad miegħu lil kull min jingħaqad miegħu f'din il-mixja lejn Alla. B'idejh miftuħa jfakkarna fi Kristu msallab li jgħidilna li m'hemmx imħabba ikbar minn dik li tingħata għal ħaddieħor. Dawn l-ilsna tan-nar li jixegħlu u jdawlu anke llum lill-qlub tagħna biex iżommuna flimkien magħqudin fil-komunitajiet tagħna: xhieda qawwija għal dawk kollha li jixtiequ u li qegħdin jagħmlu minn kollox biex jgħixu fl-għaqda ta' bejniethom.

P. RAPHAEL ABDILLA OSA

AĠENDA PROVINĊJALI

5 ta' Ottubru:
Pellegrinaġġ – Santwarju tal-Madonna tal-Mellieħa;

Għeluq snin P. Raphael Abdilla;

9 ta' Ottubru:
Għeluq snin P. Mario Abela;

10 ta' Ottubru:
Ftuħ tal-post il-ġdid li l-Provinċja se toffri biex tilqa' fiha persuni refuġjati u persuni oħra fil-bżonn – Rabat;

13 ta' Ottubru:
P. Pawl M. Spiteri – RIP 1997;

14 ta' Ottubru:
Inawgurazzjoni tar-Restawr tal-Kwadru ta' Santu Wistin ta' Mattia Preti – Kunvent San Mark, Rabat;

28 ta' Ottubru:
Għeluq snin P. Hilary Tagliaferro;

26 ta' Ottubru:
Għeluq snin P. Rodrigo Vieira da Silva (Brażil);

30 ta' Ottubru:
Quddiesa u żjara lill-oqbra tal-Provinċja fiċ-ċimiterju tal-Addolorata;

P. Pietru Pawl Muscat – RIP 1917;

1 ta' Novembru:
P. Bonifaċju Bonello - RIP 1971;

3 ta' Novembru:
Flimkien mas-Sorijiet Agostinjani niċċelebraw Jum il-Vokazzjonijiet Agostinjani – Monasteru Klawstrali ta' Santa Katarina – il-Belt;

4 ta' Novembru:
P. Bonaventura Chetcuti - RIP 2009;

7-12 ta' Novembru:
Ġimgħa Vokazzjonali Agostinjana

9 ta' Novembru:
Għeluq snin P. Richard Attard;

10 ta' Novembru:
Għeluq snin P. Julius Bonnici;

14-17 ta' Novembru:
Irtir annwali tal-Provinċja – it-tieni grupp;

18 ta' Novembru:
P. Dumink Portelli - RIP 2009;

22 ta' Novembru:
P. Salv Portelli - RIP 1984;

22 ta' Novembru:
P. Federic Gibson - RIP 2002;

24 ta' Novembru:
Għeluq snin P. Franco Grech;

26 ta' Novembru:
Għeluq snin P. David Cortis;

29 ta' Novembru:
P. Alfonsu Farrugia - RIP 1961;

3 ta' Diċembru:
P. Valerju Bonello - RIP 2012;

7 ta' Diċembru:
Inawgurazzjoni tal-Lapida ħdejn is-Salib fil-ġnien ta' quddiem l-Imdina. Wara kunċert fil-Knisja ta' San Mark – Rabat;

10 ta' Diċembru:
P. Joe R. Cacciattolo - RIP 1984;

14 ta' Diċembru:
Għeluq snin P. Pawl Muscat;

20 ta' Diċembru:
Għeluq snin P. Paul Formosa;

22 ta' Diċembru:
P. Ġwann Scerri - RIP 1981;

23 ta' Diċembru:
P. Aurelju Ċantar - RIP 1980;

24 ta' Diċembru:
Għeluq snin tal-Kardinal Prospero Grech;

24 ta' Diċembru:
P. Lawrenz Agius - RIP 1971;

26 ta' Diċembru:
Għeluq snin P. Luċjan Borg;

28 ta' Diċembru:
Għeluq snin P. Salvino Caruana;

28 ta' Diċembru:
Ikla tal-Milied għall-Provinċja – Pietà;

P. Guiliermo Xerri - RIP 1961;

30 ta' Diċembru:
Għeluq snin P. Francesco Calleja;

P. Wiġi Cachia – RIP 1972.

IL-KELMA TAL-PROVINĊJAL

FIL-VJAĠĠI TAL-ĦAJJA… DAWK TA' SANTU WISTIN U TAGĦNA!

Riflessjoni li l-Provinċjal, P. Raymond Francalanza OSA qasam mal-aħwa tal-Provinċja f'Jum is-Sollennità ta' Santu Wistin tat-28 ta' Awwissu 2016.

Morris West għandu ktieb *Clowns of God* li fih jissuġġerixxi li hemm raġunijiet profondi ħafna għaliex aħna internament fina mhux dejjem faċli li nkunu f'paċi dejjiema magħna nfusna! Hu jiddeskrivi l-ħaġa b'mod poetiku ħafna, imma fi ftit kliem jgħid li **aħna maħluqin biex ngħixu f'komunjoni..mhux biss mal-preżent imma wkoll mal-passat u l-futur.**

Xtaqt irressaq din it-tema, għax inħoss li din kienet ukoll il-mixja li għamel Missierna Santu Wistin fih innifsu… u issa li resqin biex niċċelebraw il-Festa tiegħu għal darba'oħra, forsi din ir-riflessjoni tista' tgħinna xi ftit. Sabiħ ukoll li din is-sena, din il-Festa ġejja eżatt qabel ma ħmistax wara, kif tafu se nibdew il-mixja ta' sena, li fiha se ngħixu u niċċelebraw il-200 sena mit-Twaqqif tal-Provinċja tagħna, u għalhekk b'kontinwazzjoni mal-ħafna kitbiet li pproponejt f'dawn l-aħħar sentejn u nofs, jalla aħna lkoll inkomplu f'din il-mixja 'fil-verità fina stess, ħalli l-ispirtu tagħna minflok ikun imxekkel b'katina, bil-maqlub, jagħmel esperjenza ta' ħelsien.

Minflok mhu se nsemmi siltiet mill-kitbiet tiegħu għax dawk faċilment naqrawhom, se nindika għaxar 'esperjenzi' li għbart mill-*Istqarrijiet* tiegħu li nistgħu ngħarbluhom bil-kwiet u fl-istess ħin inqabbluhom ma' tagħna. Dan fl-isfond tal-"*imgħoddi*" tiegħu – *li hu tant kien isemmi* – li għad li kien għadda, imma l-effetti kienu baqgħu friski fih. Wistin, meta beda jikber, fehem li hu ried jaqbad dan l-imgħoddi u jgħarblu bla biża'. Fehem ukoll li kien jeħtieġlu jidħol fl-aktar irkejjen "*mudlama*" tiegħu u hemm induna li xorta Alla kien dejjem ġewwa fih f'dawk l-istess żminijiet u li kien qed imexxih bil-mod misterjuż tiegħu. Fir-*Retractationes II,6*, jikteb: "*It-tlettax-il ktieb tiegħi tal-Istqarrijiet jitħaddtu dwar il-ħażin u t-tajjeb ta' ġewwa fija u jfaħħru 'l Alla ġust u tajjeb; u fihom nixtieq li jitqanqlu l-imħuħ u l-qlub sabiex ifaħħruh; imma ngħid għalija, huma kellhom dan l-effett fuqi jiena u nfassalhom, u l-istess effett ikollhom fuqi kull darba li jien naqbadhom f'idejja biex naqrahom… l-ewwel ktieb sal-għaxar ktieb jitħaddtu dwari; it-tlieta l-oħra jitħaddtu dwar il-Kotba Mqaddsa…* "

Xi esperjenzi li jsemmi Wistin, biex kif fissirt diġà, nistgħu naħsbu fuqhom bil-kwiet u fl-istess ħin inqabbluhom ma' mġiba tagħna:

- Wistin jitkellem minn "**memorja"** u biha hu jifhem li nitgħallem mit-tajjeb u l-ħażin.

  Aħna ġieli nagħżlu li "**ninsew"** u nidfnu l-esperjenza ta' ħajjitna.

- Wistin jitkellem minn "ħajja hienja" (*beatitudo*) u biha jifhem dak kollu li nixtieq u dak li qed infittex.

  Aħna ġieli neħlu fi dwejjaq/frustrazzjoni forsi għax infittxu l-hena fejn ma nistgħux insibuha.

- Wistin jitkellem minn "**fixla"** u biha fehem geġwiġija ta' għanijiet.

  Aħna nistgħu nagħżlu li ngħixu l-għaqda jekk nimxu lejn għan u mkien wieħed.

- Wistin jitkellem minn "**interjorità"** u biha hu jifhem li jeħtieġli nibda kull darba minn 'ġewwa'.

  Aħna ġieli nagħżlu li nitilqu dejjem "'il barra" fis-sens li nfittxu barra… dak li qiegħed ġewwa fina stess.

- Wistin jitkellem minn **imħabba "ordnata"** u biha hu jifhem l-Imħabba li tgħaqqad.

  Aħna jista' jkollna mħabbiet diżordinati fis-sens ta' mħabbiet li jiġġieldu bejniethom.

➔ Wistin jitkellem mill-"**Għalliem**" u biha hu jifhem li l-Għalliem waħdieni Għaref... l-għerf!

Aħna ġieli nagħżlu l-għalliema tal-iżball meta nimxu bla kriterju jew meta nisimgħu biss lilna nfusna.

➔ Wistin kien jitkellem il-ħin kollu minn **"konverżjoni"** u biha hu jifhem li nikkoreġi d-direzzjoni.

Aħna ġieli nispiċċaw imwaħħla fir-rutina meta kulma nagħmlu jkollu dejjem togħma "tas-soltu".

➔ Wistin jitkellem minn ***"cor unum"*** u biha hu jifhem il-ħtieġa li jgħix b'mod intimu u sħiħ f'ħajja mal-aħwa.

Aħna ġieli nagħzlu **l-konflitt** meta r-relazzjonijiet tagħna jkunu bħall-beraq u s-sajjetti.

Santu Wistin – Stain glass
Bażilika Santu Wistin, Annaba, Alġerija

➔ Wistin iħossu dejjem "**pellegrin**" u biha hu fehem li kien dejjem jinsab f'mixja... .dejjem miexi.

Aħna jista' jiġrilna li nkunu stagnati fis-sens li nispiċċaw dejjem induru qagħqa fl-istess post, nagħmlu l-istess affarijiet!

➔ Wistin jitkellem minn "**tifħir u ferħ**" u biha hu jifhem il-barkiet u qalb mimlija ferħ.

Aħna ġieli ngħixu ħajja mnikkta meta ġewwa fina jkun hemm biss il-baħħ.

Għal Santu Wistin "il-memorja" (*iġifieri l-għarbiel sinċier tiegħu nnifsu*) ma kienx okkażjoni ta' swat jew xi sens ta' ħtija li jħalli lil dak li jkun iktar mgħaffeġ fih innifsu, imma bil-maqlub għalih kienet okkażjoni oħra biex iħobb iktar lil Alla. Hekk infatti jistqarr fl-Istqarrijiet : "*Alla tiegħi, ħa nġedded tifkirieti biex irroddlok ħajr u nfaħħrek għat-tjieba li wrejt miegħi; ħa jimtela għadmi kollu bi mħabbtek...* " (Stqarr. VIII, 1,1)

Nemmen li dan kollu lilna lkoll għandu jimliena b'kuraġġ kbir biex dak kollu li hemm fina u dak kollu li ngħaddu minnu ('*tajjeb' u 'ħażin'*) nibqgħu narawhom f'din il-perspettiva li semmejt fil-bidu, iġifieri f'dan l-orizzont tal-etern u l-infinit.

Jagħtina din il-qawwa Wistin innifsu li baqa' jfittex u jimxi ħajtu kollu u f'dan kollu baqa' jgħix f'imħabba kbira lejn Alla. U fil-mixjiet tagħna jqawwina wkoll l-Imgħallem waħdieni tagħna li jfakkarna biex ma "*nibżgħux merħla żgħira*" – 'żgħir' kemm f'sens meta nħossuna żgħar/indenji quddiem Alla; jew meta nħossuna 'żgħar' fin-numru.

Bil-qalb u b'ferħ kbir nixtieq il-festa t-tajba lilna lkoll uliedu u jalla din is-sena speċjali li ġejja fuqna tal-Bi-Ċentinarju tkompli dejjem timliena bit-tama biex nibqgħu miexja warajh – Hu li hu l-port aħħari tagħna.

Lilna lkoll: kull sentiment ta' ringrazzjament, ta' kuraġġ, ta' barka, ta' saħħa u sliem tassew mill-qalb.

P. RAYMOND FRANCALANZA OSA

MILL-KUMMENTI TAGĦKOM

KUMMENTI LI WASLULNA FUQ IL-«ĦOLQA BEJNIETNA»

Jiena Pawlu Mifsud hu Patri Saver Mifsud Agostinjan. L-ewwel nett nixtieq nirringazzjak tar-rivista *Il-Ħolqa* li għoġbok tibgħatli. Prosit tassew... inizjattiva sabiħa ħafna. Jien inħobb nikteb fuq il-qaddisin u l-uniku sors li nsib biex nagħmel dan huma dawk il-kotba li l-parroċċi joħorġu fil-festi. L-iskop tiegħi huwa bħal dak tagħkom biex inkabbru l-ħwejjeġ spiritwali. Ħafna drabi però f'dawn il-kotba ftit ikun hemm spazju għal dan bejn il-programmi tal-festi u bejn ir-reklami ftit ikolhom spazju fejn wieħed ikun jista' jimraħ fil-kitba tiegħu. Għalhekk nerġa' nifirħilkom mill-ġdid u nwegħedkom li nibagħtilkom xi poeżiji, u nerġa' ngħidilkom *keep it up.*

Pawlu Mifsud

Nixtiequ l-ewwel nett nagħtukom tassew prosit tar-rivista Agostinjana li waslitilna d-dar.

Kienet tassew idea tajba għax lilna, familjari tal-Agostinjani, iżżommna aġġornati dwar dak li għandu x'jaqsam mal-Familja Agostinjana.

Hija rivista ta' interess kbir u l-artikli varji li hi miżgħuda bihom huma kollha interessanti.

Aħna lkoll irnexxielna naqraw kull artiklu.

Nafu li biex toħroġ rivista ta' dan it-tip, jinvolvi ħafna ħin u spejjeż imma żguri li kieku din ir-rivista toħroġ darbtejn matul is-sena, tiġi apprezzata ħafna.

Nirringrazzjawkom ilkoll tax-xogħol siewi li għamiltu u qegħdin tagħmlu.

Inwegħdukom it-talb u l-għajnuna tagħna.

Mary Anne, il-familja kollha Schembri, Vella.

Nixtieq ngħidlek prosit ħafna tal-Ħolqa. Ma' kull min iltqajt, kemm reliġjużi kif ukoll lajċi, faħħruha ħafna. Għadha kif ċemplitli z-zija biex tgħidli u dalgħodu rajt lil Jane Portelli (oħt P. Dumink) li għoġbitha ħafna.

Grazzi ħafna.

P. Franco Grech OSA

Grazzi mill-qalb tar-rivista sabiħa u *ben preżentata* Ħolqa Bejnietna li ġentilment bgħattuli. Prosit tal-inizjattiva. Nawgura lill-Provincja kollha f'dan il-Bi-Ċentinarju li sejrin tibdew tiċċelebraw mix-xahar id-dieħel u sejjer nagħmel kull mezz biex nifraħ magħkom fl-attivitajiet li sejrin tagħmlu. Żgur sejjer inkun preżenti fl-14 ta' Settembru għal ftuħ ta' dan l-avveniment sabiħ għalikom kollha. Grazzi tax-xhieda fil-ħajja kkonsagrata u l-ħidma pastorali kollha li bħala Agostinjani qegħdin tagħtu f'Malta u Għawdex.

P. Raymond OFMcap

Għadni kif irċevejt *Il-Ħolqa* - l-aħħar edizzjoni. Bqajt verament impressjonat bil-mod professjonali li biħ saret. Il-format tagħha, id-dettalji bir-reqqa li bihom miktubin l-artikli, ir-ritratti bil-kulur li jikkomplimentaw il-kitba u jkomplu jħajru lil wieħed biex jaqra. Ma stennejtx it-tul li fiha, aktar ma mmorru aktar qegħdin jiżdiedu l-paġni. Proset tassew u żomm dan ir-ritmu fl-edizzjonijiet futuri.

Paul Ellul

I would like to thank you for the excellent work in the booklets which you kindly sent me. I really enjoyed reading them and find them very enriching to learn more about the Order. Keep up your good work in living your Motto. God Bless,

Maria Buckle

Prosit tassew tar-rivista "Ħolqa Bejnietna". Bi preżentazzjoni u stampar tar-rivista interessanti li tolqtok u li tkun trid taqrah mill-bidu sal-aħħar. Issa wkoll aħna l-familjari qed nirċevuh id-dar. Tajjeb li nkunu nafu l-ħajja Agostinjana f'Malta u anke barra minn Malta. U dan qed turuh b'mod ċar fir-rivista Ħolqa Bejnietna. Il-Mulej ibierek il-ħidma tagħkom f'din ir-rivista. Prosit!

Natalino Spiteri

Għadni kemm spiċċajt naqra *Il-Ħolqa* u sibtha interessanti ferm. L-ewwel nett il-pubblikazzjoni hija mqassma tajjeb ħafna u stampata fuq karta ta' kwalità b'tipa ċara u stampi u ritratti perfetti.

Għoġbuni ħafna t-taqsimiet li fiha, fejn hemm post għall-komunità Agostinjana u anke għal-lajċi. Fuq kollox l-artikoli huma qosra u tal-punt. Għoġobni ħafna l-ħsieb tal-editorjal bħala daħla għar-rivista.

Għandi biss xi suġġerimenti żgħar għall-pubblikazzjonijiet futuri:

1. Sezzjoni dedikata għal xi ħsibijiet u għerf ta' Santu Wistin
2. Sezzjoni dedika miż-żgħażagħ għaż-żgħażagħ fejn dawn jesprimu xi ħsibijiet u xi ħolm tagħhom
3. Forsi xi intervista ma' xi patrijiet fuq l-esperjenzi tagħhom fil-komunità
4. L-isfidi tan-nisrani; rokna fejn jiġu spjegati problemi tal-fidi li jista' jħabbat wiċċu magħhom kull nisrani
5. *Good News*: Aħbarijiet tajba u ta' ferħ, ta' tama u ta' kuraġġ mid-dinja Agostinjana

Dawn ta' fuq huma biss suġġerimenti li forsi tista' ssibhom utli.

Ray Cassar

Nixtiequ nesprimu l-apprezzament tagħna għar-rivista Ħolqa Bejnietna. Prosit, għal din il-pubblikazzjoni interessanti, li permezz tagħha nsiru nafu aħjar xi jkun qed jiġri fil-familja Agostinjana u li b'hekk jikber l-interess f'xulxin u l-għaqda bejnietna.

Nirringrazzjawkom għall-ħsieb ġentili tagħkom u nawguraw ħidma fejjieda u suċċess għaċ-ċelebrazzjonijiet ta' Settembru waqt li nissieħbu magħkom fit-talb.

Sr. Clotilde u Sr. Vittorina Schiavone

NIBNU L-MEMORJA FLIMKIEN

X'NIFTAKAR MILL-IMGĦODDI

Patri Saver Mifsud, jaqsam magħna dawn l-esperjenzi li jiftakar fi tfulitu waqt li Malta kienet għaddejja minn żmien iebes: dak tal-gwerra. Patri Saver huwa mir-Rabat. Il-lum għandu 83 sena u wara 48 sena fil-missjoni fil-Brażil, il-lum jinsab fil-komunità tagħna Agostinjana fil-Kunvent San Mark fir-Rabat. Minkejja l-età, P. Saver għadu attiv fil-kunvent bl-għajnuna li huwa jagħti fil-pastorali tal-knisja tagħna u anke f'dik li hija manutenzjoni tal-kjostru/ġnien tal-kunvent. Għandu għal qalbu immens is-sajd. Is-skiet u l-ġabra jiffurmaw parti mill-ħajja tiegħu ta' kuljum u l-kuruna tar-rużarju hija l-kumpann tiegħu. Diffiċli tara lil Patri Saver jaqta' qalbu, bil-maqlub, dejjem iħares 'il quddiem bil-kuraġġ. Dan li jirrakkonta Patri Saver fuq iż-żmien li huwa għex fi tfulitu waqt it-Tieni Gwerra Dinjija:

Minħabba li Malta kienet kolonja Ingliża, l-Ġermaniżi u t-Taljani kellhom il-mira għal-Malta biex b'hekk setgħu jattakkaw pajjiżi oħra fil-Mediterran.

Darba filgħodu, kont għadni tifel żgħir, flimkien ma' ħija Pawlu, morna għall-quddiesa tas-7.00am f'Sant'Agata li ma kinetx 'il bogħod mid-dar tagħna, madwar mitt metru. Waqt il-quddiesa, il-Ġermaniżi u t-Taljani għamlu l-ewwel attakk tagħhom fuq Malta. Meta spiċċat il-quddiesa, jiena u ħija ridna mmorru d-dar. Ġara li fil-quddiesa kien hemm ukoll il-*Head Teacher* tal-Iskola Primarja. Hija marret ħdejn il-bieb tal-Knisja biex ħadd ma joħroġ minn hemm. "Aħna ma noqogħdux 'il bogħod minn hawn," għedtilha. U biex jiena noqgħod kwiet, qaltli: "ara ftit l-ajruplani… għaddejjin." Niftakar li dakinhar kienet l-ewwel darba li kont rajt ajruplan. Wara li għadda dan l-attakk, stajna noħorgu mill-knisja u morna d-dar. Kif wasalt id-dar, għedt kollox lil ommi Vitorja.

Aktar ma beda għaddej iż-żmien, l-attakki bdew ikunu aktar ta' spiss. Aħna l-Maltin ma konniex ippreparati biex nipproteġu lilna nfusna. Kienu l-Ingliżi u bl-ajruplani tagħhom setgħu jagħmlu l-attakki kontra l-għadu. Darba ajruplan waqa' fl-għelieqi hawn ir-Rabat u ta' tfal li konna, morna naraw mill-qrib dan l-ajruplan. F'Ħal Bajjada, ħdejn Sant'Agata, kienu waqqgħu xi djar u anke kienu mietu xi nies. Kienet ħarġet ordni biex il-ħġieġ kollu tad-djar jinżebagħ blu u fuq ġewwa nwaħħlu magħhom karti biex hekk kif il-*blast* ikisser il-ħġieġ, il-ħġieġ ma kienx jitfarrak trab u jagħmel ħsara lil min ikun ġewwa. Ordni oħra li kellna kienet dik biex billejl ħadd ma jixgħel dawl jekk mhux xi musbieħ jew lampa tal-pitrolju. Kif ikun qiegħed jidlam, fit-toroq kienu jgħaddu xi rġiel mibgħuta mill-gvern biex jekk jaraw xi nies barra kienu jitolbuhom jinġabru fi djarhom u fejn kienu jaraw xi dwal kienu jħabbtu biex jitfu kollox. Niftakar, fuq il-bejt ta' ma' ġenbna, kien hemm żewġ statwi: tar-re u tar-reġina. Dawn l-irġiel bdew jgħajtu ma' dawn l-istatwi u jgħidulhom biex jidħlu ġewwa… ma indunawx li kienu statwi… dħaqna mhux ħażin!

Il-kenn tagħna konna nsibuh fil-katakombi li kien bieb ma' bieb tad-dar fejn konna noqogħdu. F'dan ix-xelter/katakombi, konna nkunu diversi familji u kulħadd kien jinġabar mal-familja

tiegħu f'daħliet mqattgħin fil-blat li kienu wkoll oqbra u li ġew imnaddfa apposta biex stajna nistkennu fihom. Hawn taħt konna nqattgħu diversi sigħat u anke ljieli, fejn għal matul ħin twil, konna aktar nitolbu milli nitkellmu. Ommi kienet toħroġ u tmur id-dar biex tagħmlilna xi ħaġa tal-ikel filwaqt li aħna konna nibqgħu mistkenna. Matul il-ġurnata, meta s-sitwazzjoni tkun kalma, konna noħorġu barra biex ta' tfal li konna stajna nilagħbu xi ftit sakemm kienet tinstema' s-serena u hawnhekk kulħadd kien ilebbet għal ġewwa. Ommi kienet tinżel l-aħħar waħda biex tara li hekk kulħadd kien mistkenn. Ħafna minn dawn il-ħinijiet, missieri ma kienx ikun magħna minħabba li kien jaħdem bħala kok fil-ħabs tal-priġunieri: Taljani u Ġermaniżi, u li dawn kienu qegħdin fil-kunvent tal-Patrijiet ta' Sant'Agata, ftit 'il bogħod mid-dar fejn konna noqogħdu.

Kien tħaffer xelter ieħor taħt il-Kulleġġ tal-Parroċċa ta' San Pawl (fejn il-lum jinsab il-Mużew ta' Wignacourt) li kien kbir, u niftakar ukoll nara lin-nannu tiegħi iħaffer flimkien ma' oħrajn dan ix-xelter. Dan stajna nużawh sakemm diversi bombi kienu għamlu ħsarat kbar fuq l-iskola fejn konna mmorru, kif ukoll ix-xelter li konna nużaw. Kien hawnhekk li kellna mmorru f'dar kbira fl-Imdina li bdiet tintuża bħala skola filwaqt li r-rekreazzjoni konna nagħmluha fil-pjazza ta' quddiem il-Katidral. F'dawk iż-żminijiet ukoll niftakar li parti sewwa mill-kunvent tagħna l-Agostinjani fir-Rabat, il-parti ta' wara, kienet sfat imġarrfa.

F'dawn iż-żminijiet ibsin, fid-dar tagħna kienu jgħixu magħna tliet familji oħra flimkien man-nanniet tagħna. B'kollox konna 16-il persuna.

Patri Saver flimkien mal-ġenituri tiegħu fis-sagristija tal-knisja San Mark – Rabat, April 1960

In-nuqqas ta' ikel kien l-uġigħ ta' ras għall-ġenituri tagħna. Kull filgħodu, għal xil-ħamsa kont naħrab lejn is-Saqqajja biex wara li nuri l-kupun, kienu jagħtuni l-ħalib. Qabel nofsinhar, kont nerġa' immur bil-borom f'żewġt iqfief biex inġib l-ikel (soppa jew għaġin). Filgħaxija kienet tkun aktar ħafifa: biċċa ħobż tal-Malti b'daqxejn żejt u kunserva fuqha. Kienu mumenti ibsin għalina meta, waslet biex tispiċċa l-gwerra, dan l-ikel li semmejt kien beda jonqos ukoll. Mument kbir ta' ferħ, (jirrakkonta Patri Saver bid-dmugħ f'għajnejh) meta flimkien man-nannu morna fuq is-Swar tal-Imdina biex naraw l-attakk aħrax li kien sar bejn l-Ingliżi kontra l-Ġermaniżi u t-Taljani biex setgħu jidħlu sħaħ fil-port il-vapuri mimlijin ikel għall-Maltin.

Jirrakkonta P. Saver li f'dawn iż-żminijiet, żminijiet ta' tbatija: kemm biex ikollok xi ħaġa biex tiekol kif ukoll biex wieħed seta jistudja, jiftakar sewwa kemm il-ġenituri tiegħu għallmu lilu u lil ħutu biex filwaqt li japprezzaw dak li għandhom, joqogħdu ħafna attenti mill-ħela. Ix-xewqa ta' Patri Saver, quddiem din l-esperjenza li huwa stess għex: dik ta' matul il-gwerra, hija biex napprezzaw aktar dak li għandna u fuq kollox, ma niddejqux minn dawk il-mumenti ta' sagrifiċċji li fihom aħna jkollna ngħaddu minnhom ta' sikwiet.

P. SAVER MIFSUD OSA

MY MALTA EXPERIENCE

WITNESS TO FRIENDSHIP

I am quite aware that the expression "Malta Experience" calls to mind the famous Cinema-like exhibition of Malta's history. I am certainly not going to be telling history here, I am rather going to be telling my story: the story of my personal experience of Malta, the story of my encounter with the Augustinian friars of the Maltese Province. As a way of giving context to this my story, let me just say some introductory words about myself.

I am an Augustinian friar of the Province of Nigeria. Having passed through the first six years of my formation in Nigeria (Candidacy, Postulancy/Philosophy, Novitiate and my first year of Theology), I was sent to Rome to continue formation and studies of theology in 2011. I have spent the first three years for my Baccalaureate in Theology while the last two have been the first half of a four-year licentiate in Sacred Scriptures. I should have to say that this has been made possible through the generous friendship the Maltese Province committed long before now to establishing with my Province, Nigeria. From the very first moment it accepted to support my studies and stay in our Collegio Internazionale, Santa Monica, Rome, under a scholarship arrangement mediated by our General Curia, in which developing circumscriptions are encouraged and supported by already established and stronger ones. My province and I are certainly grateful.

The Provincial, Fr. Ray Francalanza visited Santa Monica in early 2015. We really did have some good moments of fraternal and friendly conversation together. We exchanged pleasantries and I updated him about my progress in my studies and my immediate plans for the next Summer holidays. It was then that he encouraged me to find time to come around and familiarize myself with the brothers in the province. Since then, we kept in communication and at last found a suitable time for me to come to Malta.

I was assigned to stay in the convent of the Parish of St. Augustine in Valetta, which happens to be the biggest community in the province, consisting of nine brothers (about six of whom are very much advanced in age). Permit me to mention these brothers by name as I feel that the joy of sharing my friendship with them should be told in more than in simply anonymous language: Fr Alex, Fr Zaren, Fr Salvino, Fr Kostantin, Fr Deo, Fr Gorg, Fr Noah, Fr Mark, and Fr Gulju. I am sincerely thankful for their brotherly and fatherly friendship, characterized by their common preoccupation to ensure I was lacking nothing in and outside the house. They generously took me around the Islands of Malta and Gozo whenever they could; dropping and picking me up on from one point to another. This created an atmosphere of humour and laughter, being there for me always, each brother in his own way.

I was also fortunate to have met the rest of the brothers of the province during the annual reunion at St. Paul's Bay. We prayed, ate, drank and had friendly conversations. It was just wonderful being together. It was wonderful being in your midst. I felt just at home, like one of you. That sense of being one of you was given a boost when the secretary, Fr Raphael earlier approached me to tell me I was just like a member of the province.

What could I ask than this, meeting wonderful people in a beautiful Island? The seductive beauty of its blue waters; the warm embrace of its welcoming and marvellous architecture; the generous hearts of a people at once beautiful and welcoming, a people just wonderfully made and wonderfully placed. My Malta Experience! I can't wait to be in Malta again!

FR GALADIMA BITRUS MARKUS, OSA, AUGUSTINIAN PROVINCE OF NIGERIA

PATRI SALVINU CARUANA OSA

F'EINDHOVEN OLANDA

P. Salvinu għadu kemm temm 3 ġimgħat riċerka fil-Biblijoteka tal-Patrijiet Agostinjani ta' Eindhoven, fl-Olanda. Din hija l-ħames sena li P. Salvinu ilu jmur fil-biblijoteka ta' dan il-kunvent. Bħalissa P. Salvinu qiegħed iħejji ktieb ieħor: ***Searching and Confessing. Aspects of Augustine of Hippo's Spirituality***. Il-ktieb ta' madwar 200 faċċata, huwa bl-Ingliż, u sejjer ikun lest għall-aħħar ta' din is-sena. Hija ħasra li din kienet l-aħħar sena li P. Salvinu seta' jmur l-Olanda l-għaliex il-Patrijiet Olandiżi ta' Eindhoven iddeċidew li jbigħu l-proprjetà kollha u sal-aħħar tas-sena jittrasferixxu ruħhom. Huma xtraw erba' sulari minn blokk bini lil hinn mill-qalba tal-belt ta' Eindhoven. Il-biblijoteka nxtrat mill-Fakultà tat-Teoloġija tal-Università ta' Tilburg, fl-Olanda, xi 40 minuta, bogħod bil-ferrovija minn Eindhoven. P. Salvinu jixtieq irodd ħajr minn qalbu lill-Komunità tal-Patrijiet Agostinjani ta' Eindhoven għall-mod tabilħaqq fratern li matul dawn l-aħħar ħames snin huma dejjem laqgħuh fil-kunvent tagħhom. Kull darba huwa kellu għad-dispożizzjoni tiegħu waħda mill-biblijoteki mill-iktar attrezzati u speċjalizzati fil-kitbiet ta' Santu Wistin ta' Ippona li kellu l-Ordni s'issa.

KUNSILL ĊIVIKU ŻABBAR

PREMJU B'RISQ IS-SOĊJETÀ MALTIJA

Ta' kull sena l-Kunsill Ċiviku Żabbar fakkar Jum il-Belt Hompesch. Għal din l-okkażjoni l-Kunsill jippremja lil dawk il-persuni Żabbarin li jkunu wettqu xi ħidma b'risq is-Soċjetà Maltija.

Filwaqt li din is-sena l-istess Kunsill qiegħed jiċċelebra l-25 sena minn mindu twaqqaf, mar jagħżel lil ħuna Patri Mario Abela OSA biex jirċievi l-plakka u ċ-ċertifikat għall-ħidma tiegħu li għal matul 22 sena wettaq diversi ħidmiet permezz tas-Segretarjat tal-Missjonijiet Agostinjani. Patri Mario, ta' kull sena jieħu miegħu diversi żgħażagħ biex jagħmlu xogħol volontarju. Dawn il-ħidmiet saru fil-missjoni tal-Brażil, Możambik u dik tal-Kenja.

Għaldaqstant, nhar il-Ħadd, 28 ta' Awwissu 2016, waqt serata speċjali, il-Kunsill Ċiviku Żabbar, fost ħafna mistednin, wera l-apprezzament tiegħu għal din il-ħidma hekk sabiħa tal-volontarjat Agostinjan barra minn xtutna.

IL-PIKACHU!

IL-KAPPILLAN TAL-POKEMON...

Ma kinitx imbierka logħba! Din il-logħba ġdida *Pokemon Go* hija logħba virtwali li tista' tilgħabha fuq il-mobile. Permezz ta' satellita jurik mappa tal-post fejn tkun u int u miexi jimmarkalek postijiet fejn il-*programmer* poġġa xi mostri żgħar biex int tiġborhom u tkun tista' tiġġieled bihom. Jiena kont diġà smajt biha u sħabi tan-novizzjat kienu diġà qaluli fuq il-ġenn li tqanqal fl-Istati Uniti minħabba din il-logħba. Dan sakemm darba minnhom fit-3pm ċempel il-bieb tal-Kunvent u sibt ġuvni li riedni niftaħlu sabiex jidħol għall-pokemon. Jien għedtlu li konna magħluqin u li kellu jiġi ħin ieħor iżda baqa' jippersisti u reġa' ċempel. Minkejja li rġajt sjegajtlu biex jiġi ħin ieħor, dan sab in-numru tal-uffiċċju parrokkjali ħdejn il-bieb u ċempel fuqu. Ma kienx jaf li ser jerġa' jaqbad miegħi u staqsieni fi xħin jista' jerġa' jiġi. Tfajt kumment fuq facebook imma ma stennejtx li dan il-kumment kien ser jaqla' iktar minn 800 *like* u 450 kumment. Barra minn hekk inkitbu wkoll artikli fuq it-*Times*, il-Kulħadd u anke saru artikli *online* fuq il-*pages* tan-*Net TV*, *One TV* u *PBS* li ovvjament xandruhom ukoll fuq it-televixin. Insomma, f'temp ta' ftit sigħat sirt il-kappillan tal-*Pokemon.* Malli ħarġet iżda li fil-knisja tagħna kien hemm *Pikachu* li milli jidher huwa wieħed mill-aqwa mostri fil-logħba, bdejna naraw iktar żgħażagħ jippassiġġaw bil-mobile madwar il-knisja u anke fil-knisja għalkemm dejjem ġbidnielhom l-attenzjoni li qegħdin fid-dar ta' Alla u li qabel ma jaqbdu l-*pokemon* tajjeb li jżuru lil Ġesù Sagramentat. Saru anke telefonati b'ċajta lili minn fuq il-*candid radio*, xfm u intervista fuq 101 Radio. Il-messaġġ li jien ippruvajt dejjem noħroġ huwa li għandna dejjem inżommu f'moħħna li dan il-logħob jew is-sensieli fuq it-*tv* huma hemm għall-*entertainment* tagħna iżda mhux biex insiru skjavi tagħhom. Aħna fis-soċjetà tagħna qed nara li qegħdin insiru skjavi. Qed insiru skjavi tax-xogħol, tal-politika, tal-*entertainment business* jew inkella mehdijin nagħmlu lil ħaddieħor skjav tagħna. Tajjeb li nkunu nies iktar bilanċjati, li nkunu nafu sewwa kif nagħmlu l-prijoritajiet tagħna u li nagħtu l-ispazju biex flimkien, kulħadd bid-doni tiegħu, inkunu *platform* waħda mill-isbaħ tad-doni li jagħtina Alla.

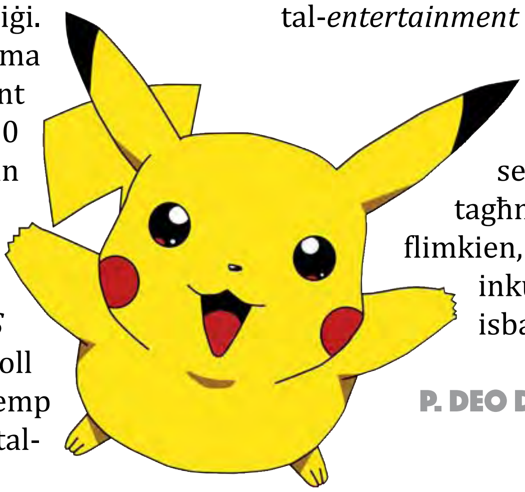

P. DEO DEBONO OSA

FESTA TA' SAN NIKOLA MINN TOLENTINO

L-AGOSTINJAN MOGĦTI GĦAT-TALB U L-PENITENZA – ĦABIB TAL-FQAR U L-MORDA – PROTETTUR TAL-ERWIEĦ • ĦAL TARXIEN – 24 TA' SETTEMBRU 2016

MOGĦDIJIET TA' QDUSIJA

PASS PASS MAL-KALENDARJU LITURĠIKU AGOSTINJAN

10 ta' Ottubru: S. Tumas ta' Villanova, isqof

Twieled fl-1486 f'Fuenllana (Ciudad Real, Spagna), u ta' tfajjel ċkejken mar mal-ġenituri tiegħu f'belt qrib, Villanueva de los Infantes. Il-ġenituri kellhom diversi għelieqi li fihom kienu jaħdmu, u għalkemm ma kinux sinjuri, rabbew il-familja tagħhom b'mod li setgħu jirċievu edukazzjoni tajba. Tumas beda l-istudji tiegħu, u sa minn kmieni wera elementi ta' intelliġenza aktar min-normal. Fl-1501 daħal fl-Università ta' Alcalá, fejn fl-1509 kiseb it-titlu ta' Majjistru fl-Arti. Fl-istess Università beda jgħallem il-loġika bejn l-1512 u 1516. Din il-formazzjoni umanisitika akkumpanjatu matul ħajtu kollha.

Fil-belt ta' Salamanca ħaddan il-ħajja reliġjuża Agostinjana. Sa mill-ewwel snin wara l-formazzjoni u l-ordinazzjoni tiegħu, ingħata ħidma u uffiċċji ta' importanza u responsabilità: diversi drabi kien pirjol tal-komunità ta' Salamanca, ta' Burgos, ta' Valladolid, inħatar viżitatur provinċjali u wara pirjol provinċjali kemm tal-provinċja ta' Andalucia u iktar tard ta' dik ta' Kastilja. Kien persuna sensibbli għall-apostolat missjunarju, fi żmien meta l-enerġija tal-evanġelizzazzjoni kienet mitfugħa fuq il-kontinent il-ġdid skopert fl-1492. Tumas bagħat diversi missjunarji fl-Amerika Latina. Il-fama tiegħu u ta' ħidmietu waslet saħansitra għand l-imperatur Karlu V, li ma ddawwarx sa ma ħatru predikatur u kunsillier irjali. B'insistenza tal-istess imperatur, fl-1544 inħatar Isqof ta' Valencia, djoċesi kbira u importanti, imma li kienet tinsab fi stat ta' abbandun u diffikultajiet kbar. Tumas ma ntilifx fiċ-ċerimonji u t-tiżjin, imma ntefa' b'ruħu u ġismu għall-ħidma b'risq il-merħla afdata f'idejh. Uħud mill-għażliet li wettaq kienu jantiċipaw saħansitra deċiżjonijiet li kellhom jittieħdu fil-Konċilju ta' Trentu. Tumas ma setax jattendi għal dan il-Konċilju, iżda bagħat "memorjal" b'għadd ta' suġġerimenti permezz ta' isqof ieħor. Sfortunatament dan il-kontribut ta' Tumas għar-riforma tal-Knisja ma wasalx sa għandna. Madanakollu l-istoriku Hubert Jedin, studjuż speċjalizzat fuq il-Konċilju ta' Trentu, jistqarr li "id-dell ta' Ximenez akkumpanja lill-Isqfijiet spanjoli meta telqu lejn Trentu, u fuqhom idda d-dawl ta' qaddis, Tumas ta' Villanova". Fost il-ħidmiet u r-riformi, uħud minnhom bla preċedent li wettaq Tumas kien hemm il-konvokazzjoni tas-sinodu djoċesan fl-1540 u t-twaqqif tal-Kulleġġ Maġġuri tal-Preżentazzjoni ta' Marija għall-formazzjoni tal-kleru djoċesan, fl-1550, jiġifieri snin qabel ma l-Konċilju ta' Trentu waqqaf is-seminarji. Il-ħidmiet l-aktar għal qalbu kienu tnejn: il-viżti li kien jagħmel fid-djoċesi vasta tiegħu u l-attenzjoni għall-foqra u l-miżerabbli li bihom kienet miżgħuda Valencia. B'tal-ewwel kien imiss b'idejh u jara b'għajnejh id-diffikultajiet kbar li kien jinsab fih il-poplu tiegħu, u fejn seta' ħa l-miżuri meħtieġa. F'tat-tieni kien ingħata b'ruħu u ġismu sabiex ikun "ħniena ħajja" fost il-foqra u l-abbandunati. Saħansitra fil-punt tal-mewt tiegħu ta s-sodda u l-mitraħ li fuqhom kien jinsab sabiex jingħataw lil foqra. Miet fl-1550 u kien ibbeatifikat fl-1618. Alessandru VII ikkanonizzah fl-1658. Il-wirt ta' Tumas ta' Villanova huwa għani, u wieħed jista' jsib il-ħsieb teoloġiku u spiritwali tiegħu fil-prietki tiegħu, il-mod li bih kien jaqsam il-Kelma

ta' Alla mal-poplu tiegħu. L-Ordni Agostinjan iqisu fost l-aqwa wlied tiegħu, u matul is-sekli wera ix-xewqa li l-Knisja tagħrfu bħala Duttur tal-Knisja u kien għalhekk li fl-2015 inbdiet ħidma misjuqa mill-Postulazzjoni Agostinjana, flimkien ma' dik tal-Agostinjani Skalzi u Rekolletti, sabiex dan it-titlu jingħata lil S. Tumas ta' Villanova.

L-influwenza tal-ħsieb u d-duttrina, magħquda ħaġa waħda mal-eżempju ta' ħajja dedikata kollha kemm hi favur il-foqra u dawk f'kull tip ta' ħtieġa, tagħmel minn S. Tumas eżempju ħaj għal kull min jixtieq jgħix bis-serjetà l-Evanġelju.

11 ta' Ottubru: B. Elias del Socorro Nieves, saċerdot u martri

L-istorja tal-Messiku hija mżewqa bi dwal u dellijiet, u fejn tidħol il-ħajja tal-Knisja Messikana, hemm paġni mill-isbaħ – bħal dawk tad-dehra tal-Madonna ta' Guadalupe – u oħrajn imċarċra bil-ħmura tad-demm tal-innoċenti. F'dawn tal-aħħar insibu l-istorja tal-martri Agostinjan Elija del Socorro Nieves, membru tal-Provinċja Agostinjana ta' San Nikola ta' Tolentino ta' Michoacan. Il-gwerra hekk imsejħa tal-"Cristeros", li fl-aħħar tas-snin għoxrin tas-seklu XX ħakmet partijiet kbar mill-pajjiż f'persekuzzjoni qalila kontra l-Knisja Kattolika, ħasdet il-ħajja ta' numru kbir ta' insara, isqfijiet, saċerdoti u reliġjużi rġiel u nisa, katekisti, u saħansitra tfal. Kienet gwerra qalila fejn il-persekutur tilef kull forma ta' raġunar u inħakem minn dagħdigħa ta' għatx għad-demm nisrani.

Mateo Elias twieled fl-1882 fil-belt ta' Yuriria-Pundaro, Guanajuato, Messiku… belt bi tradizzjoni sekolari ta' preżenza Agostinjana b'kunvent mill-isbaħ li jagħti xhieda tal-kontribut umanistiku u reliġjuż li taw ir-reliġjużi ta' Santu Wistin fost il-poplu tal-post sa mis-seklu XVI. Kien ġej minn familja fqajra ta' bdiewa, dgħajfa mill-aspett ekonomiku, imma qawwija u soda mill-aspett ta' fidi. Minkejja li ma kellux wisq opportunitajiet ta' studju, daħal fis-seminarju Agostinjan f'belt twelidu stess fl-età ta' 22 sena. Kellu għadd ta' diffikultajiet sakemm temm l-istudji u l-formazzjoni neċessarja, iżda bl-għajnuna ta' sħabu wasal sat-tmiem. Kien bniedem ta' saħħa deboli, u kien hemm żmien fejn kellu l-periklu li jitlef il-viżta. Iżda l-imħabba lejn Ommna Marija li sawret fih ommu tatu l-qawwa sabiex jibqa' għaddej sakemm għamel il-professjoni solenni fl-1911 fejn biddel ismu għal Elija del Socorro, b'radd ta' ħajr lejn il-Madonna tas-Sokkors, waħda mid-devozzjonijiet Marjani l-aktar antiki fl-Ordni Agostinjan. Ftit snin wara ġie ordnat saċerdot. Kien bniedem mogħti għall-ħajja pastorali, u s-superjuri tiegħu ħatruh viċi kappillan f'Cañada de Caracheo, parroċċa fqira ħafna 'l bogħod mill-belt kapitali. Hemm ma kellu mezzi ta' xejn, iżda l-formazzjoni ta' ħajja iebsa u bżulija li rċieva mid-dar, għenitu sabiex mix-xejn jibni komunità nisranija, mhux biss fl-aspett spiritwali, imma wkoll f'dak materjali, fejn għen lill-popolazzjoni tavvanza fil-progress.

F'dawn l-istess snin il-pajjiż kien imqanqal mill-ġlied, li fl-1926 kienet diġà ittrasformat ruħha f'persekuzzjoni vera u proprja kontra l-Knisja u l-ministri tagħha. L-amar tal-gvern-persekutur kien li s-saċerdoti kollha kellhom isibu rwieħhom fil-bliet, iżda Elias, għax ried jibqa' mal-poplu afdat f'idejh, baqa' jgħix f'għar f'La Gavia, hekk li baqa' jaqdi l-ministeru tiegħu, speċjalment tal-qrar u t-tqarbin. Dam b'din it-tip ta' ħajja għal erbatax-il xahar, maqtugħ saħansitra minn sħabu l-patrijiet li wisq probabbli lanqas kienu jafu fejn jinsab. Jum minnhom, waqt li kien fi triqtu sabiex jaqdi dmiru bħala saċerdot ħabat f'kontinġent ta' suldati. Hu kien liebes ta' bidwi, iżda s-suldati indunaw li taħt il-qmis il-bajda kellu ilbies ieħor skur, l-ilbies li kien juża waqt il-ministeru tiegħu ta' billejl fost il-familji nsara. Elias del Socorro mill-ewwel iddikjara li huwa saċerdot u reliġjuż Agostinjan, dikjarazzjoni li wasslitu għall-arrest immedjat. Miegħu kien hemm żewġ bdiewa li offrew li jakkumpanjawh. Fl-10 ta' Marzu 1928, fi triqthom lejn Cortazar, l-ewwel ma nqatlu kienu dawn iż-żewġ akkumpanjaturi, li mietu ffuċillati wara li rċevew l-assoluzzjoni mingħand P. Elias. Aktar qrib il-belt, il-kaptan tas-suldati dar fuq P. Elias u qallu kiesaħ u biered li issa kien imiss lilu. L-Agostinjan talab ftit ħin ta' ġabra sabiex iħejji ruħu għall-mument tant importanti, fejn inġabar fih innifsu fit-talb. L-aħħar għemejjel tiegħu kienu l-barka li ta lis-suldati li kienu lesti sabiex jiffuċillawh u r-reċita tal-Kredu, bħala stqarrija ċara tal-fidi tiegħu, sakemm kellu ħin waqt li kienu qed jippreparaw l-armi. Hekk kif kienu

lesti għajjat il-kelmiet: Viva Kristu Re! Ħajtu ntemmet hawn f'dak il-mument, waqt li nbdiet fi ħdan Kristu, li tah il-palma tal-martirju.

Il-qima lejn dan il-martri ta' Kristu xterdet ħafna. Saħansitra f'Malta nsibu santi tiegħu bit-talba bil-Malti magħmulin sena wara l-mewt tiegħu. Il-Papa Ġwanni Pawlu II ibbeatifikah fl-1997. u f'dik l-okkażjoni qal: "Il-fiduċja sħiħa f'Alla u fil-Madonna tas-Sokkors, li lejha kien tant devot, ikkaratterizzat il-ħajja kollha u l-ministeru saċerdotali ta' Elia del Socorro Nieves… dan ir-reliġjuż Agostinjan għaraf jittrasmetti t-tama fi Kristu u fil-Providenza Divina. Il-ħajja u l-martirju ta' P. Nieves, li minkejja r-riskju li kien għaddej minnu, ma ried bl-ebda mod jabbanduna l-komunità nisranija tiegħu, huma fihom innifishom stedina sabiex inġeddu l-fidi f'Alla li jista' kollox. Iffaċċja l-mewt b'integrità, waqt li bierek lill-qattiela tiegħu, fl-istess ħin jagħti xhieda tal-fidi tiegħu fi Kristu… Hutu l-Agostinjani għandhom issa eżempju ieħor x'jimitaw fit-tfittxija dejjiema ta' Alla, fil-komunjoni u fis-servizz lejn il-Poplu ta' Alla."

12 ta' Ottubru: B. Marija Tereża Fasce, verġni

Bosta huma tal-fehma li ma setax ikun hemm il-fama ta' Santa Rita fuq livell mondjali kif nafuh illum li kieku ma kienx hemm il-Beata Maria Tereża Fasce, soru Agostinjana, għal ħafna snin superjura tal-monasteru tas-sorijiet kontemplattivi ta' Cascia. Mara qalbiena, li mis-skiet tal-kontemplazzjoni għarfet tilħaq lid-dinja bid-dirgħajn spiritwali tat-talb u l-offerta tagħha nnifisha lil Alla.

Twieldet f'belt ċkejkna qrib Genova, bl-isem ta' Torriglia fl-1881. Żmien ta' taqlib, ftit snin wara l-għaqda tal-Italja bħala stat wieħed. Mill-familja tagħha ħadet bosta valuri, imma Alla żejjinha b'karattru qalbieni u b'saħħtu. Madanakollu sa minn ċkunitha wriet li kienet persuna li taf tapprezza s-skiet u s-solitudni, li ħafna drabi kien jinbidel f'talb u għaqda spiritwali ma' Alla, li bil-mod il-mod saret taf u tgħożż bħala ħabib intimu. Il-karattru twajjeb tagħha għamilha maħbuba minn kulħadd u kellha pjuttost tfulija hienja. Minkejja li kienet qiegħda tħoss ġibda għall-ħajja monastika, ma kienx faċli għaliha tilħaq dan il-għan. Kien biss wara ħafna taħbit u sofferenzi li daħlet fil-monasteru ta' Cascia fl-1906. Fil-professjoni tagħha bħala Agostinjana għamlet wegħda magħha nnifisha li tagħmel minn kollox sabiex tikopera mal-grazzja ta' Alla u ssir qaddisa. Dan l-ideal insibuh espress minnha nnifisha f'diversi ittri, fejn uriet dejjem ix-xewqa li tkun magħquda dejjem aktar ma' Alla. Fil-monasteru kellha diversi inkarigi: majjistra tan-novizzi, vikarja u sa mill-1920 sal-mewt qdiet lil ħutha fir-responsabiltà ta' superjura. Għażlet li ssegwi l-indikazzjonijiet tar-Regola ta' Santu Wistin, fejn lis-superjur iħeġġu biex "ma jgħoddx ruħu b'hieni għax jaħkem fuq l-aħwa bis-setgħa tiegħu, iżda għaliex ikun qiegħed jaqdi bl-imħabba" u għaldaqstant għandu: "Iwissi lil minn jonqos, jagħmel il-qalb lill-beżgħanin, jgħin lid-dgħajfin, ifarraġ lill-beżgħanin, jistabar b'kulħadd. Iżomm bl-imħabba d-dixxiplina u jnissel il-biża'. Iżda għalkemm it-tnejn huma meħtieġa, madankollu għandu jfittex aktar li jnissel imħabba milli biża', filwaqt li jiftakar li għad irid iwieġeb lil Alla għalikom" (cf. Regula ta' S. Wistin, Kap VII). Dan kollu fforma l-programm ta' ħajja ta' Marija Tereża Fasce.

Fasce kienet mara ta' intrapriża u ma qatgħetx qalbha tidħol għall-proġetti kbar li għadhom sal-lum fil-belt ta' Cascia: intefgħet b'ruħha u ġisimha għall-proġett tal-bini tal-Bażilika ta' Santa Rita, tempju modern u aktar denn sabiex jilqa' fih il-ġisem tal-Qaddisa tal-Impossibbli; bdiet rivista li saret il-leħen tas-Santwarju ta' Cascia mal-erbat irjieħ tad-dinja; fetħet dar għall-orfni fl-istess ġonna tal-monasteru, fejn is-sorijiet bdew jieħdu ħsieb numru mdaqqas ta' bniet bi problemi fil-familji tagħhom. Bniet diversi opri oħrajn: sptar, seminarju għall-istudenti Agostinjani, dar għall-irtiri…

Fl-eqqel tat-Tieni Gwerra Dinjija affrontat, weħidha quddiem il-komunità, kontinġent ta' suldati li ġew sabiex jagħmlu ħerba mill-monasteru. Bil-ħlewwa qalbiena u determinata tagħha rħewlha lura minn fejn ġew u ħallew lis-sorijiet fil-kwiet.

Minkejja l-proġetti kbar, Fasce qatt ma ħalliet imwarrab l-għan li għalih daħlet fil-monasteru: li tikkontempla l-wiċċ imqaddes tal-Għarus tagħha fit-talb u l-kontemplazzjoni, u li tgħix għalenija mal-aħwa fil-komunità. Hekk għamlet u hekk inkoraġġiet dejjem lil ħutha biex jagħmlu minn qalbhom. Fi żmienha l-monasteru ra n-numru ta' sorijiet dejjem jikber.

Iżda l-Mulej ried li din is-soru tagħtih kollox. Marija Tereża ngħatalha dak li hija kienet issejjaħlu bħala "it-teżor tiegħi", kanċer f'sidirha li tturmentaha fl-aħħar snin ta' ħajjitha. Halliet din id-dinja nhar it-18 ta' Jannar 1947. Il-ġisem inkorrott tagħha jinsab espost fil-Bażilika inferjuri f'Cascia, eżatt taħt il-kappella fejn jinsab il-ġisem tal-qaddisa li ispiratha f'ħajjitha kollha, dak ta' S. Rita.

Il-beata Fasce kienet tħobb tgħid: "Jekk il-Mulej irid iġarrab, idu tasal kullimkien; imma ż-żmien ta' tiġrib huwa prezzjuż biex wieħed jakkwista l-merti: tgħodd ħafna aktar 'ikun imbierek Alla' waqt il-kuntrarju, milli mitt elf ringrazzjament meta kollox ġej sewwa. Lil Alla jeħtieġ li irroddulu ħajr issa: ħa jseħħ dak li għandu jseħħ, xejn ma jiġri jekk mhux mir-rieda tiegħu".

14 ta' Ottubru: B. Gundisalv minn Lagos, saċerdot

Il-beatu Gundisalv minn Lagos jagħti xhieda tar-rabta u l-preżenza tal-Ordni Agostinjan fil-Portugall, fejn sa minn kmieni wara t-twaqqif tiegħu, ixxettel f'diversi kunventi. Dawn il-kunventi baqgħu preżenti fir-renju tal-Portugal sa żmien is-soppressjonijiet tas-seklu XIX. Gundisalv twieled fil-belt ta' Lagos, fin-nofsinhar tal-pajjiż, fl-1360, minn familja ta' sajjieda. It-tagħrif dettaljat dwar ħajtu huwa skars, però nafu li ngħaqad mal-Agostinjani fil-kapitali Lisbona. Sa minn kmieni wera ħiliet kbar fl-istudju, u dan kien inkuraġġit ħafna mis-superjuri tiegħu. Madanakollu hu għażel li triqtu hija aktar żgura jekk jgħaddi mill-bieb tal-umiltà. Infatti nafu li ċaħad it-titlu ta' Majjistru fit-Teoloġija (li kien l-ogħla grad li wieħed seta' jilħaq), u ngħata aktar għat-tagħlim fost il-klassijiet baxxi ta' żmienu: il-fqar, l-orfni, ir-romol. Fil-komunità kien bniedem ta' paċi, frott il-ħajja ta' talb u penitenza li kien jgħix. Infatti l-pjetà, is-safa u l-mortifikazzjoni kienu l-pilastri tal-ispiritwalità personali tiegħu. Intgħażel bħala pirjol ta' diversi komunitajiet, u dejjem wera spirtu ta' ekwilibriju u fedeltà lejn l-osservanza tar-Regula ta' S. Wistin, kemm għalih innifsu u kemm għal dawk li kien imexxi bħala pirjol. Mill-ftit tagħrif li għandna, jidher li kien imħarreġ fl-arti bħala kalligrafu u kien jaħdem fit-tiżjin tal-manuskritti korali. Fil-15 ta' Ottubru 1422 ingħaqad mal-Ħallieq li tant kien ħabb matul ħajtu. Diġà l-fama ta' qdusija kienet takkumpanjah kullimkien matul ħajtu, u din ma naqsitx milli tkompli tikber wara mewtu. Il-Papa Piju VI, fl-1778, ikkonferma l-kult u tah it-titlu ta' beatu. Belt twelidu, Lagos, tagħrfu bħala l-patrun prinċipali tagħha, u lilu ddedikat monument li jħares fuq il-belt u l-bajja kollha, fejn il-beatu Gundisalv qiegħed ibierek u juri lil Kristu kurċifiss li tant kien xandar matul ħajtu. Il-fdalijiet tiegħu jinsabu fil-Knisja tal-Madonna tal-Grazzja, li kienet tal-Agostinjani. Il-beatu Gundisalv huwa meqjum bħala l-patrun tas-sajjieda u l-baħħara fin-naħa ta' isfel tal-Portugall.

Il-ħajja tal-beatu Gundisalv, għalkemm nieqsa minn diversi dettalji, toffrilna l-elementi biżżejjed sabiex fih kull nisrani jista' jsib mudell: sottomissjoni għar-rieda ta' Alla, umiltà u komunjoni mal-aħwa. Jalla l-interċessjoni tiegħu tgħin sabiex l-Ordni jkompli jixxettel b'vokazzjonijiet ġodda fl-art tal-Portugall.

23 ta' Ottubru: S. Gulliermu ta' Malavalle

Il-ħajja ta' S. Gulliermu hija oġġett ta' ġudizzji pjuttost kontrastanti u opinjonijiet diverġenti, u dan minħabba li d-dokumentazzjoni storika hija skarsa tant li maż-żmien diversi ħajjiet ta' numru ta' personaġġi tħalltu flimkien: Gulliermi IX konti

ta' Pattavia u duka ta' Akwitajna, li miet bħala pellegrin f'Santiago de Compostela; Gulliermu ta' Tolosa li għex ħajja monastika; Gulliermu eremita li għex u miet bħala eremit f'Malavalle. Dawn il-personaġġi storiċi ma jixxibhux biss għall-isem, imma wkoll għall-fatturi oħrajn fil-ħajja tagħhom: ilkoll kienu nobbli u lkoll ħaddnu l-ħajja kkonsagrata bħala monaċi jew eremiti. Skont manuskritt tardiv tat-tmiem is-seklu XVI (Vita del Beato Guglielmo C. Duca d'Aquitania, et conte di Pittavia, Restauratore dell'Antica religione Agostiniana autore Tebaldo Francese vescovo cantauriense, et suo compagno tradotta dal latino al volgare per me Fra Michele Angelo Carli da Scarlino del detto ordine Agostiniano) Gulliermu, imwieled nobbli, fi żmien ix-xiżma tal-1130, wara l-mewt tal-Papa Onorju II, ingħaqad mal-antipapa Anakletu. San Bernard ta' Chiaravalle stiednu kemm-il darba sabiex jerġa' lura għall-ubbidjenza u r-rispett lejn il-veru suċċessur ta' Pietru, ħaġa li seħħlu jagħmilha wara diversi snin. F'din il-konverżjoni, Gulliermu – bħala penitenza – iwaħħal fuq ġismu korazza tal-ħadid (imsejħa giacco) li saret ħaġa waħda mal-ġilda tiegħu u li żamm fuqu għall-ħajtu kollha. Imur għand il-Papa li bħala penitenza jibagħtu fuq pellegrinaġġ fl-Art Imqaddsa. Lura minn Ġerusalemm imur f'pellegrinaġġ f'Santiago de Compostella fejn jagħmel ta' birruħu mejjet sabiex iħalli warajh b'mod simboliku, iżda b'mod definittiv, il-ħajja ta' qabel. B'din l-għażla ta' ħajja jirtira qrib Pisa, f'Livallia, imma ftit wara kellu jwarrab u jmur fil-Maremma fejn jerġa' jibda l-ħajja ta' eremita, fi kmajra li bena hu stess. Miet b'fama ta' qdusija f'idejn wieħed mid-dixxipli li kienu madwaru, jismu Alberto, nhar l-10 ta' Frar 1157, qrib Castiglione della Pescaia.

Il-qabar tiegħu mill-ewwel beda jattira diversi pellegrini minn kull naħa. Il Papa Alessandru III approva l-kult tiegħu, li aktar tard ġie kkonfermat mill-Papa Innoċenz III. Id-dixxiplu l-aktar qrib tiegħu kiteb Consuetudines jew Regula sancti Guillelmi ispirata mill-għajdut u l-għajxien eżemplari ta' Gulliermu, u għadd ta' dixxipli ffurmaw l-kongregazzjoni tal-Gullielmiti, li xterdet ma' diversi nħawi fl-Italja u barra minnha: Franza, Belġju, Boemja u l-Ungerija. Meta fil-1256 l-Ordni Agostinjan imwaqqaf fl-1244 tkabbar b'għadd ta' kongregazzjonijiet oħra, fosthom kien hemm il-Gullielmiti. Iżda dawn ma' kellhomx volontà serja li jingħaqdu f'din l-għaqda imposta minn fuq, u wara ftit xhur irnexxielhom jiksbu bolla papali sabiex jinħallu mill-Ordni Agostinjan. Biss, għadd ta' kunventi lil hinn mill-Alpi, fejn milli jidher din il-bolla ma waslitx, baqgħu fl-Ordni ta' Santu Wistin. Għal din ir-raġuni l-Ordni Agostinjan ilu jiċċelebra t-tifkira ta' S. Gulliermu ta' Malavalle sa mill-1290.

Il-ħajja eremitika li għex S. Gulliermu tfakkarna fl-ewwel post li għandna nagħtu lil Alla f'ħajjitna. L-istess mod il-ħajja ta' penitenza li għex tgħallimna li t-triq tal-konverżjoni hija waħda kontinwa, u miskin hu min jgħid li wasal fiha, għax kif jgħid S. Wistin, minn dak il-ħin stess jibda miexi lura.

25 ta' Ottubru: S. Ġwann Stone, saċerdot u martri

Ġwanni Stone kien reliġjuż li għażel li jibqa' fuq il-blata ta' Pietru, minkejja l-periklu reali fuq ħajtu. Ġwanni kien reliġjuż tal-Provinċja Agostinjana fl-Ingilterra. Għex fi żmien ta' taqlib kbir, fejn għall-kattoliċi - wara l-abbandun tal-fidi kattolika mir-re Enriku VIII u t-twaqqif tal-knisja Anglikana fl-1534 - ma kienx faċli li żżomm sħiħ fir-rabta tal-fidi mas-suċċessur ta' Pietru. Iċ-ċirkustanzi kienu jitolbu kuraġġ u stamina sabiex l-insara kattoliċi, b'mod partikolari r-reliġjużi u s-saċerdoti, jibqgħu fidili għall-fidi mwaqqfa fuq is-suċċessjoni tal-Appostli. Ir-reliġjużi kellhom tliet għażliet: jieħdu l-ġurament ta' fedeltà u jabbandunaw il-ħajja reliġjuża; jitilqu 'l barra mill-pajjiż; jingħataw f'idejn il-ġustizzja sal-mewt. Ġwanni Stone, bniedem ta' qlubija, għażel li jibqa' fidil sal-aħħar. Kien pirjol fil-kunvent ta' Canterbury meta fl-14 ta' Diċembru 1538 waslet l-Ordni sabiex il-membri tal-komunità Agostinjana jissottomettu ruħhom għall-ġurament ta' fedeltà lejn il-kuruna Ingliża. Uħud mill-patrijiet, bejn minħabba l-biża' u bejn minħabba li ttamaw li l-affarijiet jilħqu jirranġaw irwieħhom, issottomettew irwieħhom. Iżda Ġwanni Stone baqa' bil-fehma li ma jiffirmax, u għaldaqstant wara żmien ta' priġunerija ttieħed għall-ġudizzju quddiem Tumas Cromwell. Dam maqful madwar sena, żmien li matulu bosta ttamaw li jibdel fehmtu. Mal-kundizzjonijiet ħorox li kien fihom hu żied aktar penitenzi sabiex ikun dejjem lest għall-jum il-kbir! Dan il-jum wasal jumejn biss wara l-festa tal-Milied tal-1539. Ġwanni Stone ttieħed fil-post tal-forka, fejn għadd ta' martri oħrajn kienu

digà taw ħajjithom għal Kristu. Il-ġisem mejjet tiegħu, wara t-tgħalliq, tqatta' biċċiet u ssajjar f'kontenitur kbir. Hekk il-persekutur ried ineħħi kull marka u sinjal tal-ġisem ta' min ta ħajtu għal Kristu, b'tali mod li ma jibqgħux fdalijiet għall-qima tal-Kattoliċi.

Ġwanni Stone kien ibbeatifikat fl-1886, u snin wara, eżattament fl-25 ta' Ottubru 1970, Pawlu VI ikkanonizzah flimkien ma' 39 martri Ingliż ieħor, grupp imdaqqas ta' saċerdoti, reliġjużi u lajċi li baqgħu fidili għal Kristu. Ġwanni Stone ma kienx l-uniku wieħed li baqa' fidil lejn is-suċċessur ta' Pietru fost l-Agostinjani, għaliex nafu b'oħrajn li bejn wieħed u ieħor għaddew mill-istess tbatija.

Matul il-kanonizzazzjoni Pawlu VI esprima ruħu b'dan il-kliem, li jgħodd għal kull żmien: "Żminijietna għandhom bżonn il-Qaddisin, b'mod speċjali ta' dawk li taw l-ogħla xhieda tal-imħabba tagħhom lejn Kristu u l-Knisja tiegħu… Bħat-tixrid tad-demm ta' Kristu, hekk l-offerta li l-martri jagħmlu ta' ħajjthom issir, permezz tal-għaqda mas-sagrifiċċju ta' Kristu, għajn ta' ħajja u fertilità spiritwali għall-Knisja u għad-dinja kollha… Il-martirju tal-insara huwa l-espressjoni u s-sinjal l-aktar għoli ta' din l-imħabba, mhux biss għaliex il-martri jibqa' fidil b'imħabbtu sat-tixrid ta' demmu, imma wkoll għaliex dan is-sagrifiċċju jseħħ għall-imħabba l-aktar għolja u nobbli, jiġifieri għall-imħabba ta' Dak li ħalaqna u fdiena."

7 ta' Novembru: B. Grazzja ta' Kotor, reliġjuż

Twieled f'familja ta' baħħara u hekk kif kellu l-età biżżejjed sabiex jibda ibaħħar ma' missieru, dan kien ix-xogħol tiegħu sal-età ta' tletin sena. Wara kollox kien qed jagħmel bħal bosta żgħażagħ oħrajn mill-belt fejn twieled, Mulla, raħal ċkejken qrib Cattaro fid-Dalmazja, illum parti mill-Montenegro. Din it-tip ta' ħajja, sawret fih spirtu ta' bżulija u mħabba għax-xogħol. Iżda kellha wkoll il-perikli morali tagħha li kienu ijaqqlu l-kuxjenza ta' Grazzja. Infatti kien wara li sema' waħda mill-prietki imqanqla tal-Agostinjan Xmun minn Camerino, fundatur tal-Kongregazzjoni tal-Osservanza ta' Monte Ortone, li Grazzja ddeċieda li mhux biss jibdel ħajtu, imma wkoll li jingħata kollu kemm hu għas-servizz ta' Alla. F'dan l-aspett kien jixbah lil S. Wistin, li fil-konverżjoni tiegħu ma kienx kuntent biss li jirċievi l-magħmudija iżda ried ukoll jagħti ħajtu bħala *servus Dei.* Għaldaqstant Grazzja ħalla l-opri u l-ħajja tal-baħar warajh

u terraq għal Monte Ortone, qrib Padova, fejn ħaddan il-ħajja agostinjana bħala fratell, wieħed mill-aħwa reliġjużi. F'dawk iż-żminijiet kienu diversi l-kongregazzjonijiet tal-osservanza li twaqqfu sabiex jirkupraw l-istil ta' ħajja oriġinali tal-Ordni Agostinjan, hekk kif mal-medda taż-żmien beda jitlef xi ftit mill-ispirtu kariżmatiku li bih twaqqaf fl-1244.

Fil-komunità, minkejja li daħal ta' adult u kellu fuq spallejh esperjenza ta' ħajja fuq il-baħar, Fra Grazzja għaraf mhux biss jadatta ruħu għall-istil il-ġdid ta' ħajja imma eċċella fuq l-oħrajn fl-għajxien tal-voti reliġjużi u tal-virtujiet insara. Għaraf jitgħallem jitlob bis-serjetà. Il-ħajja ta' intimità ma' Alla saqitu lejn il-meded bla tmiem ta' konsolazzjoni spiritwali li kien jirċievi fil-mumenti ta' kontemplazzjoni. Iżda din il-kontemplazzjoni – fi spirtu ġenwinament Agostinjan – dejjem kienet b'riġlejha jmissu mal-art. Fra Grazzja, ta' raġel bieżel li kien, medd idejh għal dak kollu li kien b'risq il-ġid komuni tal-aħwa. Is-servizz tiegħu kien meħtieġ f'diversi kunventi, u hekk għadda ħajtu, jaqdi lil ħutu r-reliġjużi fi spirtu ta' umiltà, talb, penitenza u osservanza tar-Regula Agostinjana. Miet fil-kunvent ta' S. Cristoforo della Pace fuq il-gżira ta' Murano, Venezja fid-9 ta' Novembru 1508. Ma setax jonqos li l-fama ta' qdusija tiegħu ma tiġbidx għal warajha għadd ta' devoti li lejh kienu u għadhom jirrikorru għall-interċessjoni tiegħu. Il-fdalijiet tiegħu jinsabu f'belt twelidu, Mulla, sa mill-1810. Il-kult lejh huwa wieħed qawwi u ta' kull sena jsiru festi kbar f'ġieħu.

Il-beatu Grazzja jibqa' eżempju ħaj ta' kif il-ħajja ta' xogħol u bżulija hija triq li twassal għall-qdusija. L-importanti mhuwiex tant ix-xogħol li wieħed jagħmel, imma l-ispirtu li bih iwettqu, b'fedeltà għas-sejħa ta' Alla u l-imħabba lejn il-ġid komuni.

29 ta' Novembru: B. Federiku ta' Ratisbona

Il-beatu Federiku huwa eżempju kbir ta' twettiq fil-prattika ta' dak li kien itenni S. Wistin: "fejn hemm l-umiltà, hemm l-imħabba, fejn hemm l-imħabba hemm is-sliem". Dan kollu l-beatu Federiku ma xandrux bit-trattati u l-kitbiet, iżda bl-eżempju ta' ħajja ta' fedeltà u osservanza reliġjuża. Ma nafux id-data tat-twelid tiegħu, iżda nafu li twieled lejn it-tieni nofs tas-seklu XIII u li kien mill-belt ta' Regensburg (jew Ratisbona), Ġermanja. Ta' età żgħira ddeċieda li jingħaqad mal-Agostinjani li f'dik il-belt kellhom kunvent li fih kien iċċelebrat Kapitlu Ġenerali li approva finalment l-eqdem Kostituzzjonijiet tal-Ordni li nafu bihom, l-hekk imsejħa "Kostituzzjonijiet ta' Ratisbona", fl-1290.

Bħala fratell, wieħed mill-aħwa reliġjużi, hekk kif temm is-sena ta' prova u għamel il-wegħdiet solenni tal-faqar, kastità u ubbidjenza, ingħata b'ruħu u ġismu għall-qadi tal-aħwa, kif kien mistenni minnu fil-komunità. Persuna doċli u affabbli, imma fuq kollox determinat fir-rieda li f'kollox jogħġob lil Alla u jaqdi lil ħutu. Kien jaf li bil-professjoni, il-ġid komuni kellu jieħu post kull gwadann personali fil-komunità reliġjuża. Ħajtu hija deskritta bħala għanja sħiħa ta' umiltà, umiltà ġenwina li tagħraf il-verità. Il-bijografi tiegħu jfaħħru d-diversi aspetti tal-ħajja sempliċi tiegħu: ubbidjenza lejn is-superjuri, kliem mill-anqas u biss fejn meħtieġ, attenzjoni għall-morda tal-komunità, qadi lejn ħutu saċerdoti, sempliċità u faqar. Il-ħajja ġenwina ta' talb li kien jgħix, għamlet minnu devot kbir tal-Ewkaristija. F'dawk iż-żminijiet ma kienx normali li jsir it-tqarbin ta' kuljum, lanqas għall-fratelli. Infatti l-Kostituzzjonijiet kienu jindikaw kemm drabi matul is-sena wieħed seta' jersaq għat-tqarbin, u dawn id-drabi kienu ftit. Iżda l-ġuħ spiritwali li kellu l-beatu Federiku għamlitu ħaġa waħda mal-Ewkaristija fl-adorazzjoni. Stejjer tardivi jippruvaw jesprimu din id-devozzjoni permezz ta' dehriet li kien ikollu minn anġlu li kien iġiblu t-tqarbin, ħafna drabi waqt li kien ikun fil-boskijiet sabiex jiġbor l-injam għall-forn, ħaġa li kien iħobb jagħmel ferm għaliex kienet tlaqqgħu mas-skiet tan-natura fejn seta' jgħaddi ħin jaħdem u jitlob. Miet mewta qaddisa fl-1329.

Id-devozzjoni lejh, b'mod speċjali fl-inħawi ta' Regensburg qatt ma qatgħu, hekk li l-Papa Piju X mar jgħoddu mal-lista tal-beati fl-1909. Il-fdalijiet tiegħu għadhom meqjuma f'dik li kienet il-knisja Agostinjana ta' Ratisbona.

Il-beatu Federiku, fl-Ordni Agostinjan huwa meqjus tradizzjonalment bħala l-patrun tal-aħwa reliġjużi, jew il-frajiet, għax bl-eżempju tiegħu jistgħu huma wkoll jaslu għall-qdusija. Jalla bl-interċessjoni tiegħu wkoll aktar żgħażagħ jagħrfu jilqgħu din is-sejħa Agostinjana bħalma laqagħha hu, u ħaddanha b'perseveranza sal-aħħar. Il-beatu Federiku jfakkarna kif aħna lkoll għandna ngħixu l-umiltà fil-verità.

P. JOSEF SCIBERRAS OSA
POSTULATUR TAL-ORDNI AGOSTINJAN

SO LONG

The song 'So Long' from the band Footprints – Malta, was chosen as the official song of Augustinian International Youth Enconter (AYE) 2016 which was held in Czech Republic in July 2016. (www.newsbook.com.mt/... /footprints)
Lyrics: Bernard Catania © 2015. **Music:** Footprints © 2015

I've been searching for so long, you know
It's never been so wrong
And I feel so confused

I've been waiting for a song, to showA place where I belong
And I'll never be the same again

REF: Oh oh oh oh, oh oh oh oh, I'm changing, I'm changing

Oh oh oh oh, oh oh oh oh, I'm learning, to free myself from
All the things that make me someone else
In God I'll trust forever till the end

I've been places where there is no sun
It's never day or night
And the shadows seemed so bright

It's a journey till the end of time
Will not give up the fight
To find the meaning of it all

REF: Oh oh oh oh, oh oh oh oh, I'm changing, I'm changing...

Love will find a way to lead us from
This life of pain and woe
To a place where we belong

Our hope is in our God above
He will save again
And our search won't be in vain

REF: Oh oh oh oh, oh oh oh oh, I'm changing, I'm changing

SOLO:

REF: Oh oh oh oh, oh oh oh oh, cambiando, cambiando

Oh oh oh oh, oh oh oh oh, aprendiendo de liberarme de todas las cosas que me hacen alguien más en Dios confiaré para siempre hasta el final

KULLEĠĠ SANTU WISTIN

SENA SKOLASTIKA 2016- 2017

Qabel il-bidu tas-Sena Skolastika 2016-2017, saru seminars għall-għalliema u għal-LSAs u kienu mqassma fuq jumejn.

Fid-19 ta' Settembru 2016 ġiet iċċelebrata l-Quddiesa tal-Ftuħ għall-istudenti minnYr 1 saYr 3, filwaqt li fit-22 ta' Settembru 2016 ġiet iċċelebrata l-Quddiesa tal-Ftuħ għall-istudenti minnYr 4 sa Year 6.

Qabel il-quddiesa l-familji tal-istudenti kellhom l-opportunità li jżuru l-iskola, iltaqgħu mal-għalliema l-ġodda, u raw ix-xogħol estensiv li sar matul ix-xhur tas-sajf.

Iż-żewġ quddisiet saru fil-Parroċċa tat-Trinità u l-Kor tat-Tfal tal-Primarja anima l-quddies.

Fit-23 ta' Settembru 2016 ġiet iċċelebrata l-Quddiesa tal-Ftuħ għall-istudenti tas-Sekondarja.Il-Band tal-Kulleġġ anima l-quddiesa.

Għalliema, LSAs u ġenituri flimkien mal-istudenti attendew għall-quddies u l-parteċipazzjoni kienet waħda tajba ħafna.

PAUL ELLUL
GĦALLIEM FIL-KULLEĠĠ TA' SANTU WISTIN

BI-ĊENTINARJU TAL-PROVINĊJA AGOSTINJANA F'MALTA

AKKADEMJA MUŻIKO-LETTERARJA 30/09/2016
350 SENA TAL-KNISJA TA' SANTU WISTIN F'GĦAWDEX

F'Novembru tat-Tliet Mija erbgħa u ħamsin
wara t-twelid ta' Kristu s-Salvatur
f'Tagaste belt Rumana f'dak iż-żmien
twieldet tarbija, tfaċċa l-isbaħ fjur!

Iben Patrizju, bniedem bla twemmin
u Monika, mara qaddisa b'demm Kristjan
kiber u trabba t-tfajjel f'kull tagħlim
imkisser fl-għerf Latin u f'dak Ruman.

Midħla tassew tal-kitbiet qodma sew
li ħarġu mill-moħħ tal-kbir Ċiċerun
Wistin tħeġġeġ f'imħabbtu lejn kull għerf
u sar ammiratur tal-kbir Platun.

Imbagħad qalb it-tiftix għall-veru ġid
mill-ħrejjef ġie maħkum tal-Manikej
li qasmu d-dinja f'tajjeb u ħażin
b'allat fil-ġlied bejniethom jiġġerrew.

Imma Alla l-Għoli li wegħedna bis-sħiħ
li jekk nitolbu, talbna jkun mismugħ
it-talb tat-twajba Monika, omm Wistin
sema' u raġġ ta' dawl nifidlu r-ruħ!

Ħaddan Wistin il-fidi ta' Ġesù
u tgħammed minn Ambroġ ġewwa Milan
imbagħad ġie msejjaħ ħa jsir saċerdot
minkejja li dan ma kienx tiegħu l-għan!

Minħabba l-għerf li s-sema żejnet bih
lil daż-żagħżugħ, malajr safa magħżul
sabiex t'Ippona isqof issa jkun
u tar-ragħaj xiħ Valerju jħalli d-djul!

Imbierek int Wistin, li ħdimt qatigħ
għall-merħla u wirtek ħallejt f'tant kitbiet
tant ittri u omeliji u prietki sbieħ
f' 'Il-Belt t'Alla' u ktieb l-'Istqarrijiet'!

Mill-bidu nett ir-Regula mħaddna ġiet
u xterdet ma' tad-dinja l-erbat irjieħ
sa ma l-Papa Innoċenz fl-elf u mitejn
erbgħa u erbgħin il-Ordni waqqaf b'ġieħ.

M'għaddewx wisq sekli wara dal-ġrajjiet
li l-Ordni tal-irħieb ta' Sant'Wistin
ma waslux fuq dil-gżira bint San Pawl
ixandru ta' Ġesù Kristu t-twemmin.

Tliet seklu u nofs fiż-żgur nafu l'għaddew
minn tmiem il-bini tal-kunvent qadim
li hawnhekk f'Għawdex għandna f'tarf il-belt
magħruf bħala ta' rħieb ta' Sant'Wistin.

Kien fl-elf sitt mija u tnejn u sittin
li bdiet tinbena l-knisja għall-patrijiet
fi żmien qasir tlestiet u f'erba' snin
id-dar t'Alla b'tant ħidma u talb tlestiet.

It-tradizzjoni tgħid li qabel dan
l-irħieb fix-Xagħra lilhom kien afdat
lejn ta' Gajdoru maqdes żgħir, qadim
bl-isem tal-Verġni tas-Seba' Ferħat!

Fl-elf erba' mija u ħamsa u tletin
nafu fiż-żgur li wlied Santu Wistin
hawn f'Għawdex kienu ġew u ssetiljaw
fost l-ordnijiet bla għadd il-ewlenin!

Nifirħu llum ukoll mal-patrijiet
għax żewġ sekli għaddew minn dak il-jum
meta f'minn ta' Settembru l-erbatax
il-ħsieb tal-patrijiet safa mitmum!

Kemm ragħajja wlied il-Ordni jissemmew
li ntgħażlu biex il-merħla jirgħu sħiħ
tul l-aħħar seklu u tnejn ma jintesewx
u 'l art twelidhom taw unur u ġieħ.

Gejtano Pace Forno bin l-Għawdxin
ta' Malta kien arċisqof għal tant snin
Pawlu Micallef Pirjol Ġeneral
Ġwann Camilleri t'Għawdex mogħti t-tmun!

Imbierka wliedek O Missier – Wistin
li wliedek idhom qiegħdu mal-moħriet
u bla ma ħarsu lura, ħadmu lkoll
u sqew bil-Kelma t'Alla 'l tant ulied!

Kunvent fuq is-Saqqajja qadim sew
li jġib isem San Mark, barra mis-swar
fl-elf disa’ mija tmienja u sittin
fil-belt parroċċa Gonzi waqqaf mar!

Kunvent ta’ Santa Rita f’San Ġiljan
u ieħor f’Paceville mfittex sew
ġo Ħal Tarxien ukoll ulied Wistin
ixandru l-Bxara t-Tajba qatt m’hedew.

Ġo tal-Pjetà l-kulleġġ jaħdem għall-ġid
tat-tfal u ż-żgħażagħ, qlub mimlija nar
ta’ mħabba għal Ġesù biex bħal Wistin
iwasslu sa truf l-art l-akbar aħbar!

Skola primarja l-Marsa f’dan iż-żmien
qed twassal il-messaġġ ta’ Santu Wistin
tnissel fil-qlub miġruħa tagħlim sân
li jfittxu min għall-ġid tassew ħerqan.

Fl-Alġerija marru l-patrijiet
U f’Katanja wkoll għal ftit taż-żmien
nofs seklu u aktar ħidma fil-Brażil
fl-Italja u Kuba, ħidma kullimkien.

Fil-Kanada u fl-Awstralja wlied Wistin
ħadmu mal-emigranti tul iż-żmien
xandru ’l Ġesù bla heda lill-Maltin
li l-għeruq tagħhom xettlu kullimkien.

U f’Għawdex gżira ħelwa tal-għoljiet
Tliet sekli u nofs għaddew minn dak il-jum
Li fih fil-qalba tal-belt tal-Għawdxin
Inbena l-maqdes li b’għożża miżmum.

Tempju qadim li jġib l-isem sabiħ
Tal-isqof għaref u qaddis Wistin
Inbena fil-punent tar-Rabat sew
Ħa post il-maqdes ta’ qablu l-qadim.

Ħa rroddu mela minn qiegħ qalbna l-ħajr
lil Alla b’mod speċjali għar-rigal
ta’ dil-provinċja f’għeluq il-mitejn
ta’ ħidma wtiqa qalb iż-żgħar u l-kbar.

DUN GEOFFREY G ATTARD
VICTORIA, GĦAWDEX

MILL-KELMA TAL-PAPA FRANĠISKU

JEKK JOGĦĠBOK! GRAZZI! SKUŻANI! LILL-MIŻŻEWĠIN

Kultant jistaqsuni kif tagħmel sabiex il-familja timxi dejjem 'il quddiem u tirbaħ id-diffikultajiet. Jien nissuġġerilhom diġà dejjem tliet kelmiet, tliet kelmiet li jesprimu tliet atteġġjamenti, tliet kelmiet li jistgħu jgħinu ż-żwieġ tagħkom, u allura l-ħajja tal-familja tagħkom, għax kull żwieġ għandu l-problemi… Iż-żwieġ huwa ħaġa ta' ħafna ġmiel, sabiħ tant li għandna nieħdu ħsiebu, għaliex huwa għal dejjem. Dawn il-kelmiet huma: jekk jogħġbok, grazzi, u naħfirlek.

Jekk jogħġbok. Staqsih dejjem lil sieħbek, il-mara lil żewġha u r-raġel lil martu: "X'taħseb? Nagħmlu hekk?". Qatt taqbżu lil xulxin. "Jekk jogħġbok".

It-tieni kelma: li tkun rikonoxxenti. Kemm-il darba r-raġel għandu jgħid lil martu: "grazzi". U kemm-il darba l-mara għandha tgħid lil żewġha: "grazzi". Irringrazzjaw lil xulxin, għaliex is-sagrament taż-żwieġ jingħata mill-istess miżżewġin, wieħed lill-ieħor. U din ir-relazzjoni sagramentali tinżamm b'dan is-sentiment ta' gratitudini. "Grazzi".

It-tielet kelma hija: "skużani". Hija kelma tqila wisq biex tgħidha. Fiż-żwieġ, dejjem - bejn ir-raġel u l-mara - dejjem hemm xi ħaġa li ma nftehmitx tajjeb. Ammetti dejjem, u itlob skuża.

Ejjew nirrepetuhom flimkien: jekk jogħġbok, grazzi, u skużani. B'aktar qawwa, ilkoll! Jekk jogħġbok! Grazzi! Skużani!

Tajjeb, dan kollu hu sabiħ ħafna! U huwa sabiħ ħafna li tgħidu fil-ħajja taż-żwieġ. Imma dejjem, fil-ħajja taż-żwieġ se jkun hemm problemi u tilwim. Huwa normali u jiġri li l-miżżewġin jitlewmu, jerfgħu leħinhom, jillitikaw, u xi drabi jtiru l-platti! Tibżgħux, imma, meta jiġri hekk. Nagħtikom parir: qatt ittemmu l-ġurnata bla ma tagħmlu paċi. U tafu għaliex? Għaliex il-"gwerra bierda" fil-jum ta' wara ssir aktar perikoluża. "U kif se nagħmel, dun, biex nagħmel paċi?", jista' jistaqsi xi ħadd minnkom. M'hemmx għalfejn kliem, biżżejjed ġest, u jispiċċa kollox, il-paċi ssir. Meta hemm l-imħabba, ġest jirranġa kollox.

28 ta' Lulju 2016

IT-TERRORIŻMU TAT-TQASSIS LIR-RELIĠJUŻI

Sinjal ċar li l-ħajja reliġjuża hi msejħa tagħti llum hi l-ħajja fraterna. Nitlobkom, araw li fostkom ma jkunx hemm it-terroriżmu tat-tqassis! Keċċuh minn ħdejkom! Ha jkun hemm il-fraternità. U jekk int għandek xi ħaġa kontra ħuk, għidhielu f'wiċċu… Forsi xi darba tispiċċaw fl-idejn, mhix problema: aħjar hekk milli t-terroriżmu tat-tqassis. Illum il-kultura dominanti hi individwalista, iddur mad-drittijiet suġġettivi. Hi kultura li qed therri s-soċjetà, ibda mill-ewwel ċellula tagħha li hi l-familja. Il-ħajja kkonsagrata tista' tgħin lill-Knisja u lis-soċjetà sħiħa billi tagħti xhieda ta' fraternità, li hu possibbli li ngħixu flimkien bħal aħwa fid-diversità: dan hu importanti! Għax il-komunità ma nagħżluhiex aħna minn qabel, fiha nsibu ruħna ma' persuni ta' karattri, età, formazzjoni, u sensibilitajiet differenti… imma xorta nippruvaw ngħixu bħal aħwa. Mhux dejjem jirnexxielna, dan tafuh biżżejjed. Ħafna drabi niżbaljaw, għax aħna kollha midinbin, imma meta nintebħu li żbaljajna, nitolbu maħfra u noffru l-maħfra. U dan lill-Knisja jagħmlilha ħafna ġid: jiċċirkola fil-ġisem tal-Knisja d-demm tal-fraternità. U jagħmel ġid ukoll lis-soċjetà kollha.

7 ta' Novembru 2014

LIBRERIJA AGOSTINJANA

MONNIKA

Patri Salvinu Caruana OSA, Monnika. Qaddisa, armla, omm u filosfa, Provinċja Agostinjana, Malta 2016 (p.125). F'dan il-ktieb ewlieni dwar il-qaddisa Monnika, omm il-qaddis kbir u Duttur tal-Knisja Wistin ta' Ippona, P. Salvinu ġabar tista' tgħid it-tagħrif kollu li għandna dwar din il-qaddisa. Huwa jinnota ta' spiss matul il-bijografija ta' Monnika, il-fatt li dak kollu li nafu dwarha hu dak li ħallielna miktub binha nnifsu Wistin, fl-*Istqarrijiet*, l-iktar fil-ktieb disgħa. P. Salvinu iżda fela għadd ta' kitbiet oħrajn tal-qaddis Wistin, fosthom il-magħrufa *Taħditiet ta' Kassiċjaku* li matulhom Wistin, flimkien ma' għadd ta' ħbieb tal-qalb, li huwa sejħilhom "ħbieb bl-istess għan" (bl-Ingliż "*like-minded friends*"). F'dawn it-taħditiet, Monnika mhux talli kienet hemm f'Kassiċjaku ma' binha, u ibnu Adeodatu, u xi ħbieb (ħaġa li ma kienet instemgħet qatt li mara titħalla tieħu sehem f'taħditiet tal-filosofija, u postha kellu jkun fil-kċina u taqdi lill-grupp ta' binha), imma talli ġieli, hekk kif kienet tisma' xi ħaġa ddoqqilha dwar it-twemmin Kattoliku, kienet pronta toħroġ u tagħti fehmitha. Wistin mhux talli ma ċanfarhiex, iżda wasal sabiex faħħarha bħala l-*filosfa* tabilħaqq. Fil-kap 17, P. Salvinu ta ħarsa lejn it-teoloġija ta' Wistin dwar il-mara, imma fid-dawl ta' dak li għadd ta' teoloġi nisa jaħsbu dwar kitbet Wistin dwar il-mara. Il-ktieb jinsab għall-bejgħ fil-librerija reliġjużi ewlenin f'Malta u f'Għawdex u mis-sagristija tal-Kunvent S. Wistin, Triq l-Ifran, il-Belt għall-prezz ta' €13 (qoxra iebsa) u €10 (qoxra normali).

SANTU WISTIN – 350 SENA MIT-TWAQQIF TAL-KNISJA TAR-RABAT, GĦAWDEX

Bħala parti miċ-ċelebrazzjonijiet tal-Bi-Ċentinarju tat-twaqqif tal-Provinċja Agostinjana Maltija (1817-2017) u għeluq it-350 sena mit-twaqqif tal-Knisja ta' Santu Wistin fir-Rabat, Għawdex (1666-2016), se tittella' akkademja mużiko-letterarja nhar il-Ġimgħa 30 ta' Settembru 2016 fis-7.30pm fil-knisja ta' Santu Wistin, Rabat, Għawdex. Matul din is-serata, se tiġi mnedija pubblikazzjoni ġdida bl-isem ta' 'Santu Wistin – 350 sena mit-twaqqif tal-knisja tar-Rabat, Għawdex' kitba ta' Peter Paul Cachia OSA. Din il-pubblikazzjoni, mibnija fuq riċerka intensiva f'diversi arkivji, tiġbor fiha tagħrif dwar it-twaqqif ta' din il-knisja u l-bidliet li seħħew matul iż-żminijiet, u anke dwar l-arti u r-rikkezzi li din il-knisja għandha. Min jixtieq jakkwista kopja bi prezz ridott, jikkuntattja lill- Kunvent Santu Wistin, Rabat, Għawdex (Tel:21556060) sat-30 ta' Settembru 2016.

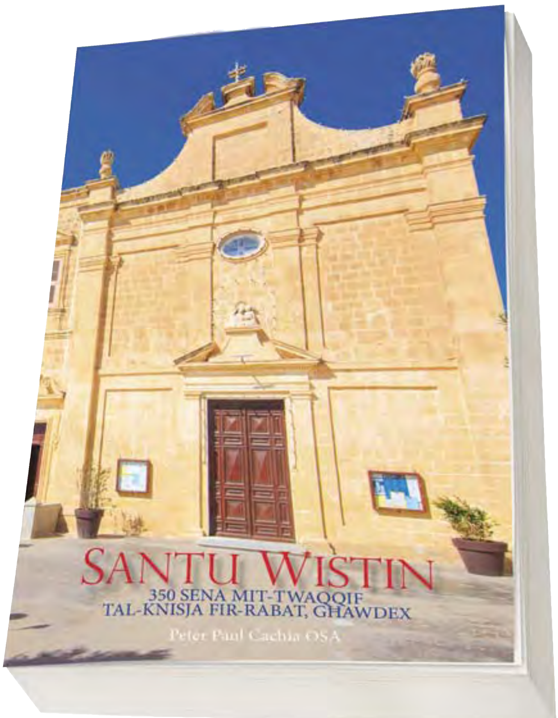

ĦIDMA VOKAZZJONALI ĦIDMA MAŻ-ŻGĦAŻAGĦ

MUŻAJK TA' FRATERNITÀ

Meta l-Papa Franġisku kien qiegħed jirrifletti fil-qosor fuq il-Vjaġġ Appostoliku li għamel fil-Polonja qal:

Għal darb'oħra ż-żgħażagħ wieġbu għas-sejħa: ġew mid-dinja kollha… – festa ta' lwien, ta' wċuħ differenti, ta' ilsna, ta' stejjer differenti. Jien ma nafx kif jagħmlu: jitkellmu ilsna differenti, imma jirnexxielhom jifhmu lil xulxin! U għaliex? Għax għandhom din ir-rieda li jkunu ma' xulxin, li jibnu pontijiet bejniethom, li jwettqu l-fraternità. Ġew ukoll bil-grieħi tagħhom, bil-mistoqsijiet u d-dubji tagħhom, imma fuq kollox ferħanin li ħa jiltaqgħu; u għal darb'oħra ħolqu mużajk ta' fraternità. Nistgħu nitkellmu propju fuq mużajk ta' fraternità.

Minn dak li qal il-Papa Franġisku nistgħu nisiltu dawn il-frażijiet

a. ir-rieda li jkunu ma' xulxin,

b. li jibnu l-pontijiet bejniethom,

c. li jwettqu l-fraternità,

d. ġew bil-grieħi tagħhom, bil-mistoqsijiet u d-dubji tagħhom, imma fuq kollox ferħanin.

U huwa wkoll f'dawn il-punti kollha li saret il-ħidma vokazzjonali u maż-żgħażagħ, fejn filwaqt li jiġu bil-mistoqsijiet, dubji u grieħi tagħhom, ikun hemm ix-xewqa għal flimkien, ta' ħbiberija u ta' tfittxija għall-wiċċ ta' Alla.

Fix-xhur ta' Ġunju, Lulju u Awwissu saru diversi live-ins għal etajiet differenti: Live-in tal-Form 1 u Form 2, Live-in ieħor tal-Form 3 u Form 4 u Live-in tal-Form 5. Xtaqna li matul dawn il-live-ins inkomplu nakkumpanjaw lill- adolexxenti u liż-żgħażagħ jiskopru l-ħolma sabiħa li Alla għandu għalihom, u b'hekk ħsibna li l-attivitajiet tagħna jduru ma' din it-tema, u fejn it-tema kienet iddur mal-vjaġġ tal-ħajja permezz tal-baħar.

Kif jaqsam magħna Leon Azzopardi (żagħżugħ li pparteċipa fil-live-in tal-Form 5), morna bid-dgħajsa sal-Gżejjer ta' San Pawl biex b'hekk nesperjenzaw xi jfisser vjaġġ u fuq kollox vjaġġ li ma nafux fejn sejrin għaliex ħadd ma kien jaf qabel li ser immorru l-Gżejjer!

F'Ġunju li għadda mort għal-live-in, organizzat għalina l-ex form 5 tal-kulleġġ S. Wistin. Il-live-in kien jismu *DREAM, DISCOVER AND EXPERIENCE*.

It-tema li kellna matul dan il-live in kienet fuq il-vjaġġ ta' ħajjitna. F'dan il-live-in konna qegħdin niskopru iktar fuq ir-relazzjoni tagħna ma' Alla f'ħajjitna. Fil-fatt bdejna dan il-live-in billi tlajna fuq dgħajsa u rħejnielha għall-Gżejjer ta' San Pawl. Fuq il-gżira aħna għamilna daqsxejn ta' riflessjoni fuq dan il-vjaġġ u bdejna nsemmu x'rajna, xi smajna, eċċ.. Imma minn dan kollu aħna ħriġna l-punt li ħajjitna hija bħal dgħajsa li f'ħajjitna se jkollna l-mumenti sbieħ, diffiċli u oħrajn.

Kien live-in verament sabiħ, għaliex fost l-attivitajiet li għamilna fuq din il-gżira, iċċelebrajna quddiesa fuq il-gżira ta' San Pawl, li għalija kienet xi ħaġa sabiħa immens u unika. Fl-istess ħin aħna wkoll kellna xi ftit mumenti ta' talb, riflessjonijiet, *Lectio divina* fejn qrajna silta mill-Bibbja fuq it-tema tal-vjaġġ fuq il-baħar, u oħrajn.

Dan il-live-in kien wieħed verament sabiħ u li matulu ħadna ħafna gost, għaliex fih aħna sibna valuri verament sbieħ, li ma tistax twarrabhom minn ħajtek. Nixtieq nikkonkludi billi ngħidilkom li kull live-in li l-iskola jew il-vokazzjonijiet Agostinjani jagħmlu ma titilfuhomx, għaliex ikunu live-ins verament sbieħ li fihom tibda jew tkompli tiskopri l-ħbieb tiegħek u lil Ġesù f'ħajtek.

LEON AZZOPARDI

F'nofs Lulju l-Komunità tar-Rabat laqgħet xi żgħażagħ ('il fuq minn 16-il sena) għal tlitt ijiem esperjenza fil-komunità. Kienu jiem li fihom komplejna noffru l-possibilità lil dawn iż-żgħażagħ biex ikomplu jiskopru dak li l-Mulej jixtieq minnhom fil-ħajja f'ambjent fratern. Edward Abela jaqsam magħna l-esperjenza tiegħu f'dawn il-jiem.

Fil-bidu tax-xhur ta' dan is-Sajf kelli l-opportunità li nqatta' ftit tal-jiem fil-kunvent Agostinjan tar-Rabat flimkien mal-patrijiet. Nibda billi ngħid li l-patrijiet Agostinjani laqgħuni mill-ewwel bħala wieħed minn ta' ġewwa. Huma grupp żgħir ta' patrijiet li jaħdmu bla waqfien id f'id u jirsistu biex flimkien imexxu l-komunità tal-knisja 'l quddiem u jħeġġu iktar vokazzjonijiet ġodda.

Dan il-kunvent fir-Rabat huwa wieħed mill-għejun prinċipali li jgħinuk tidħol fil-kamra ta' ġewwa. Il-kunvent laqatni ħafna – kemm mil-lat strutturali kif ukoll bil-mod li jilqgħek. Ħassejtha faċli tinġabar mal-patrijiet fil-kappella għall-mumenti ta' talb, tinġabar flimkien għall-ikel jew għall-mumenti ta' meditazzjoni.

Il-*live-in* kien wieħed imħejji sewwa, imqassam sewwa u l-preparazzjonijiet li kellhom isiru saru. Dan kollu jiffaċilita soċjalizzazzjoni ta' żagħżugħ ma' nies ġodda kif ukoll ma' patrijiet ġodda. Ħassejthom utli ħafna l-mumenti fejn ħriġna mill-kunvent u integrajna l-ħruġ ma' riflessjonijiet, in-natura mal-Bibbja jew mixja ma' meditazzjoni. B'dan il-mod biss persuna kapaċi tikber u tagħraf lilha nfisha ftit iktar.

Xi ħaġa li apprezzajt huwa li minkejja li hemm għajnuna kbira mill-patrijiet inkarigati mill-vokazzjonijiet, m'hemmx sforzi żejda min-naħa tagħhom pero jħalluk fil-libertà biex titlob, biex tgħix l-esperjenza kif trid, b'liema mod trid. B'hekk biss żagħżugħ jagħraf l-importanza spiritwali tat-talb, tal-komunità u anke tas-sagrifiċċji u kontribut lejn s-soċjetà.

EDWARD ABELA

Attivitajiet oħrajn li għandhom x'jaqsmu mal-ħidma vokazzjonali kienu BBQs u mument ta' talb ċkejken li organizzajna fl-aħħar ġimgħa ta' Awwissu għal Form 3 u 4 u ieħor għal dawk li huma ikbar minn 16-il sena. B'dan il-mod

żammejna kuntatt ma' dawn l-adolexxenti u ż-żgħażagħ wara l-live-ins u waqt l-aħħar ġimgħat tal-vaganzi tas-sajf.

Filwaqt li kienet għaddejja din il-ħidma vokazzjonali, kienet ukoll għaddejja l-ħidma pastorali maż-żgħażagħ. Din kienet ikkaratterizzata prinċiparjament bl-esperjenza tal-AYE *(Augustinian Youth Encounter)* li saret fi Praga bejn id-19 u l-25 ta' Lulju u l-WYD *(World Youth Day)* li saret fi Krakovja l-Polonja bejn il-25 u l-31 ta' Lulju. Fil-AYE kien hemm il-parteċipazzjoni ta' Owen Parnis u Esther Cortis, flimkien magħna P. Terence u P. David, u li mbagħad bqajna sejrin Krakovja fejn hemm iltqajna ma' ħames żgħażagħ Maltin oħra li telgħu biss għall-WYD u li b'kollox konna grupp ta' disa' persuni li ffurmajna u ltqajna qabel ma tlajna għal dawn l-avvenimenti. Il-ħames żgħażagħ l-oħra huma Fabio Scicluna, Liam Spiteri, Miriana Galea, Kathleen Galea u Roslianne Spiteri.

Kienu jiem qawwija u ta' tiġdid spiritwali għalina lkoll li pparteċipajna għal dawn il-laqgħat u dan jidher ċar mill-esperjenzi li qasmu magħna dawn iż-żgħażagħ li ħadu sehem.

Fil-jiem li qattajt f'AYE u fil-WYD innutajt li għad baqa' aktar fidi qawwija fost iż-żgħażagħ mhux biss f'Malta imma madwar id-dinja kollha. Qatt ma kont ħsibt li ħa nqatta' dawn il-jiem nitlob ma' aktar minn miljun żagħżugħ/a. Għalkemm kont tfajla waħdi fl-AYE (Augustinian Youth Encounter li sar fi Praga) xorta waħda bnejt ħbiberija sabiħa. Fl-AYE ħassejt li konna qisna komunità u ħassejt li l-għan taż-żgħażagħ kien biex isaħħu l-fidi tagħhom. Il-Via Sagra li għexna

l-Ġimgħa kienet waħda speċjali. Kienet sabiħa anke meta tisma' lil kulħadd ikanta flimkien il-kanzunetta li għamlu l-Footprints waqt il-quddiesa. Xi ħaġa oħra li ħassejt li kienet speċjali hi li meta ltaqjna ma' Alla fi rikonċiljazzjoni. Jiena waħda minn dawk li nsibha diffiċli ħafna li nqerr. Imma dik il-ġurnata rsaqt lejn Alla wara ħafna żmien biex jaħfirli tal-iżbalji li għamilt f'ħajti. Għoġbitni wkoll meta konna naqsmu l-esperjenzi bejnietna... ma' diversi nies u diversi kulturi u pajjiżi.

WYD kienet differenti peress li ltqajna ma' ħafna aktar żgħażagħ. Fit-toroq ta' Krakow kont tara nies b'kulturi differenti, bnadar differenti iżda kollha magħqudin biex ifaħħru lil Alla għal dak kollu li qed jagħmel magħna. L-isbaħ frażi li kien jgħid il-Papa Franġisku hi li aħna ma rridux inkunu żgħażagħ pensjonanti imma żgħażagħ b'ferħ u b'kuraġġ biex immexxu l-kelma ta' Alla u nibqgħu għaddejjin fit-triq tiegħu. Waħda mill-ġranet li konna fil-Polonja żorna Auschwitz fejn hemmhekk taħseb x'jistgħu jagħmlu n-nies meta ma jkollhomx lil Alla f'ħajjithom. Il-pellegrinaġġ u l-Quddiesa f'*Campus Misericordiae* naħseb kienu l-isbaħ mumenti fil-Polonja. Meta miljuni taż-żgħażagħ xegħlu xemgħa u kantaw flimkien, *Campus Misericordiae* kompla ħa l-ħajja. Dawn il-jiem nibqa' niftakarhom għax inġbarna kollha bħala familja biex nitolbu għad-dinja u għall-ħniena li tana Alla.

ESTHER CORTIS

L-esperjenza tiegħi waqt l-*Augustinian Youth Encounter* (AYE) kif ukoll waqt il- *World Youth Day* (WYD) nista' ngħid li hija waħda ferm pożittiva u nirringrazzja lil kulħadd li għamel din l-esperjenza hekk waħda indimentikabbli.

Nista' ngħid li l-iktar ħaġa li laqtini f'dawn iż-żewġ avvenimenti kienet l-ħbiberija u l-għaqda li dehret fiż-żgħażagħ ġejjin minn kull pajjiż fid-dinja. Ma tagħmilx differenza mil-liema pajjiż jew mil-liema kultura tkun ġej, kulħadd kien magħqud ifaħħar 'l Alla bħala Missier tagħna, kulħadd bil-modi tiegħu.

OWEN PARNIS

Fl-aħħar ġimgħa ta' Lulju fi Krakow, madwar żewġ miljun Nisrani inkluż il-grupp żgħażagħ Agostinjani, iltqajna fil-Polonja għal din l-attività tant mistennija, li fiha aħna ltqajna mal-Papa Franġisku. Kienet esperjenza li, bis-saħħa tagħha, nibtu diversi ħbiberiji ġodda fost il-grupp tagħna, li b'hekk għamlet din il-ġimgħa iktar memorabbli u speċjali. Matul din l-attività kellna bosta laqgħat spiritwali li għenuni nsib iktar lili nnifsi, speċjalment meta żorna l-kappella ta' Santa Fawstina. Hi xi ħaġa sabiħa ħafna u ta' kuraġġ li tara dak l-ammont kbir ta' nies kollha jemmnu u jħaddnu l-istess fidi. Din hi attività li fl-opinjoni tiegħi kull żagħżugħ Nisrani għandu jesperjenza tal-inqas darba f'ħajtu.

KATHLEEN GALEA

L-esperjenza tal-WYD kienet waħda li ħa nibqa' niftakar tul ħajti kollha. L-iktar ħaġa li impresjonatni kien il-fatt li tara eluf ta' żgħażagħ minn madwar id-dinja fit-toroq ta' Krakow ikantaw b'ħeġġa liema bħalha, ifaħħru lil Alla u jitbissmulek qisek tkun ilek tafhom ħafna żmien. Din ma narawhiex ta' kuljum għalhekk kienet xi ħaġa li għalija spikkat ħafna. Xi ħaġa oħra li laqtitni ħafna hija meta morna Auschwitz. Il-fatt li konna f'post fejn il-persuna tneżżgħat mid-dinjità tagħha u mietu ħafna nies innoċenti fosthom tfal kienet xi ħaġa li ma tantx nista' nispjega. Naħseb il-qofol tal-WYD intlaħaq bejn il-lejl tas-Sibt u l-Ħadd meta miljuni ta' żgħażagħ imxew sigħat twal u raqdu barra biex jiċċelebraw mumenti ta' talb u quddiesa mal-Papa Franġisku. Nistqarr il-verità ma kontx naf x'hemm jistennieni f'Krakow imma issa li għaddejt minn din l-esperjenza tant sabiħa, nirringrazzja 'l Alla li tani dan iċ-ċans biex ngħix dik il-ġimgħa ma' tant żgħażagħ oħra bħali.

ROSLIANNE SPITERI

The World Youth Day is a memory that I will cherish for a lifetime. I believe that it has changed me for the good and I feel closer to God. It made me aware that I am not alone and that there are millions of people the same age as me from all over the world that believe in what I believe in. Also during the past week I managed to meet people from all over the world and was able to exchange things that i never dreamt of having. As a group we also built a huge bond, we helped each other out in the time of need, believed in each other and did everything as a family.

MIRIANA GALEA

Dħalt għal din l-esperjenza biex inkun onest b'daqsxejn biża'. Għalkemm qrajt li ser ikun hemm sigurtà kbira xorta tibqa' dik id-daqsxejn preokkupazzjoni. Dan kollu telaq mal-wasla tagħna f'Krakow. Nies ta' kull nazzjonalità jkantaw, ixejru l-bnadar u jieħdu b'idejn xulxin. Pulizija u suldati ma' kull kantuniera. Il-biża' nbidlet f'entużjażmu. Dan kollu baqa' matul is-sitt ijiem tal-WYD.

Ħaġa li nnutajt meta konna hemm hi, kif filgħodu jkun xemx u waranofsinhar kważi dejjem tagħmel dik in-naqra xita. Imnalla kellna l-famuż *pancho* li tawna mal-baskett tal-WYD għax kien ta' użu mhux biss għax-xita imma anke biex għamilna lqugħ għat-trab u nida meta rqadna barra fil-*Campus Misericordiae* fl-aħħar ġurnata.

Xi ħaġa li laqtitni ħafna wkoll hija l-kooperazzjoni li kien hemm bejn *first-aiders*, pulizija, suldati, *medical teams* u *fire-fighters*, li kienet immensa. Il-pulizija saħansitra bdew iqassmu l-ilma b'xejn mill-vannijiet tagħhom. Il-*fire-fighters* jaraw li jkun hemm *water stations* matul it-triq tal-pellegrinaġġ biex il-pellegrini jkunu jistgħu jiffriskaw ruħhom mix-xemx u s-sħana tremenda.

Dan rajnieh ukoll fin-nies tal-lokal fejn saħansitra fetħu djarhom għall-pellegrini billi qassmu ilma b'xejn kif ukoll xi ħobż b'daqsxejn perżut għal min kien għaddej minn quddiem djarhom.

Wara mixja ta' ħames sigħat bil-piż fuq dahri u mxarrab għasra xorta ngħid li jkolli nerġa' nagħmel din l-esperjenza nerġa' nagħmilha.

LIAM SPITERI

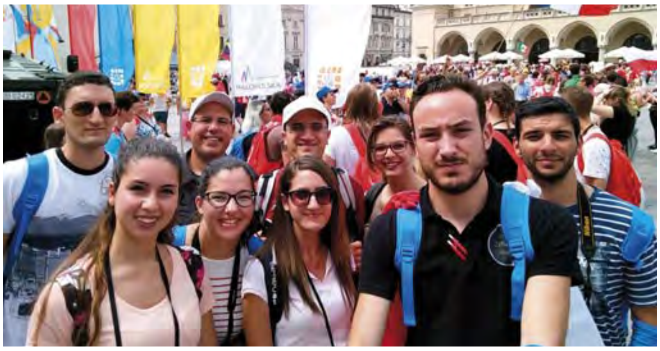

Being part of the WYD has been a dream of mine since I first heard about it in 2010, even tough I knew very little about it till the day we actually got there, on the 26th of July, six years later. I had been hearing about several events and activities, and I thought I had made out a clear idea of what to expect, but being in the midst of so many young, Christians, exceeded any of my expectations.

I have to admit it wouldn't have been the same without the rest of the Augustinian youths that joined in on the adventure. We had a great "thing" going on between all nine of us, that is impossible to explain, same as it is impossible to describe in words what it is like to to see so many young believers everywhere you look, wheter it's at the centre of Krakow, the heart of the celebrations of miles away in Auschwitz, amongst all that sad, unpleasant vibe that even though the walls can't talk, still manage to transmit. From catechisms and pilgrimages, to sight seeing and youth festivals, I wouldn't change one single thing. One could really feel that "The Lord does not keep his distance, but is near and real" - Pope Francis

I shall be telling stories about that time I went to the WYD for many years to come. I can only recommend such an experience but be prepared, all that positive fever is highly contagious!

FABIO SCICLUNA

Lura Malta, minkejja l-għeja li ġġib magħha esperjenza bħal din, ipparteċipajna fil-laqgħa li kienet organizzata mill-grupp ta' Maltin li telgħu l-WYD bħala *welcome back* u fejn kien hemm preżenti l-Arċisqof. Kienet bħall-esperjenza tad-dixxipli li kienu mibgħutin u wara ngabru flimkien jirrakkontaw dak li ltaqgħu miegħu. Kien mument sabiħ li flimkien ma' żgħażagħ oħrajn qsamna l-esperjenzi tagħna ta' dawk il-jiem.

Ftit jiem wara, ippreparajna re-union għall-grupp ta' żgħażagħ Agostinjani li tlajna flimkien għall-AYE u WYD. Tlabna flimkien permezz ta' adorazzjoni Ewkaristika, qsamna l-esperjenzi spiritwali tagħna, ħadna gost b'xulxin u wara ħadna xi ħaġa flimkien.

Apparti din il-ħidma, ma ninsewx il-ħidma mal-adoloxxenti f'Ħal Tarxien, fejn sar ukoll live-in ta' jumejn fid-Dar tagħna f'San Pawl il-Baħar. Dan il-grupp jiltaqa' kull nhar ta' Ġimgħa bejn is-7pm u t-8pm.

U għall-futur? X'inhu ppjanat għal Ottubru, Novembru u Diċembru f'dan il-qasam?

- Ser noffru l-possibiltà ta' esperjenzi fil-komunità, kemm għall-weekends u anke għal iktar ġranet.
- Il-laqgħat tal-Vokazzjonijiet għall-Forms 1 u 2, grupp ieħor tal-Form 3 u 4 u ieħor għall-Form 5 tal-Kulleġġ S. Wistin ser ikomplu jsiru darba fix-xahar wara l-ħin tal-iskola u b'attivitajiet partikolari.
- Wara l-esperjenza li għexna flimkien fl-AYE u WYD, hemm il-ħsieb li nibdew grupp ta'

żgħażagħ (immirat l-iktar minn 18-il sena 'l fuq) li jiltaqa' kull ħmistax nhar ta' Ġimgħa bejn it-8pm u l-10pm fil-Kunvent tagħna fir-Rabat. Matul dawn il-laqgħat ser nagħmlu mumenti differenti ta' talb, laqgħat ta' formazzjoni umana, spiritwali u Agostinjana flimkien ma' mumenti rikreattivi li jkomplu jgħinu lil dawn iż-żgħażagħ isiru jafu iktar lil xulxin, filwaqt li jkomplu jterrqu fil-vjaġġ tal-ħajja tagħhom fil-mixja wara Ġesù.

➔ Għall-Hadd 23 t'Ottubru, bħala parti mill-festa taċ-Ċintura, ġew mistiedna dawk il-koppji żgħażagħ li żżewġu jew ser jiżżewġu fil-Knisja San Mark biex wara l-Ewkaristija flimkien fl-10am ikun hemm mument ta' formazzjoni u wara nieħdu xi ħaġa tal-ikel flimkien.

➔ Fiż-żmien tat-tħejjija għall-festa tal-Madonna taċ-Ċintura, ser ikun organizzat *Night of Worship* mill-band Footprints, l-istess band li rebħet id-diska tal-AYE li sar fi Praga. Dan ser isir nhar il-Ġimgħa 28 t'Ottubru bejn it-8pm u l-10pm.

➔ Fil-bidu ta' Novembru bejn is-7 u t-12 ta' Novembru ser ikunu jiem sbieħ, fejn fl-ambjent tal-Kunvent tar-Rabat, iż-żgħażagħ u adolexxenti jesperjenzaw il-*Journey to the Heart*. Din ser tkun mixja b'diversi *praying stations* li jgħinu lil dawk iż-żgħażagħ li jipparteċipaw biex ikomplu jiskopru s-sejħa li l-Mulej għandu għalihom. *Journey to the Heart* hija esperjenza li nixtiequ noffruha b'mod partikolari lill-adolexxenti fl-iskejjel sekondarji.

➔ Fit-3 ta' Novembru ser norganizzaw mument ta' talb flimkien mas-sorijiet Agostinjani Servi ta' Ġesù u Marija kif ukoll mas-Sorijiet Agostinjani tal-ħajja kontemplattiva. Dan ser ikun mument qawwi li fih ser inġeddu l-wegħdiet tal-ħajja reliġjuża tagħna lil Alla.

➔ L-adorazzjoni vokazzjonali, fil-Knisja San Mark ir-Rabat, ser tibda ssir l-ewwel Sibt tax-xahar qabel il-quddiesa tas-6pm. Dan huwa mod kif flimkien man-nies li jieħdu sehem għall-Ewkaristija, nitolbu għal iktar vokazzjonijiet qaddisa b'mod partikolari dawk fl-Ordni Agostinjan.

➔ Minbarra l-attivitajiet u x-xhieda ta' kull patri, nixtiequ li matul din is-sena noffru materjal vokazzjonali li jista' jkompli jgħin lil kull min jarah jew jiltaqa' miegħu fir-riflessjoni personali tas-sejħa vokazzjonali tiegħu. Qassamna posters lil kull realtà tal-provinċja sabiex kull xahar tkun tista' tagħmel użu minnu fin-noticeboards jew fil-postijiet fejn jiffrekwentaw in-nies biex il-kariżma tagħna nkomplu nwassluha anke b'dan il-mod.

➔ Wara l-esperjenza pożittiva fis-sena skolastika li għaddiet, ser titkompla l-preżenza fil-Giovanni Curmi Higher Secondary School fin-Naxxar kif ukoll fil-Kulleġġ sekondarju tagħna Santu Wistin il-Pietà.

➔ Dan huwa l-mużajk ta' fraternità li wkoll nixtiequ noffru lill-Mulej biex ikompli jbierku filwaqt li jkompli jimla l-qlub tal-adoloxxenti u ż-żgħażagħ fejn Kristu huwa ċ-ċentru tal-ħajja. Huwa sabiħ u tajjeb li kulħadd bil-mod tiegħu, inkomplu nitolbu ħafna għal din il-ħidma u wkoll għall-intenzjoni tal-animaturi.

P. TERENCE SPITERI OSA
P. DAVID CORTIS OSA

IL-PAPA FRANĠISKU JIĠBOR UKOLL IL-BOLLI GĦALL-MISSJONIJIET

ĦIDMA MID-DAR

Il-ħeġġa li ngħinu kemm nistgħu 'l-Missjonijiet Agostinjani bdiet meta ħuna Patri Adeodato mar il-Brażil fl-1968. Matul dawn is-snin kollha għamilna kull xorta ta' attività biex niġbru fondi għall-bżonnijiet tal-fqar fil-Missjoni.

Organizzajna ħafna coffee mornings, għamilna kull xorta ta' lotteriji u anki għamilna bażars. Naturalment kull xorta ta'attività tinvolvi ħafna ħin u enerġija; biss dejjem sibna l-għajnuna t'Alla u għalhekk dejjem kien jirnexxielna niġbru xi ammonti ta' flus li huma tant meħtieġa għall-bżonnijiet tal-Missjunarji fil-ħidma missjunarja tagħhom.

Mal-medda taż-żmien, iċ-ċirkustanzi jinbidlu u s-saħħa tal-bniedem ma tibqax l-istess. Għar-raġunijiet varji ma nistgħux norganizzaw aktar bażars u lotteriji. Biss dan ma jfissirx li m'għadniex naħdmu għall-Missjoni. Għalkemm mid-dar, xorta waħda għadna nagħtu kontribut għall-ġbir ta' fondi.

Ix-xogħol li nagħmlu mid-dar hu li niġbru bolli użati, l-aktar dawk ta' Malta, naqtgħuhom u wara nbigħuhom biex naturalment nagħtu l-flus lill-missjunarji Agostinjani. Dan l-aħħar sirna nafu li anki l-Qdusija Tiegħu l-Papa Franġisku jiġbor il-bolli għall-bżonnijiet tal-Missjoni. Għalkemm hu fatt li ħadd ma jista jiċħad, il-bolli m'għadhomx daqshekk faċli li ssibhom; biss aħna xi ftit jew wisq jirnexxielna niġbru xi ftit mhux ħażin.

Nixtiequ nappellaw lilkom, qarrejja ta' dan l-artiklu biex meta jkollkom il-bolli, iġbruhom u għadduhom lil xi partijiet Agostinjani biex dawn jgħadduhomlna u b'hekk intom ukoll ikollkom sehem f'din il-ħidma li qegħdin nagħmlu.

Nixtiequ nappellawkom biex il-bolli tħallulhom karta madwarhom għax jekk xi bolla jkollha xi parti nieqsa, din tkun bla valur. Ikun aħjar jekk tkunu ser tibagħtulna xi bolli jekk tħallulhom parti sew mill-envelope, biex imbagħad naqtgħu l-bolla aħna.

Grazzi ħafna lil dawk li qegħdin jgħinuna kif ukoll lil dawk li ser jgħinuna biex inkomplu b'din il-ħidma tagħna.

Jekk tridu tistgħu tibagħtuhomlna f'dan l-indirizz:

Mary Anne Schembri
20, Triq Dun Pawl Micallef,
Victoria, Gozo.
VCT 1675.

IL-LAJĊI AGOSTINJANI JIĊĊELEBRAW IL-BI- ĊENTINARJU TAL-PROVINĊJA

Il-Provinċja Agostinjana Maltija qed tiċċelebra l-200 sena mit-twaqqif tagħha bejn l-14 ta' Settembru 2016 u l-14 ta' Settembru 2017. Dawn iċ-ċelebrazzjonijiet mhumiex biss tar-reliġjużi Agostinjani, imma wkoll tal-lajċi kollha, ħajjin u mejtin, li matul dawn il-200 sena qasmu mar-reliġjużi l-ispiritwalità, il-ħajja u l-ħidma Agostinjana.

Għalhekk waqt li qegħdi nħeġġu l-familjari tar-reliġjużi u l-lajċi kollha midħla tagħna l-Agostinjani, biex jattendu għaċ-ċelebrazzjonijiet organizzati mill-Provinċja fl-okkażjoni tal-Bi-Ċentinarju, il-Kummissjoni Provinċjali tal-Lajċi ser torganizza l-erba' laqgħat li tagħmel bejn Novembru u Mejju ta' kull sena, u li din is-sena wkoll ser ikollhom tema marbuta mal-Bi-Ċentinarju. Id-dati u l-postijiet ta' dawn il-laqgħat ser ikunu hekk:

1. **Nhar l-Erbgħa, 23 ta' Novembru 2016.** Tema: Il-kontribut tal-Agostinjani lill-Knisja u lis-Soċjetà f'Malta u Għawdex. Din il-laqgħa ser issir fil-Kunvent tal-Belt. Il-kelliem ser ikun Fr. Josef Sciberras OSA, Studjuż tal-Istorja tal-Ordni Agostinjan.

2. **Il-Hamis, 16 ta' Frar 2017**: Tema: Il-kontribut tal-Agostinjani Maltin barra minn Malta. Post: Is-Sala tal- WOW f'Paceville. Ikun hemm *panel* ta' diversi reliġjużi li taw sehemhom f'artijiet barra minn Malta.

3. **Mejju**: Laqgħa tal-Lajċi Agostinjani mal-Pirjol Ġenerali tal-Ordni Agostinjan. Post u data jitħabbru iktar 'il quddiem.

4. **Il-Hadd, 28 ta' Mejju 2017**: Festa Familja Agostinjana 2017. Tema: Il-kontribut tal-Provinċja Agostinjana fil-Knisja u s-soċjetà llum u fil-futur. Post: Kulleġġ Santu Wistin, Settur Primarju, fil-Marsa. Il-Kelliem ser ikun Fr. Ray Francalanza OSA, Provinċjal. Din tkun laqgħa ta' ġurnata. Ikollna quddiesa, laqgħa, l-ikel u wara ħarġa flimkien.

Nitolbu l-Mulej, biex fuq l-eżempju ta' Santu Wistin Missierna, jagħtina l-grazzja li nkomplu dejjem infittxuH, insibuH u nħobbuH fil-persuni ta› ħutna l-bnedmin.

KUMMISSJONI PROVINĊJALI
LAJĊI AGOSTINJANI

BIBJOTEKA PROVINĊJALI SAN TUMAS MINN VILLANOVA, FIL-KUNVENT SAN MARK FIR-RABAT

"ISMA L-KTIEB TAL-ISKRITTURA; OSSERVA L-KTIEB TAD-DINJA"

Nafu kemm Santu Wistin ħalla kitbiet warajh, u kemm il-kotba għal Santu Wistin huma importanti għaliex isemmihom ukoll iktar minn darba fir-Regola tiegħu. Li wieħed jiddedika ħin għall-istudju (u wkoll li jieħu ħsieb il-kotba) ma għandhiex tinftiehem bħala xi kollezzjoni tal-kotba jew għall-eċċellenza akkademika. Il-qari tal-kotba, ir-riċerka u l-istudji kienu għal Wistin mezz, meta wkoll bħala student f'Kartaġni, ikompli jinżel fil-fond tal-għatx tiegħu għall-ħajja. Għalhekk dan kollu għandu jkun mifhum minn perspettiva li wieħed jikseb l-Għerf. Għerf huwa l-kapaċità li tifhem id-dinja, lilek innifsek u lill-oħrajn fid-dawl tar-Realtà Aħħarija li huwa Alla. Li wieħed jikseb l-Għerf taqbel mat-tfittxija tal-Verità li kull bniedem jixtieq.

Hija f'din il-perspettiva li saru d-diversi ħidmiet li saru fil-Bibljoteka Provinċjali, iddedikata lil San Tumas minn Villanova – patrun tal-istudenti u tal-istudji Agostinjani, u li tinsab fil-Kunvent San Mark fir-Rabat Malta. Wara li fix-xhur imgħoddija ċċaqalqu tliet kmamar u tpoġġew diversi affarijiet f'postijiet oħra, bi pjan u f'diskussjoni diversi u twal mal-Forster (kumpanija mill-Awstrija, b'rappreżentat f'Malta) dawk it-tliet kmamar, f'Marzu 2016, sarulhom xkaffar ġdid biex hekk ikun hemm l-ispazju meħtieġ għal din il-Bibljoteka. Issa jibda l-proċess ta' ċaqliq ta' kotba biex ikun hemm aktar nifs għal ċertu sezzjonijiet.

Fl-istess waqt sar l-iżbarazzar u l-manutenzjoni meħtieġa ta' dawk il-kmamar li kienu parti mill-professorju l-antik, fis-sular ta' fuq. Dawn saru bi preparazzjoni għaċ-ċaqliq ta' kotba li saru mill-Bibljoteka tal-Belt Valletta. Fil-fatt f'Lulju 2016, wara konsultazzjoni mal-perit fejn sar il-ħadid apposta għall-bażi tal-ixkafef, ittellgħu mill-Belt madwar 35 *shelve-unit* flimkien mal-kotba

taghħom, wara li sar sorting u tqiegħdu fil-kaxxi. Hekk saret fażi oħra, u issa bil-mod il-mod il-kaxxi jitbattlu biex jitpoġġew fuq l-ixkafef.

Fl-istess ħin f'Awwissu saret ħidma fil-Librerija tal-Belt biex isir ippjanar għaċ-ċaqliq meħtieġ tal-arvikju u ta' partijiet mil-Librerija. Sar pjan biex il-kotba li kien fadal jidħlu f'kamra oħra, u dawn wara li b'mod gratwit ġibna madwar 40 *shelve-unit* mingħand il-Ġiżwiti ħdejn l-Università, wara avviż li kellhom. Ftit minn dawn is-*shelve-units* ser jitpoġġew fil-Bibljoteka fil-Belt Valletta u l-maġġoranza fis-sular ta' fuq fil-Bibljoteka Provinċjali fir-Rabat.

Fl-istess waqt fl-aħħar ta' Ġunju ġiet impjeġata *Assistant Librarian*, fuq bażi ta' part-time. Hija persuna serja u kwalifikata fil-qasam tagħha u li qiegħda tagħmel *Masters* fl-Arkivji u l-Bibljoteki. Dan ukoll sar b'kollaborazzjoni u diskussjoni ma' *senior lecturer* mid-Dipartiment tal-Librerji, Informazzjoni u Xjenzi Arkivistiċi fl-Università ta' Malta. Bħalissa qiegħda tkompli l-*inputting* tal-kotba ġodda u ta' kotba li akkwistajna bħala Bibljoteka f'din l-aħħar sena. Fl-istess ħin qiegħda wkoll tikber il-Librerija diġitali ta' diversi kotba pdfs, imma li għalissa ma għadx hemm tant ħidma fuqha.

Din kollha hija ħidma fis-skiet, b'ħafna dedikazzjoni u ħidma fit-tul. Il-Bibljoteka hija aċċessibbli għall-istudenti u persuni interessati, u dan b'appuntament minn qabel. U x-xewqa hija li nagħmlu tagħna ta' kuljum, il-frażi ta' Wistin: "Isma' l-Ktieb tal-Iskrittura; osserva l-Ktieb tad-Dinja", fejn Alla jitlobna naqraw il-ktieb tal-natura li huwa miftuħ quddiemna u nisimgħu dak li jixtieq jgħidilna permezz tal-paġni li huwa ispira. Li "tisma" l-Kelma jfisser li tara dak li Alla qiegħed jitkellem; li "tosserva/tara" d-dinja huwa li tinterpreta l-istorja bħala l-"post" fejn Alla jirrevela l-intenzjonijiet tiegħu. "Dinja" għalhekk tfisser, "dik l-art li fiha jgħixu". Hija "l-istorja umana" fejn Alla jintervjeni biex isalva lill-bniedem.

P. DAVID CORTIS OSA

MILL-KUNVENT SANTU WISTIN VALLETTA

DEHRA ĠDIDA MINN ĠEWWA...

Fix-xahar ta' Lulju ċċelebrajna l-*birthday* ta' ħuna Patri Mark.

Il-komunità tagħna fix-xahar ta' Awwissu kellha ssellem lil ħuna Patri Konstantin Borg minħabba li ġie msejjaħ biex ikun fil-komunità tagħna l-Agostinjani f'Ħal Tarxien. Kien hawnhekk li lqajna wkoll fostna lil Patri Pawl Muscat, membru ġdid tal-komunità tagħna wara li għal diversi snin kien fil-kunvent tagħna f'Għawdex.

Mument ieħor sabiħ għall-komunità tagħna kien dak tas-26 ta' Awwissu fejn l-aħwa kollha tal-Provinċja nġbarna flimkien biex niċċelebraw lil Santu Wistin. F'dan il-waqt, ħutna tal-Provinċja setgħu jgawdu s-sbuħija tax-xogħol kollu li sar fis-sular ta' isfel tal-kunvent u fuq kollox, tar-refittorju: restawr ta' pitturi, żebgħa u dwal ġdid. Hekk nistgħu ngħidu li l-Kunvent tagħna issa għandu dehra ġdida minn ġewwa, sabiħa u mimlija b'aktar dawl.

P. ALEX CAUCHI OSA

ESPERJENZA FOSTERING

FAMILJI LI JAGĦTU L-IMĦABBA U SIGURTÀ LIL TFAL LI GĦANDHOM BŻONN

Joan u Charles Sammut, membri attivi fil-Komunità Nisranija ta' San Martin fil-Baħrija, li aħna l-Agostinjani naħdmu f'dan ir-raħal, jaqsmu magħna din l-esperjenza ta' ħajjithom stess fejn għadhom sal-lum irabbu tfal li ma jkunux jistgħu jgħixu mal-familji naturali tagħhom.

X'inhu l-Fostering?

Huwa servizz li f'Malta twaqqaf fis-sena 2000, ippjanat biex familja taqsam it-trobbija ta' tfal u minuri li ma jkunux jistgħu jgħixu mal-familja naturali tagħhom minħabba sitwazzjonijiet varji, bħal: mewt ta' ġenituri, kriżijiet fil-familji, diffikultajiet fiż-żewġ ġenituri, nuqqas ta' abbiltà tal-ġenituri biex irabbu lil uliedhom, mard fiżiku jew mentali, droga u alkoħol, ġenituri fil-ħabs, abbuż ta' tfal li jinkludi abbuż fiżiku, sesswali, emozzjonali jew negliġenza.

Quddiem dawn ir-realtajiet ta' trawma fit-tfal nistgħu nimmaġinaw x'imġiba niffaċċjaw bħala foster carers! Iżda dawn it-tfal qed jgħixu esperjenza ta' familja li tista tagħtihom l-imħabba u s-sigurtà li għandhom bżonn. Jekk hu fl-aħjar interess tat-tfal, il-fostering jista' jgħinhom biex jirritornaw għand il-familja naturali tagħhom. Bħalissa f'Malta għandna madwar 200 foster carer u 280 tifel u tifla fostered. Hemm 400 tifel u tifla oħra jgħixu fi djar residenzjali u li jistgħu jibbenefikaw minn dan is-servizz.

X'inhuma t-tipi differenti ta' fostering:

- Fostering ta' serħan (respite)
- Fostering ta' emerġenza
- Fostering għal żmien qasir
- Fostering għal żmien intermedju
- Fostering għal żmien twil
- Fostering fil-familja (next-of-kin foster care)

Huwa differenti mill-adozzjoni – fil-fostering it-tfal jibqgħu taħt responsabiltà legali tal-istat u f'ħafna każijiet it-tfal jibqgħu f'kuntatt mal-familja naturali – jew f'kuntatt frekwenti, inkella f'kuntatt biss taħt superviżjoni. Tfal oħra jikkuntattjaw lill-familja bit-telefon u hemm tfal oħra fl-ebda kuntatt mal-familja naturali. Dawn id-deċiżjonijiet għandhom dejjem jittieħdu fl-aħjar interessi tat-tfal.

Bħalissa qed tiġi diskussa liġi ġdida għall-Ħarsien tat-Tfal u Minuri u hawn dibattitu dwar l-urġenza ta' stabbiltà permanenti għal tfal li ċ-ċans li jirritornaw mal-familja naturali tagħhom huwa minimu inkella xejn. Tajjeb inżommu f'moħħna li f'Malta l-ikbar ammont ta' tfal fostered huwa 'għal żmien twil'. Ma jistgħux jibqgħu sena wara l-oħra, għal tul ta' snin joqogħdu għal deċizjonijiet li oħrajn, f'isem l-istat, jieħdu għalihom, fuq pariri tas-social workers u mingħajr ma jafu sew lit-tfal. F'dan ir-rigward l-Assoċjazzjoni NFCAM (National Foster Care Association Malta) f'isem il-foster carers qiegħda tkun minn ta' quddiem biex tkun vuċi għal dawn it-tfal biex jingħataw permanenza f'familja. Dan iservi ta' serħan il-moħħ għal dawn it-tfal. Din l-Assoċjazzjoni filwaqt li tagħti sapport u tiggwida lill-foster carers fil-ħarsien tat-tfal, tieħu ħsieb tippromwovi, tinforma u teduka lis-soċjetà dwar il-fostering.

Persuni interessati li jsiru foster carers jiġu mitluba jattendu għal taħriġ, isir assessment u rapport mis-social workers li jitressaq quddiem il-bord tal-fostering biex jigu approvati bħalha foster carers. Tim ta' social workers kwalifikati jipprovdu ħarsien, superviżjoni, sapport u gwida lill-foster carers. It-tfal fostered ikollhom ukoll social worker assenjat/a magħhom. Importanti ħafna, fl-interess tat-tfal li l-foster carers jaħdmu id f'id mas-social workers kollha involuti. It-taħriġ f'dan il-qasam irid jibqa' għaddej, u għalhekk sew min-naħa tal-Aġenzija u anke NFCAM jorganizzaw konferenzi fejn ilaqqgħu flimkien il-foster carers u l-professjonisti.

Il-fostering huwa sfida qawwija, imma f'din l-isfida tkun qiegħed tagħmel differenza kbira fil-ħajja tat-tfal. Hija missjoni, għax trid tiftaħ darek

u qalbek għal tfal li waqt li ma jkunu qatt tiegħek, trid tħobbhom daqslikieku huma tiegħek – fi kliem ieħor trid tagħtihom l-aqwa u l-aħjar – kif jixirqilhom!

L-esperjenza tagħna fil-Fostering

Konna ilna nospitaw żewġt itfal aħwa barranin fid-dar tagħna għal seba' snin. Għalkemm kienu jiġu biss għall-btajjel tas-sajf u tal-Milied u jerġgħu lura pajjiżhom, dawn sabu fina wens u sigurtà. Mill-ewwel ġurnata li ltaqgħu magħna sejħulna Ma u Pa. Rajna li fil-ftit ġimgħat fis-sena li kienu jqattgħu magħna u bil-kuntatt li rnexxielna nżommu bl-ittri u bit-telefon biss dak iż-żmien, tul dawn is-snin, għamilna differenza f'ħajjithom.

Meta kienu jiġu biex jirritornaw f'pajjiżhom, in-nies kienu jagħmlulna ħafna mistoqsijiet, bħal 'kif jiġu u jmorru? Għax ma żżommuhomx magħkom?' Aħna stess ma kellniex risposti, din kienet is-sistema - jibqgħu Malta ma setgħux. It-tfal kienu jgħidulna "magħkom kuntenti imma hemmhekk art twelidna!" Xi ħaġa żammitna nibqgħu nagħtuhom sapport b'kull mod li stajna. Ħaġa żgura kienet li l-Mulej kien qiegħed iħejjina għal xi ħaġa oħra. U dan kien il-Fostering. Permezz ta' dawn it-tfal doqna t-tbatija li jġarrbu ħafna tfal u fhimna x'inhi l-kura – l-Imħabba f'familja! U b'hekk ukoll skoprejna l-vokazzjoni tal-familja tagħna.

Permezz tal-fostering qed irrabbu żewġt itfal ta' seba' u tmien snin li ġew għandna minn trabi 'għal żmien twil'. Ma jiġux minn xulxin bijoloġikament imma jgħixu bħal aħwa. Jafu lill-familji naturali tagħhom u aħna nafuhom ukoll. Għandna rispett reċiproku u dan jagħti sigurtà lit-tfal! Għadna kif kellna esperjenza sabiħa meta fl-Ewwel Tqarbina tat-tifel konna bilqiegħda flimkien waqt il-quddiesa – aħna u l-ġenituri naturali tiegħu.

Meta niltaqgħu ma' foster carers oħra u naqsmu l-esperjenzi bejnietna – pożittivi u negattivi - nirrealizzaw kemm għandna bżonn fidi u perseveranza f'din il-missjoni waqt li ngħinu lit-tfal jerfgħu l-bagalja tqila ta' ħajjithom; tfal trawmattizzati miċ-ċirkustanzi li esperjenzaw; każijiet ta' mġiba diffiċli meta jirritornaw mill-kuntatt mal-familja; tfal li f'daqqa waħda l-familja naturali qatgħet il-kuntatt u jippruvaw jifhmu għaliex! Kull każ differenti. Minkejja dan kollu aħna nemmnu li qegħdin nagħmlu differenza! Il-bżonnijiet tat-tfal jiġu diskussi mas-social worker u mressqin quddiem il-bord tat-tfal biex jiddeċiedu pjan għalihom kull sitt xhur. Ħafna drabi jintervjenu professjonisti. Għalkemm foster carers li ngħixu erbgħa u għoxrin siegħa mat-tfal, inħossu iktar minn kulħadd il-bżonnijiet tagħhom, mhux dejjem naslu naqblu mad-deċiżjonijiet li jittieħdu iżda nħossuna obbligati li nkunu l-vuċi ta' dawn it-tfal.

In-nies jistaqsu, "u jekk jeħduhom lura?" Għal ħafna nies din hija dilemma, u sfortunatament ħafna jibżgħu mill-fostering minħabba dan il-mument. Id-deċiżjoni tkun f'idejn l-awtorità li jaraw fiċ-ċert li t-tfal se jirritornaw f'post u familja siguri. Ikun hemm proċess ta' tħejjija għat-tfal biex jiċċaqalqu mill-familja fejn huma fostered għall-familja naturali tagħhom. Ladarba imorru f'post u familja sigura, inserrħu rasna u nafdawhom f'idejn il-Mulej. Se nħossu l-firda, imma l-Mulej jaf idewwi l-qlub miksura! Dan huwa l-fostering! Kull ġurnata li tħobb lil dawn it-tfal fl-għożża tal-familja hija ġurnata mirbuħa f'ħajjithom! U kull mument sabiħ u prezzjuż li tirregalalhom se jibqa' magħhom tul għomorhom. Dan diġà għexnieh mal-aħwa barranin li bagħtilna fil-mogħdija tagħna l-Mulej, u għalhekk nemmnu li jista' jseħħ!

JOAN U CHARLES SAMMUT

ĦINIJIET TAL-QUDDIES

KNEJJES/KAPPELLI LI NQADDSU FIHOM AĦNA L-AGOSTINJANI

Ġranet tax-xogħol filgħodu

6.00 Santu Wistin – Valletta
6.30 Nikola minn Tolentino – Hal Tarxien
7.00 San Mark – Rabat
Santu Wistin – Rabat Għawdex
7.10 Santu Wistin – Valletta
7.15 Kulleġġ Santu Wistin – Pietà
San Nikola minn Tolentino – Hal Tarxien
7.25 Madonna tal-Parir it-Tajjeb - Paceville
Monasteru Santa Katarina – Valletta
7.30 Santu Wistin – Rabat Għawdex
8.30 Santa Rita – San Ġiljan
Madonna tal-Parir it-Tajjeb – Paceville
San Nikola minn Tolentino – Hal Tarxien
9.30 Santu Wistin - Valletta

Ġranet tax-xogħol filgħaxija

6.00 San Mark – Rabat
San Martin – Baħrija
Santu Wistin – Rabat Għawdex
San Nikola minn Tolentino – Hal Tarxien
6.45 Madonna tal-Parir it-Tajjeb - Paceville
7.15 Santu Wistin – Valletta

Sibt filgħaxija

5.30 San Martin – Baħrija
6.00 San Mark – Rabat
Santu Wistin – Rabat Għawdex
6.30 Madonna tal-Parir it-Tajjeb – Paceville
San Nikola minn Tolentino – Hal Tarxien
7.00 Santa Rita – San Ġiljan
Sant'Anton Abbati – Palazz Verdala, Buskett
7.15 Santu Wistin – Valletta
9.00 Santa Rita – San Ġiljan
9.30 Madonna tal-Parir it-Tajjeb - Paceville

Hdud filgħodu

6.45 Santu Wistin – Rabat Għawdex
7.00 San Martin – Baħrija
San Nikola minn Tolentino – Hal Tarxien
7.30 Santu Wistin – Valletta
Madonna tal-Parir it-Tajjeb - Paceville
7.25 Monasteru Santa Katarina - Valletta
7.30 San Mark - Rabat
8.00 Sant'Anton Abbati – Palazz Verdala Buskett
8.30 Santa Rita – San Ġiljan
Santu Wistin – Rabat Għawdex
San Nikola minn Tolentino – Hal Tarxien
9.00 San Martin – Baħrija
Madonna tal-Parir it-Tajjeb - Paceville
9.30 Santu Wistin – Valletta
9.45 Santu Wistin – Rabat Għawdex
10.00 San Mark – Rabat
Santa Rita – San Ġiljan
San Nikola minn Tolentino – Hal Tarxien
10.45 Santu Wistin – Valletta
11.30 Madonna tal-Parir it-Tajjeb Paceville (bl-Ingliż)
12.00 Santa Rita – San Ġiljan

Hdud filgħaxija

7.15 Santu Wistin – Valletta

"GĦALL-ERWIEĦ"

Id-devozzjoni u t-tifkira tal-mejtin, hija waħda mill-espressjonijiet sbieħ tal-fidi nisranija. (Papa Ġwanni XXIII)

Missirijietna għallmuna biex waqt l-ikel, niftakru dejjem fl-erwieħ tal-purgatorju. Kienet sabiħa wisq dit-tagħlima, li taqbel ukoll ma' dak li qal il-Papa, li waqt li aħna nkunu qegħdin nimlew żaqqna, niftakru ukoll fl-erwieħ li jkunu jokorbu bil-ġuħ għat-talb tagħna.

L-espressjoni "għall-erwieħ" kienet f'ħalq missirijietna f'kull ħaġa li kienu jagħmlu. Il-Knisja tiddedika x-xahar ta' Novembru bħala x-xahar tal-Erwieħ. Dawn huma wkoll ħutna li mietu fil-ħniena t'Alla. Xejn ma jistgħu jagħmlu għalihom aktar, u għalhekk jistrieħu kompletament fuq it-talb tagħna u jsibu l-uniku faraġ fit-talb tagħna. Minkejja dan, dawn l-erwieħ ħutna jistgħu jitolbu u jidħlu quddiem Alla għalina l-bnedmin li għadna f'din-dinja. U, għalkemm l-erwieħ huma diġà fil-ħniena ta' Alla, il-vera xewqa tagħhom hija li jmorru jingħaqdu mill-aktar fis possibbli ma'Alla li tant ikunu jixtiquH.

Għalhekk nitolbu spiss għalihom u ma nkunux xħaħ magħhom, speċjalment dawk l-erwieħ li m'għandhom lil ħadd min jitlob għalihom.

Fil-bżonnijiet tagħna huma ma jinsewniex. Ma ninsewhomx aħna wkoll... "U ma joħroġx minn hemm qabel ma jħallas sal-anqas ħabba" (Mattew 5, 26).

Mhux fjur biss irrid noffrilek,
L-anqas dmugħ biss inxerridlek,
Xi quddiesa rrid nagħmillek,
Pjagi ta' Kristu noffrilek,
Rużarju jgħin ħafna lilek,
Tqarbina tfarraġ 'il ruħek,
Int ma tistax titlob għalik,
Jien obbligat nitlob għalik,
Jien persważ li int tpattili,
F'kull bżonn se tmur tgħin lili.
F'xirka waħda lkoll qegħdin,
Nitolbu u ngħinu lil xulxin.

PAWLU MIFSUD

MILL-KUNVENT MADONNA TAL-PARIR IT-TAJJEB PACEVILLE

Fix-xhur tas-sajf l-attivitajiet fil-Knisja jonqsu ħafna. Li jibqa' għaddej huwa l-quddies u l-adorazzjoni tal-ewwel ġimgħa tax-xahar. Xi ħaġa li wieħed jinnota huwa n-numru kbir ta' turisti nsara li jiġu biex jieħdu sehem fl-Ewkaristija kif ukoll ġieli jkun hemm min jersaq għas-Sagrament tal-Qrar.

Fostna kien hawn P. Lucjan Borg OSA li huwa missjunarju f'Kuba. P. Lucjan kien magħna għal ftit ġimgħat ta' mistrieħ. F'Settembru reġa' lura biex ikompli bil-ħidma missjunarja tiegħu f'dan il-pajjiż

Mill-bidu ta' Lulju sal-ewwel ġimgħa ta' Settembru kien hawn magħna Fr Michael Darko, qassis djoċeżan mill-Ghana. Fr Michael qiegħed jistudja Media u Communication f'Ruma. Meta fix-xitwa kien hawn fostna l-Isqof tiegħu kien talab lill-komunità tagħna biex tilqgħu matul ix-xhur tas-sajf u aħna konna aċċettajna li jkun magħna. Hadna gost ħafna bil-preżenza tiegħu għax kien saċerdot ferrieħi u kien jgħinna f'dak kollu li kien hemm bżonn.

P. Mario Abela reġa' lura mill-Kenja fejn kien bi grupp ta' żgħażagħ għal dawn l-aħħar ħames ġimgħat.

Fl-20 ta' Awwissu ċċelebrajna l-Birthday ta' ħuna P. Joe Farrugia. F'dan il-jum morna fid-dar tas-sajf ġewwa San Pawl il-Baħar biex miegħu niċċelebraw flimkien dan il-jum sabiħ.

P. MARIO ABELA OSA

ISTITUT AGOSTINJAN

SENA AKKADEMIKA 2016-2017

Augustine For All
Ancient Christian Literature **1st - 5th centuries**
10 Lectures held on Fridays, from 18.15 to 19.15hrs
Commencing: Friday, 7th October 2016 (to Friday 16th December 2016)
Venue: *Augustinian Institute* Pietà - Malta
Subscription fee: **€30** (couples **€50**)+(incl. tea/coffee/biscuits break+one publication for ***free***)

The 20thAnnual Augustine Lecture 2016
Date: Monday 21st November 2016
Theme: ***Political Augustinianism***
Venue: *Augustinian Institute* Pietà - Malta
Time: 18.15hrs
Speaker: Revd Prof. Michael Bruno STD(Lat.) St Joseph's Seminary NY USA
Chairman: Prof. Albert Fenech
Entrance ***free***(a reception will follow)

Date: Tuesday 22nd November 2016
Theme: ***Political Augustinianism***
Venue: University of Malta - *Gateway Hall* E
Time: 19.00hrs
Speaker: Revd Prof. Michael Bruno STD (Lat.) St Joseph's Seminary NY USA
Chairman: Professor Joe Friggieri
Entrance ***free***: (a reception will follow)

Lectio Augustini
A series of eight two-hours sessions commencing on Friday 20th January 2017 (up to Friday 17th March 2017)
Theme: **Augustine's *The City of God***
Time: 18.00 to 20.00hrs
Venue: *Augustinian Institute* - Pietà, Malta
Subscription fee: **€35** (couples **€60**) (incl. tea/coffe/biscuits break+one publication for ***free***).
For participants: text in Maltese of ***The City of God***(2 vols.=1700p.) for **€10 *ONLY***

The City of God Seminar
Tuesday, 24th January 2017 at 6.30pm
His Eminence Cardinal G. F. Ravasi will deliver the Inaugural Lecture launching
***The City of God* Seminar**
The evening will be under the patronage

of the VR Prior Provincial OSA Dr Ray Francalanza SThD
Venue: Main Hall, St Monica School T. Spinelli Street Gzira.
Entrance Free - drinks served after lecture

Philosophy For All
1st year (1st& 2nd semester):
From Thursday 13th October 2016 - Thursday 2nd March 2017

Plotinus, Neoplatonism & Christian Neoplatonism
2nd year (1st& 2nd semester):
Thursday 12th October 2017 - Thursday 8th March 2018

The Philosophy of Augustine of Hippo
Subscription fee for one year (October 2016 - March 2017):
€40 (couples **€70**) (incl. tea/coffee/biscuits break+one publication ***free***)
Subscription fee for whole study-unit (2 years - October 2016 - March 2018):
€75 (couples **€140**) (incl. tea/coffe/biscuits break+one publication ***free***)

Live-In
Saturday 29th from 4.00pm, Sunday 30th April & Monday 1st May 2017
Augustine of Hippoon teaching the Christian faith

MILL-KITBA TA' SANTU WISTIN

Patri Luċjan għal diversi snin kien missjunarju fl-art ta' Santu Wistin: Hippona, llum Annaba fl-Alġerija. Wara tmien snin Provinċjal hawn Malta, irritorna fil-missjoni u din id-darba f'Kuba fejn għadu hemm sal-lum.

Il-Ħniena, strument li jtejjeb **il-ħajja tal-bnedmin fis-soċjetà**

Meta l-Papa Franġisku fil-11 ta' April 2015, permezz tal-bulla *Il-Wiċċ tal-Ħniena*, ħabbar il-Ġublew tal-Ħniena li wasal biex jintemm, xtaq li dan il-ġublew iservi sabiex b'mod aktar intensiv, f'din is-sena, inżommu ħarsitna nwaħħla fuq il-ħniena «sabiex aħna wkoll inkunu sinjali tal-għemil tal-Missier». Il-ħniena, jgħidilna Santu Wistin fil-Prietka 358 A, hija dik il-virtù li trattbilna qalbna sabiex inħossu għal min ikun fil-ħtieġa u nagħmlu li nistgħu biex ngħinuh. Għal Santu Wistin, huwa fil-ħajja preżenti li nistgħu nwettqu l-ħniena u huwa għalhekk li huwa jsejjaħ iż-żmien tal-ħajja fuq din l-art «l-issa tal-ħniena». Hekk jgħid huwa u jikkummenta l-vers 5 tas-Salm 33: ħobb il-ħniena u l-ġudizzju; *issa huwa żmien il-ħniena u mbagħad jiġi l-waqt tal-ġudizzju*.

Fl-opra kbira tiegħu *Il-Belt ta' Alla*, Santu Wistin jistqarr li «il-virtu tal-ħniena hija tant maħbuba minn Alla u tant umana» (IX,V). M'hemmx dubju, jargumenta Santu Wistin, li jekk il-bniedem f'ħajtu fuq din l-art jenħtieġ xi ħaġa, din hija l-ħniena divina u l-ħniena umana. It-tnejn flimkien. Għaliex? Ir-raġuni hija sempliċi. Maħluq biex jgħix hieni f'soċjetà mibnija fuq l-għaqda u l-imħabba, mogħni bl-isbaħ doni, il-bniedem ried ifendi għal rasu, waħdu mingħajr Alla, konvint li hu kien il-Hallieq tiegħu nnifsu u ta' dak kollu li kellu jagħmel parti mill-eżistenza tiegħu, bħalma huma l-familja u s-soċjetà. L-esperjenza turina li l-pjan tal-bniedem falla u li d-dinja li fiha qiegħed jgħix «mhijiex il-post tal-hena imma tal-biki, mhijiex il-patrija tal-ferħ imma tat-tbatija» (*Fit-tfissira tas-Salm 54, 3*).

Inutli li wieħed joqgħod jakkuża lil Santu Wistin li kien bniedem pessimista u li kollox kien jara f'dawl ikrah. Santu Wistin kien realista kbir u psikologu fin li għaraf janalizza oġġettivament ir-realtà umana, kemm dik tal-persuna tal-bniedem kif ukoll dik soċjali, u jikxef l-għeruq tad-diżgrazzja – għax hekk isejħilha – tal-eżistenza personali u soċjali tal-bniedem f'din l-art. Il-bniedem huwa *miser,* jiġifieri diżgrazzjat, mingħajr grazzja fis-sens litterali tal-kelma Maltija u mhux *beatus*, jiġifieri hieni, magħmul sewwa. Fi kliem ieħor, minn meta l-bniedem iddeċieda li jimxi għal rasu, xi ħaġa fih u f'ħajtu f'din l-art ma bdietx sejra tajjeb, ma bdietx tiffunzjona sewwa. Dan hu dak li jrid jgħid Santu Wistin bil-kelma latina *miser*. U x'inhi din il-ħaġa li mhux tiffunzjona sewwa? Għal Santu Wistin din hija r-rieda tal-bniedem li minħabba d-dnub oriġinali tbiddlet *f'perversa imitatio celsitudinis Dei*.

Hannah Arendt, waħda mill-filosofi tas-seklu l-ieħor u li studjat lil Santu Wistin, fit-teżi dottorali tagħha, *Il-kunċett tal-imħabba f'Santu Wistin*, tittraduċi din il-frażi latina ta' Santu Wistin b'dan il-mod: *imitazzjoni deformata tal-kobor ta' Alla*. Traduzzjoni ferm tajba għax tiġbor fil-qosor it-teoloġija kollha ta' Santu Wistin fuq d-dnub oriġinali u d-dramm li bdew jgħixu l-bniedem u l-umanità wara dan l-ewwel att tar-rieda umana ħielsa li riedet tibdel il-bniedem minn ħlejqa biex tagħmlu l-ħallieq. Il-ħolqien huwa l-att tal-kobor divin: mix-xejn Alla ħaloq kulma jeżisti. Il-bniedem li sar mix-xejn bid-dnub oriġinali ħaseb li jista' jimita dan il-kobor billi jsir hu l-ħolqien tiegħu nnfisu, ta' dak kollu li jeżisti fih u madwaru u tal-valuri li jorjentaw ħajtu.

Dan hu d-dramm li ġabet magħha din l-imitazzjoni mingħajr forma (deformata), jew aħjar mingħajr sura. Il-bniedem meta ħa koxjenza tal-kobor li ġie maħluq bih, ħaseb li hu kien Alla. Minn dak il-waqt il-bniedem beda jgħix fid-dillierju ta' ħajja destrutturata, imħawda u aljenata. Maħluq bħala s-sura u x-xbieha ta' Alla, għajn ta' mħabba, għaqda u solidarjetà, il-bniedem sar, fi kliem Santu Wistin, *miżerja*. L-att tar-rieda tal-imitazzjoni deformata tal-kobor ta' Alla biddel il-bniedem f'miżerja u għamel mill-bniedem l-ikbar ħlejqa miżerabbli.

Santu Wistin ma kellu l-ebda diffikultà biex jiddeskrivi din il-miżerja umana li fiha waqa' l-bniedem. «Liema kliem elokwenti jista' qatt jiddiskrivi l-miżerji tal-ħajja?» jistaqsi Santu Wistin fil-bidu tal-ktieb XIX ta' *Il-Belt ta' Alla* (XIX, IV, 2). Lanqas Ċicerun li tant kien imsemmi għall-elokwenza tiegħu ma sab ħafna x'jgħid biex ifaħħar il-ħajja tal-bniedem, jikkummenta Santu Wistin fl-istess post. U meta Wistin jeżamina kif inhi sejra l-ħajja tal-bniedem ma jarax ħlief ġlied, inkwiet, gwerer, tnassis, inganni, ipokresija, eċċ., eċċ. (ara *Il-Belt ta' Alla*, ktieb XIX, minn kapitlu V sa kapitlu XII). Fuq kollox iħoss li l-paċi li qiegħed igawdi l-bniedem u li suppost hija t-turija li kollox miexi sewwa, li hemm l-għaqda u l-ftehim, l-hena u l-imħabba hija paċi falza għax mhix qiegħda tingħex skont il-għan tagħha, mhedda u mħassra. Santu Wistin jasal biex jgħid li l-ħajja preżenti hija aktar mewt milli ħajja.

X'soluzzjoni hemm għal din is-sitwazzjoni mwiegħra tal-ħajja preżenti tal-bniedem? Għal Santu Wistin it-tweġiba hija waħda: il-ħniena divina li magħha għandha tikkopera l-ħniena umana. Santu Wistin ma jiqafx ifakkarna dak li jgħid Salm 33: *l-art kollha hija mimlija bil-ħniena tal-Mulej*. Dan ifisser, jgħid Santu Wistin, li Alla l-Missier qatt ma jieqaf iħenn għall-bniedem, itella' x-xemx fuq it-tajjeb u l-ħażin,

jagħni lil kulħadd bl-intelliġenza, bil-libertà u bid-doni kollha naturali. Fuq kollox, bagħtilna lil Ibnu l-Waħdieni, Ġesù Kristu, li mhux biss fdiena imma tana wkoll l-Ispirtu qaddis Tiegħu, l-Ispirtu s-Santu, ħalli bil-grazzja tiegħu nkunu nistgħu nerġgħu nibnu ħajjitna skont ir-rieda tal-Mulej.

Ukoll jekk il-ħniena divina għandha fiha nnifisha l-qawwa li ġġedded kollox, ma' dan kollu trid li l-bniedem jissieħeb f'dan it-tiġdid billi hu wkoll jikkopera magħha. F'dak li għandu x'jaqsam mal-ħajja soċjali, il-pjan ta' Alla huwa li l-bniedem, speċjalment in-nisrani, jagħmel il-parti tiegħu u jikkollabora mal-ħniena divina biex l-umanità u l-istituzzjonijiet tagħha jitfejqu mill-egoiżmu u s-superbja, effetti diretti tal-imitazzjoni deformata tal-kobor divin, jitqarrbu lejn il-vera paċi u jibnu l-istess ħajja soċjali, fiż-żwieġ, fil-familja u fis-soċjetà fuq is-sisien tal-għaqda u l-ftehim u fuq kollox fuq il-vera mħabba.

Il-virtù tal-ħniena mhijiex biss sentiment nobbli tal-qalb. Santu Wistin jisħaq li l-ħniena għandha tintwera f'atti konkreti. Dawn l-atti konkreti huma dawk li t-tradizzjoni nisranija ssejjaħ l-għemejjel tal-ħniena. Għal Santu Wistin dawn l-għemejjel huma strument mill-iktar qawwi biex l-umanità u l-istituzzjonijiet tagħha jfiqu mill-miżerja li qegħdin fiha. Hekk jgħid Santu Wistin f'Prietka 103 meta jikkummenta l-kapitlu 10 tal-Vanġelu ta' San Luqa, li jitkellem mill-pranzu li kienet qiegħda tlesti Marta meta Ġesù u l-Appostli għaddew jieklu għandha. Marta tippreżenta «l-għemejjel tal-ħniena li fil-ħajja preżenti huma meħtieġa u dawk li jwettquhom huma mbierka, bħal Marta» għax inaqqsu l-miżerja umana (Prietka 103, 6).

Illum nitkellmu ħafna fuq il-fatt li biex neqirdu kull tip ta' miżerja rridu neqirdu l-kawża tagħha. Huwa għalhekk li ħafna jikkonsidraw l-għemejjel tal-ħniena bħala assistenżjaliżmu li m'għandux valur kbir u li ftit li xejn jiswa biex jeqred il-miżerja. Santu Wistin f'Prietka 104, 3, jitkellem ċar fuq dak li hu l-aħjar u dan huwa li teqred il-kawża tal-miżerja: «eqred il-ġuħ jekk kemm-il darba dan hu possibbli ». U hawn qiegħda l-problema li jitkellem dwarha wkoll l-Papa Emeritus Benedittu XVI fl-Enċiklika *L-Imħabba fil-Verità*. Għal Santu Wistin il-ħażen li daħal mad-dnub oriġinali ma tistax teqirdu

għalkollox minn din l-art għax ħassar sewwa n-natura tal-bniedem. U għalhekk fis-sitwazzjoni preżenti l-għemejjel tal-ħniena huma meħtieġa biex inaqqsu l-ħażen, itejbu l-bniedem u jtaffu l-miżerja.

Santu Wistin kellu idea kbira tal-bniedem, tal-ħajja soċjali u tal-istituzzjonijiet umani. Meta janalizza l-proġett originali ta' Alla l-Isqof ta' Ippona jsib li Alla ried bniedem ħieles, awtonomu minn kull jasar, ubbidjenti lejh, mibni fuq il-valuri tal-għaqda, ftehim, paċi, sliem u mħabba. Dawn huma l-valuri tal-proġett li kellu Alla għall-bniedem meta ħalqu. Il-bniedem ried ifendi għal rasu u kif rajna biddel ħajtu f'imitazzjoni deformata tal-kobor divin bl-ewwel att tar-rieda tiegħu li ma ridetx taċċetta li l-bniedem ma kienx Alla. Kienet ir-rieda umana li bdiet biex ħadet it-triq il-ħażina. Fost l-għemejjel tal-ħniena li jsemmi Santu Wistin biex titjieb il-ħajja soċjali hija li wieħed jieħu paċenzja bl-għadu tiegħu ħalli hekk ikun hemm ftit tal-paċi fl-art u titwieled ftit ir-rieda t-tajba (Ara *Tifsira tas-Salm 54, 4*). F'waħda mill-Prietki f'jum il-Milied insibu dan il-kliem : «min iħobb il-ħajja u jixtieq jara jiem tajba, irażżan ilsienu mill-ħażen u xufftejh ma jgħidux gideb; jitbiegħed mill-ħażen u jagħmel it-tajjeb, u hekk jinbidel f'bniedem ta' rieda tajba. Fittex il-paċi u ibqa' iġri warajha, għax paċi fl-art lill-bnedmin ta' rieda tajba» (*Prietka 193, 1*). Kienet ir-rieda ħażina tal-bniedem li ġiebet l-inkwiet kollu li qegħdin fih: gideb, tnassis, għira, gwerer, suspetti, mibegħda, eċċ. Hija r-rieda t-tajba li twitti t-triq biex ir-relazzjonijiet ta' bejnietna jitjiebu u ħajjitna titbiddel minn baħar «inferoċjat mill-mewġ u qalb it-tempesti» f'baħar kalm u ppaċifikat, kif jgħid Santu Wisitn fit-*Tifsira tas-Salm 64, 9*.

Jekk ir-rieda l-ħażina hija l-kawża ewlenija, fundamentali u prinċipali tal-imrar kollu tal-ħajja personali u soċjali tal-bniedem fuq din l-art, li naħdmu biex inwelldu r-rieda t-tajba ħalli l-ħajja tagħna personali u soċjali tara jiem aħjar, dan hu wieħed mill-isbaħ għemejjel tal-ħniena. U jekk aħna li nimxu fuq l-ispiritwalità ta' Santu Wistin inkunu minn ta' quddiem biex nagħmlu dan, il-Ġublew speċjali tal-Ħniena ma jkunx ġie għalxejn. Ejjew nibdew billi nwettqu dan fl-istess komunitajiet reliġjużi u nsara tagħna.

PATRI LUĊJAN BORĠ OSA

MILLENNIUM CHAPEL PACEVILLE

ANOTHER DREAM
THE BIBLICAL GARDEN

"Late have I loved you" was the deep sigh from the heart of Augustine towards his Creator as is also my personal sigh with regard to Augustine and more so to my Creator.

I have discovered this saintly genius late in my religious life and specifically in the experience of the Millennium Chapel founded in the year 2000. Not so much out of line, as an elderly Augustinian Friar and confrere, Fr. Vincenz Caruana, used to consider me as "a late vocation"!

At the entrance of the Chapel one can read the classic quote ***"You have created us for you, O Lord, and our life is restless until it rests in you'*** (Conf.1;1) specifically selected by the renowned architect of the Chapel Prof. Richard England and myself, as we honestly believed that the message itself described clearly the ethos and aims of the pastoral and social work that was planned to be undertaken at the Chapel when in full operation.

A passion had now been lit for this great Saint and his prolific writings. I now was not content enough to read the Confessions but looked for deeper works like the City of God, Commentaries on the Psalms, The Soliloquies, De Doctrina Christiana and other lesser known works. I avidly followed publications by our own Augustinian Institute of Pietà, of Villanova University and followed publications by our own Augustinian confreres like Salvino Caruana, Allan Ftizgerald, Agostino Trape' and Robert Dodaro. I was particularly moved

by reflections on this great Saint by Rowan Williams, ex Archbishop of Canterbury and the commentary on the Confessions of the lay historian Robin Lane Fox.

Two great characteristics emerge from all I have reflected upon and absorbed about the life of Augustine: **his search for truth in love and in friends.** He owed his conversion to his constant search of truth and the love of friends. The garden was also his preferred place where to search, pray and dialogue with his friends.

The recent publication of the prominent horticulturalist of Malta, Peter Calamatta, “Maltese Plants in the Bible” provoked my restless spirit to make full use of the little space left in our Millennium Chapel/Wow complex by proposing to my friend, the architect Richard England the developing of a meditation garden with the same Maltese Bible plants mentioned in the book. The Biblical Garden would be divided into two gardens called Casiciaco and Hippo after the two gardens that played such an important part in the conversion of Augustine and in the building the first Augustinian community among his friends.

England who is an avid lover of sacred spaces responded actively to the idea with enthusiasm and presented an attractive design.

The proposed Biblical garden of Casiciaco and Hippo is specifically designed “as an arena where one can meditate in a horticultural locus of silence and serenity and pause to experience the physical and mystical aspects of the extensive flora referred to in the Bible, in a form that creates a duet between man and nature.” (England in Maltese Plants in the Bible p.179). It will surely offer the young and the not so young people a sacred space where to find spiritual and mental healing.

P. HILARY TAGLIAFERRO OSA

MILL-KUNVENT SAN MARK RABAT

Fid-dawl ta' ħtiġijiet li jkun hemm minn żmien għal żmien fis-servizz li nagħtu fil-Provinċja u lill-Knisja lokali, u wara l-mewt ta' ħuna Patri Pawl Aquilina fit-2 ta' April 2016, il-Pirjol Provinċjali u l-Kunsill Provinċjali għamlu xi bidliet fi ħdan il-komunità Agostinjana fir-Rabat. Frott ta' dan it-tibdil, Patri David Cortis OSA kien ġie magħżul biex ikun il-Pirjol il-ġdid tal-komunità, filwaqt li Patri Raphael Abdilla OSA huwa r-Rettur il-ġdid li jieħu ħsieb il-komunità nisranija fil-Buskett. Mill-istess komunità jingħata s-servizz pastorali fiż-żona pastorali tal-Baħrija, fuq diversi binarji fosthom iċ-ċelebrazzjoni tal-Ewkaristija u tas-sagramenti, tqarbin u żjajjar tal-morda, *lectio divina* darba fil-ġimgħa, laqgħat diversi ta' formazzjoni u kordinament ta' diversi inizjattivi pastorali.

Il-Kunvent San Mark huwa Dar Provinċjali, fejn fih jgħixu l-Provinċjal P. Raymond Francalanza OSA, u wkoll is-Segretarju Provinċjali P. Raphael Abdilla OSA, u l-Ekonomu Provinċjali P. Pierre Desira. Jgħix ukoll P. Saver Mifsud OSA. Flimkien magħhom hemm P. Terence Spiteri OSA, ekonomu tad-dar u promotur tal-vokazzjonijiet li flimkien ma' P. David jikkordinaw ukoll ministeri vokazzjonali, u maż-żgħażagħ kemm dawk partikolari u wkoll b'preżenza fil-Higher Secondary School fin-Naxxar u fil-Kulleġġ Santu Wistin (sekondarja). Hemm ukoll ħidma ta' tagħlim kemm fl-Università ta' Malta fil-Fakultà tat-Teoloġija u wkoll fil-kors tal-*Catholic Social Teaching* tal-*Pastoral Formation Institute* ta' Malta.

F'dawn l-aħħar erba' xhur komplejna nfittxu ta' kuljum l-wiċċ ħanin ta' Alla kemm permezz tal-mumenti ta' talb u wkoll permezz tas-*sharing* ta' ħajjitna u fid-diversi ministeri afdati lilna kemm fil-komunità u wkoll f'ħidmiet diversi fil-Provinċja Agostinjana Maltija. F'dawn ix-xhur saret ħidma ta' manutenzjoni u ta' diversi inizjattivi fosthom dawn t'hawn isfel. Kien hemm il-ħtieġa li jsiru, ukoll għall-Bi-Ċentinarju u wkoll bi preparazzjoni għall-Open Weekend f'April 2017.

- ground work **għar-restawr tal-faċċata tal-Knisja San Mark** – li diġà ħareġ il-permess mingħand il-Planning Authority fl-aħħar ta' Ġunju 2016.

- tkompla l-istudju fil-**proċess ta' restawr tal-polittiku** (ikkordinat minn Erika Falzon) u wkoll saret laqgħa ta' presentation fuq l-andament tax-xogħol u d-deċiżjonijiet li huma meħtieġa li jittieħdu wara l-istudji li saru. Ġew iżuru l-polittiku diversi nies distinti fosthom Sgarbi, u wkoll saret ħidma ma' diversi professjonisti oħra f'dawn il-qasam.

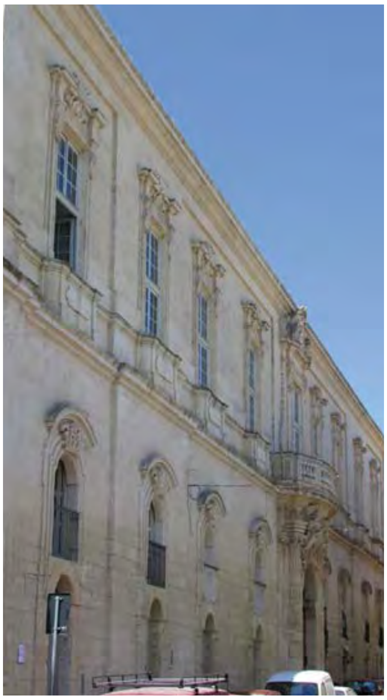

➔ Sar ir-**restawr professjonali tal-pittura tal-Mattia Preti** li turi lil Santu Wistin li qiegħda fis-sagristija tal-Knisja San Mark. Xogħol li sar mill-Prevarti bil-kollaborazzjoni ta' Heritage Malta (li għamlu l-istudju xjentifiku) u wkoll tal-APS Bank (li offrew sponsorship żgħir f'dan ir-rigward). Kien xogħol ta' dedikazzjoni kbira u impenjattiv ferm. Il-proċess ta' dan il-proġett ta' restawr ġie ffilmjat għall-programm *Xjenzarti* li għandu jidher fuq TVM fix-xhur li ġejjin.

➔ Sar **it-tindif professjonali tal-istatwa ta' Santu Wistin** fil-kor tal-Knisja, xogħol attribwit lil Valenti. Ix-xogħol sar minn Francesco Sultana mill-Prevarti. Sar bl-għajnuna wkoll ta' Agius Stone Works li offrew l-armar għal waqt it-tindif. Dan it-tindif professjonali wkoll ġie ffilmjat għall-programm *Xjenzarti* fuq TVM.

➔ Sar **it-tindif professjonali u lostru tal-gandlieri** (prima u sekonda) u salib tal-festa minn LSC Metal Finishing.

➔ **Sar it-tindif tal-lavur u ta' ħafna partijiet fil-Knisja** fejn kien miġbur ħafna trab, ħmieġ u fuel ta' 20 sena jew iktar. Fl-istess ħin sar it-tindif u ħasil tal-linef li f'dawn l-aħħar sena ma baqgħux mgħottija imma tniżżlu biex jitgawdew fil-festi prinċipali.

➔ **Sar ir-restawr professjonali tal-pittura** li turi l-Isqof Pace Forno li qiegħda fis-sagristija, minn Prevarti, b'injam ġdid biex teħel il-pittura biex tkun aktar fiż-żgur wara l-inċident li seħħ is-sena l-oħra.

➔ **Sar diversi tisbiħ fil-kunvent** permezz ta' pjanti sbieħ li taw il-ħajja lill-kunvent. **Tnaddaf il-ġnien** u qed jinżamm fi stat tajjeb. **It-tliet daħliet tal-kurituri** saritilhom il-manutenzjoni meħtieġa flimkien ma' kulur li ta sfont lill-kurituri t'isfel. Ħaġa simili hemm ippjanat għas-sular ta' fuq.

➔ **Dak l-ispazju qrib il-bieb il-kbir ta' wara ġie rranġat**, b'dawl ġdid, żebgħa lill-bibien, purtieri u fejn tpoġġew b'mod pulit u għall-wiri l-pulptu u wkoll l-bankun tal-festa li kienu kollha moħbija u mwarrba f'postijiet diversi.

➔ **Fil-Knisja sar it-tqaxxir taż-żebgħat safra** man-naħa t'isfel tad-dawra tal-kolonni u **tlestew it-tliet koppletti minn barra**, **u żewġ koppletti minn ġewwa**. F'kull koppla kellu jinbidlu t-twieqi u l-ħġieġ peress li kienu tmermru. It-ħġieġ tat-twieqi sarulhom *UV window film* kontra s-sħana u biex ma jkunx hemm ħsarat lill-pitturi meta x-xemx tiżreġ fuq il-koppla.

➔ **Tibjida tas-Sagristija** u tindif tal-lavur u manutenzjoni oħra fis-Sagristija (bi preparazzjoni għall-kwadru tal-Mattia Preti)

➔ **Saru diversi xogħlijiet oħra** ta' manutenzjoni u tisbiħ fil-Knisja u fis-sala Santu Wistin.

➔ **Tkompla x-xogħol ta' manutenzjoni u tisbiħ fuq il-post numru 3, biswit il-Knisja San Mark,** fejn ser ikun offrut lill-refuġjati b'kollaborazzjoni mal-*Jesuit Refugee Service* (JRS).

➔ **Bdew jiltaqgħu l-membri tal-*The Augustinian Cloister Foundation*** u li fiha nnifisha hija esperjenza sabiħa ta' sharing u qsim mal-lajċi, fejn diġà saru diversi kuntatti ma' persuni midħla fil-qasam tal-kultura u fejn qegħdin inżewqu l-kultura ma' aspetti tal-fidi, fosthom l-inizjattiva fir-Randan fejn ser ikun hemm lajk impenjat li permezz ta' tliet pitturi jsiru l-eżerċizzi spiritwali.

➔ **BBQ mal-ħaddiema tal-kunvent –** mument sabiħ ta' gratitudni.

➔ **Saret il-**Festa devozzjonali ta' Santa Rita f'Mejju.

Dati partikolari għall-Ottubru, Novembru u Diċembru għall-Knisja u Kunvent San Mark

➔ **10 ta' Ottubru fis-6.30pm** – ftuħ tad-dar għar-refuġjati viċin il-Knisja San Mark – proġett b'qalb soċjali u b'laqgħa kontinwa ma' dawn ħutna.

➔ **14 ta' Ottubru fis-7pm** - *launch* tal-proġett ta' restawr tal-pittura ta' Mattia Preti, li turi lil Santu Wistin. Xogħol li sar mill-Prevarti bil-kollaborazzjoni ta' Heritage Malta u l-APS Bank fost oħrajn. Wara drinks fil-kunvent.

➔ **23 ta' Ottubru fl-10am –** Ewkaristija u laqgħa ma' uħud minn dawk li żżewġu fil-Knisja San Mark f'dawn l-aħħar snin.

➔ **26 ta' Ottubru sat-28 ta' Ottubru** – Jiem ta' Tħejjija għall-Festa tal-Madonna taċ-Ċintura, b'esperjenzi relatati mal-familja, mal-morda u mal-vokazzjonijiet, u Ewkaristija animata u b'mistiedna partikolari (fosthom ħbieb tal-kunvent, residenti tad-dar tal-Anzjani ta' Sawra, u żgħażagħ).

➔ **28 ta' Ottubru fit-8pm** – Night of Worship mal-Footprints fir-Refettorju Antik – mistiedna diversi żgħażagħ.

➔ **29 ta' Ottubru** – Festa tal-Madonna taċ-Ċintura – Ewkaristija Solenni mxandra fuq Radju Marija u wara purċissjoni bl-istatwa aux flambeaux u b'rużarju meditat fuq aspetti li jolqtu l-ħajja ta' ħafna.

➔ **6 ta' Novembru – 13 ta' Novembru** – *Journey to the Heart Experience* fil-kurituri tal-Kunvent.

➔ **7 ta' Diċembru fis-7pm** – Kunċert fil-Knisja ta' fund-raising mis-St Paul's Choir li jkanta għand l-Anglikani fil-Belt Valletta taħt it-tmexxija ta' Dr Hugo Agius Muscat. Wara drinks fil-kunvent.

➔ **12 ta' Diċembru fis-7.30pm** – Kunċert fil-Knisja mill-Johann Strauss School of Music b'kollaborazzjoni mal-Flimkien għall-Ambjent Aħjar (FAA) u wara ikla fil-kunvent.

➔ Preparazzjoni tal-Avvent u Festi tal-Milied b'laqta kulturali u soċjali.

Jistgħu jidhru bħala lista ta' ħafna affarijiet/attivitajiet, imma warajhom hemm ħsieb, hemm imħabba għan-nies u għall-post, ħafna ħin (fejn wieħed jagħti parti minnu nnifsu – vot tal-faqar) u hemm ħafna qadi fis-skiet. Il-Mulej ikompli jbierek il-qalb ta' kull membru tal-komunità tagħna, jagħti s-saħħa u li nkomplu nfittxuh ta' kuljum (filwaqt li huwa dejjem ifittixna ta' kuljum), filwaqt li nkomplu nkunu ta' xhieda tal-ħajja tagħna, ukoll għall-ħidma vokazzjonali u maż-żgħażagħ.

P. DAVID CORTIS OSA

MILL-KUNVENT SAN TUMAS MINN VILLANOVA PIETÀ

IS-SAJF FIL-KOMUNITÀ F'TAL-PIETÀ

Il-komunità Agostinjana f'Tal-Pietà ddedikata lil San Tumas Ta' Villanova, patrun tal-istudji u mudell ta' karità, hija komunità b'viżjoni u b'għan partikulari li tagħti servizz edukattiv u pastorali lil 825 student li llum jattendu l-Kulleġġ Santu Wistin, f'Tal-Pietà stess u fil-Marsa, u l-familji tagħhom. Dan is-servizz nagħtuh flimkien ma' numru kbir ta' lajċi impenjati fil-ħidma edukattiva tal-Kulleġġ.

Is-sena skolastika 2015-2016 ġiet fi tmiemha b'żewġ seminars li saru għall-għalliema u l-LSAs, fejn saret evalwazzjoni tas-sena, u beda l-ippjanar għas-sena skolastika li ġejja. Fl-aħħar ta' Ġunju saret ukoll Lejla Maltija għall-istudenti u l-familjari tagħhom, li nistgħu ngħidu saret tradizzjoni fl-aħħar ta' kull sena skolastika.

Il-fatt li spiċċat is-sena skolastika ma kienx ifisser li l-ħidma tagħna waqfet għalkollox. Biżżejjed ngħidu li anke qabel ma spiċċat is-sena skolastika beda xogħol strutturali kbir fil-bini tas-Settur Primarju fil-Marsa. Matul dan is-sajf sar xogħol kbir fil-parti tal-bini fejn ser ikun hemm l-uffiċini u diversi klassijiet speċjalizzati. Sar ukoll xogħol kbir fil-Kappella li qed tingħata dehra kompletament ġdida. Barra dan saru diversi xogħlijiet ta' manutenzjoni u strutturali fis-Settur Sekondarju f'Tal Pietà. Ġiet mixtrija ukoll għamara ġdida kull fejn kien hemm bżonn. Dan ix-xogħol kollu kien segwit mill-qrib minn Fr. Leslie u minn Bro. Mario li kontinwament isegwi l-ħaddiema u x-xogħlijiet li jkunu għaddejjin.

Barra minn hekk Fr. Leslie kien impenjat ħafna wkoll flimkien mal-Headmaster, l-Assistant Heads, u anke magħna r-reliġjużi fl-ippjanar u diversi interviews li kien hemm bżonn isiru biex jiġi reklutat staff ġdid skont il-bżonnijiet ġodda ta' personell li jinqalgħu bejn sena skolastika u oħra.

Bqajna wkoll viċin tal-istudenti b'diversi modi. Din is-sena ġie organizzat *Reading Club* fil-Kulleġġ għal tfal mis-Settur Primarju, li jeħtieġu aktar għajnuna. Hadna sehem ukoll fil-camping li l-Air Scouts tal-Kulleġġ għamlu fir-Rinella. Kien hemm anke diversi studenti u ġenituri li għal raġunijiet varji ġew jitkellmu magħna jew ħassejna l-bżonn li nsejħulhom.

Bro. Mario kien impenjat ukoll jieħu ħsieb jara li kollox hemm f'postu f'Dar Santa Monika f'San Pawl il-Baħar, biex din id-dar setgħet tilqa' fiha diversi gruppi u patrijiet li użaw din id-dar għal-live-ins u vaganzi.

Jiena u Fr. Leslie bqajna nagħtu wkoll b'mod regolari s-servizz pastorali tagħna fil-Kappella Santa Rita f'San Ġiljan, u f'diversi knejjes oħrajn fejn ġejna mitluba nagħtu dan is-servizz.

Nirringrazzjaw 'l Alla li minkejja din il-ħidma, aħna t-tliet reliġjużi li niffurmaw din il-komunità, kellna ċ-ċans li nieħdu ġimgħa vaganzi kull wieħed. Dan iż-żmien ta' vaganzi u mistrieħ jgħinna biex inkomplu nagħtu s-servizz tagħna b'iktar enerġija, ħeġġa u entużjażmu.

Isiru wkoll il-preparazzjonijiet biex jingħata bidu għas-sena skolastika permezz ta' tliet ċelebrazzjonijiet għall-istudenti differenti u l-familji tagħhom fil-jiem ta' qabel tibda l-iskola fis-26 ta' Settembru. Fil-fatt isiru żewġ ċelebrazzjonijiet għall-familji tas-Settur Primarju fil-Knisja Parrokkjali tat-Trinità Qaddisa fil-Marsa, u ċelebrazzjoni oħra għall-familji tas-Settur Sekondarju fil-Knisja Parrokkjali ta' San Bastjan f'Ħal Qormi.

Qegħdin inħarsu 'l quddiem b'entużjażmu lejn din is-sena skolastika ġdida li fiha ser ngħixu u niċċelebraw mal-istudenti l-200 sena mit-twaqqif tal-Provinċja Agostinjana Maltija... 200 sena li f'169 sena minnhom, din il-Provinċja tat edukazzjoni lit-tfal u ż-żgħażagħ Maltin permezz tal-Kulleġġ Santu Wistin. Jalla li fl-istudenti tagħna nkomplu rrawmu l-esperjenza spiritwali ta' Santu Wistin li fittex, sab u ħabb lil Alla.

P. FRANCO GRECH OSA

MILL-KUNVENT SANTU WISTIN GĦAWDEX

Fl-10 ta' Ġunju, tiftakru f'dak l-inċident li kellna ta' dik it-tfajla Ġermaniża LISA EHRILCH, li kienet waqgħet mis-sular ta' fuq għall-ġnien tal-kjostru. F'din il-ġurnata t-tobba, li tawha l-ewwel assistenza, qalulna li din it-tfajla tinsab fi stat kritiku ħafna u ma tantx kienu qegħdin jaraw riżultati pożittivi. Wara li għaddew xi ġimagħtejn, *nurse* li kienet tieħu ħsiebha qaltilna li din it-tfajla kellha *improvement* tajjeb ħafna u li l-ġenituri tagħha li ġew Malta ħaduha lura l-Ġermanja u li tinsab tajjeb ħafna. U fit-28 ta' Lulju, il-Pirjol irċieva din l-email mingħand din it-tfajla:

Dear Fr. Schembri,

My name is Lisa Ehrlich from the international group and I come from Germany. I would like to thank you for your speedy assistance when I fell from the window. Your actions have saved my life. Thank you for everything. Now I am feeling much better. It has already been three weeks since I have been back in Germany. At the moment I am undergoing rehabilitation for my arm and shoulder but I can walk and run normally and my chest is fine.

I am very happy that I am alive and not in a wheelchair. I know I have been very lucky and I must have had a lot of guardian angels. Thank you once again for finding and assisting me so quickly.

Greetings from Germany - Lisa Ehrlich

Tistgħu taħsbu kemm kienet sabiħa din l-aħbar. Fraħna għax dik it-tfajla nieqsa mis-smigħ, issa għaddiet ħafna għall-aħjar. F'*The Malta Independent* tal-21 ta' Awwissu 2016, deher artiklu fuq dan il-każ bit-titlu *A tragic fall with a happy ending*. B'dan l-artiklu stajna nikkomunikaw mal-poplu r-riżultat ta' din il-waqgħa. Min ra l-waqgħa ta' din it-tfajla u kif waslet l-isptar jasal għall-konklużjoni li veramenta dan kien miraklu!.

Fis-6 ta' Lulju, f'laqgħa tal-Provinċjal flimkien ma' Patri Adeodat, ma' Patri Peter Paul Cachia u ma' Patri Joseph Zammit qalilna li Patri Feliċ Buttigieg ġie trasferit għall-komunità ta' Ħal Tarxien filwaqt li Patri Paul Muscat għall-komunità tal-Belt Valletta. Minflokhom Patri Peter Paul u Patri Joseph Zammit ser ikunu l-membri l-ġodda tal-komunità Agostinjana f'Għawdex flimkien ma' P. Adeodat Schembri, il-Pirjol ta' din il-komunità. Patri Joseph Zammit ser ikun l-ekonomu u Patri Peter Paul responsabbli mill-irtiri u ġranet ta' formazzjoni f'dan il-kunvent.

Fl-10 ta' Lulju spiċċa l-kors li kien qiegħed isir mill-grupp TAĦŻIŻ fil-komunità tagħna. Jidher li l-jiem li dawn il-membri għaddew fil-komunità tagħna kellhom jiem ta' formazzjoni sbieħ ħafna.

Fil-11 ta' Awwissu, fil-knisja tagħna saret quddiesa ta' Radd il-Hajr lil Patri Feliċ Buttigieg u lil Patri Pawl Muscat tal-ħidma tagħhom li wettqu tul s-snin li huma damu Għawdex. Il-Provinċjal Patri Raymond Francalanza mexxa din iċ-ċelebrazzjoni u fl-omelija tiegħu rringrazzjahom u awguralhom li jkunu ferħanin fejn sejrin u li jkomplu bl-istess entużjażmu bħal qabel. F'din l-istess quddiesa, il-Provinċjal ta merħba lil Patri Joseph u lil Patri Peter Paul, membri ġodda ta' din il-komunità. Għal din l-okkażjoni, preżenti wkoll kien hemm il-Kunsill Provinċjali. Ukoll, l-Isqof ta' Għawdex, Mons Mario Grech wassal il-merħba tiegħu fid-Djoċesi lil Patri Joseph u lil Patri Peter Paul.

Fit-28 ta' Awwissu ċċelebrajna s-Solennità ta' Santu Wistin. Il-Provinċjal mexxa l-konċelebrazzjoni li għaliha kienu wkoll magħna, Patri Leslie Gatt OSA, Patri Xavier Mifsud OSA, Patri Raphael Abdilla OSA flimkien ma' Saċerdoti oħra. Mons Lawrenz Sciberras għamel l-omelija fuq Santu Wistin.

P. ADEODAT SCHEMBRI OSA

MIS-SEGRETARJAT TAL-MISSJONIJIET AGOSTINJANI

KENYA 2016 – ESPERJENZA LI TIBQA' FIL-QALB TAŻ-ŻGĦAŻAGĦ

Din is-sena wkoll P. Mario Abela ħa miegħu grupp ta' tnax-il żagħżugħ fil-Missjoni fil-Kenja biex hemmhekk ikollhom l-opportunità li jagħmlu esperjenza missjunarja fil-komunitajiet Agostinjani kif ukoll mal-familji fil-bżonn.

P. Mario u l-grupp telqu fil-15 ta' Lulju 2016, minn Malta għal Istanbul u wara għal Nairobi. Meta waslu fl-ajruport ta' Nairobi sabu jistenniehom lil P. Bob Ireri OSA li huwa s-Superjur tad-Delegazzjoni Agostinjana fil-Kenja. Kif waslu l-Kenja P. Mario u l-grupp semgħu bl-aħbar li wara xi siegħa li kienu telqu minn Istanbul, fit-Turkija parti mill-armata u xi nies kienu qegħdin jippruvaw jagħmlu kolp ta' stat, li kif nafu dan ma rrnexxiex.

Wara lejl ta' mistrieħ fil-kunvent fejn hemm il-komunità formattiva f'Karen, l-għada telqu fi triqthom lejn Eldoret b'żewġ vannijiet. Il-grupp ħa seba' sigħat biex waslu fid-destinazzjoni li kellhom jaslu fiha. Il-preżenza tal-Komunità Agostinjana fil-parroċċa ta' Eldoret ilha prattikament xi tliet snin u nofs. Hemmhekk sabu li P. Hesbon, Kappillan, P. Fred u P. David flimkien ma' grupp kbir ta' żgħażagħ mill-parroċċa fejn taw merħba sabiħa lill-Maltin.

F'Eldoret damu tlettax-il jum fejn matul dan iż-żmien saru diversi ħidmiet fosthom: daħħlu l-ilma fil-kċina, fil-kmamar tal-laqgħat u għall-użu tat-tindif fil-Knisja. Għalhekk kellhom iħaffru trinek biex jgħaddu l-pajpijiet tal-ilma, bnew forma ta' torri biex fuqu tpoġġa tank kbir ħafna għall-ilma.

Xogħol ieħor li sar kien li bnew gallinar għat-tiġieġ lil waħda mara armla li hija marida ħafna biex b'hekk tkun tista' trabbi t-tiġieġ u mill-bajd tat-tiġieġ tkun tista' taqla' xi flus u bihom tixtri l-mediċina li jkollha bżonn. Il-Kenja m'għandhomx is-sistema ta' mediċini b'xejn kif għandna f'Malta. Sar ukoll xi xiri ta' ikel għall-familji foqra.

Wara Eldoret morna f'raħal ieħor jismu Ishiara. Dan ir-raħal jinsab tliet sigħat bogħod minn Nairobi. F'din il-komunità hemm tliet patrijiet: P Caesar, Kappillan, P. Peter u P. Patrick. Waqt li konna hemm aħna, kien hemm ukoll Bro. Cyeril li kien qiegħed jagħmel esperjenza pastorali qabel ma jagħmel il-Professjoni Solenni fil-Festa ta' Missierna Santu Wistin flimkien ma' tlieta oħra.

Ishiara huwa raħal magħruf għan-nixfa li hemm. Kullimkien trab u ftit li xejn tara ħdura. Fejn tara xi ftit ħdura jfisser li hemm wasal l-ilma permezz ta' kanen li qegħdin jgħaddu minn taħt

l-art għall-għelieqi. Dan il-proġett qiegħed jiġi ffinanzjat mill-Patrijiet Agostinjani Irlandiżi. Dan il-proġett huwa ta' importanza kbir għal dawn in-nies.

F'Ishiar il-grupp taż-żgħażagħ Maltin bnew żewġt idjar jew aħjar kmamar. Waħda minhom għal raġel ta' xi tmenin sena li kien kważi jgħix taħt siġra bi ftit tiben fuq rasu u oħra għal familja ta' tmienja min-nies. Dawn il-kmamar ikunu magħmula miz-zkuk tas-siġar, ftit ġebel u ħitan tal-ħamrija b'saqaf taż-żingu. Għalihom huwa palazz. L-omm ta' din il-familja qaltli li tnejn minn uliedha biex imorru l-iskola jridu kuljum jimxu ħafjin 16-il kilometru, tmienja 'l hemm u tmienja lura.

F'dan ir-raħal hemm ukoll komunità ta' Sorijiet Agostinjani tal-Klawsura. Komunità sabiħa ħafna hemm, xi 28 soru u xi 17 minnhom kollha żgħar. Hemm kulleġġ għall-bniet li huwa mmexxi mis-Sorijiet Agostinjani Missjunarji. Xi ħaġa li timpressjonak f'dan ir-raħal huwa s-suq li jagħmlu nhar ta' Tlieta fil-pjazza tar-raħal. Tara ħafna u ħafna nies kulħadd ġej biex ibigħ xi ħaġa bħal baqar, mogħoż, tiġieġ, bajd, ħaxix, banana, ħatab, ħwejjeġ u tant affarijiet oħra. Dan is-suq idum il-ġurnata kollha miftuħ għax ħafna nies jiġu mill-bogħod u bil-mixi.

Waqt li konna Ishiara fl-ewwel ġimgħa fostna kien hemm Mons. Pawlu, Isqof tad-Djoċesi ta' Embu li

kien qiegħed jagħmel vista pastorali fil-parroċċa. Mons. Pawlu ħa gost bil-ħidma li ż-żgħażagħ kienu qegħdin iwettqu u inkoraġġihom biex din il-ħidma tkompli wkoll fis-snin li ġejjin minn żgħażagħ oħrajn.

L-aħħar ġimgħa morna fis-*slum* ta' Baba dogo, fejn hemmhekk aħna l-Agostinjani, P. Bob, P Henry u Bro Norbert, għandna parroċċa u skola primarja għat-tfal li ġejjin mis-*slum*. Li tgħix fi *slum* bħal din mhux xi ħaġa sabiħa, għax ħlief riħa ta' dranaġġ, ħmieġ u żibel ma' kullimkien ma hemmx. Djar tal-laned, plastik u injam. Ftit huma d-djar bil-ġebel. Vera miżerja u tal-biki. Tfal jiġru wara l-Maltin huma u jgħajtu "*Wazungu Wazungu money*" li tfisser nies bojod flus. F'dan il-post flimkien ma' xi ħaddiema u xi żgħażagħ mill-parroċċa tagħna, iż-żgħażagħ tagħna bdew ħidma ta' xogħol iebes biex jibdew il-pedament ta' sala mdaqqsa biex isservi bħala kappella, sala għal-laqgħat għat-tfal tad-duttrina, għaż-żgħażagħ, ommijiet biex jitgħallmu l-ħjata u għal kull attività oħra li jkun hemm bżonn. Kuljum kienu jiġu kwantità kbira ta' tfal, xi nisa u rġiel biex jaraw dawn l-imberkin bojod x'qegħdin jagħmlu u biex forsi wkoll jiddubbaw xi ħaġa mingħandna. Fl-aħħar qassamna *hampers* għal xi 50 familja.

Hemm ħafna x'wieħed jagħmel aktar imma ż-żmien malajr jgħaddi. Wara ħames ġimgħat sibna ruħna mill-ġdid lura lejn pajjiżna. Żgur li ż-żgħażagħ Maltin mhux sejrin jinsew din l-esperjenza li għamlu permezz tas-Segretarjat tagħna.

P. MARIO ABELA OSA

PARROĊĊA SANTU WISTIN VALLETTA

IL-ĦIDMA TKOMPLI...

Matul is-Sajf; għalkemm il-festa tagħna tkun diġà għaddiet, xorta jinqala' ħafna xogħol ieħor. Matul ix-xahar ta' Lulju, li huwa l-iktar xahar li fih inkunu kwieti, issir ħafna ħidma ta' tindif, żbarazzar, tiswija ta' xi affarijiet li jkunu ġarrbu xi ftit ħsara u tibda ħidma ta' programmazzjoni sħiħa sabiex malli jibda x-xahar t'Ottubru u allura jerġgħu jibdew l-iskejjel u terġa' tibda d-duttrina u l-familji jerġgħu jaqbdu jissetiljaw fir-rutina tax-xitwa, il-parroċċa tkun tista' tirranka mingħajr skossi. Barra minn hekk ix-xahar ta' Lulju huwa x-xahar li fih uħud mill-aħwa joħorġu għal xi vaganzi u allura l-ammont ta' quddies jew ħidma tinqasam fuq inqas nies.

Malli beda x-xahar t'Awwissu tibda ħidma ta' preparazzjoni għall-festa liturġika ta' Santu Wistin kif ukoll għall-festa tal-Madonna taċ-Ċintura. Din is-sena l-festa tal-Madonna ser issir fl-aħħar ta' Settembru sabiex ma taħbatx ma' festi oħra u b'hekk inkunu nistgħu norganizzawha b'aktar kalma u nilħqu aktar nies. Fl-ewwel ġimgħat t'Awwissu ż-żgħażagħ tagħna għamlu kors qasir fuq kif tinħadem il-liedna tal-festa kif ukoll ftit lezzjonijiet fuq setting ta' posters u kitbiet oħra fuq l-Office (Word u Publisher). Mill-ewwel intefgħu jaħdmu u diġà qiegħed jidher il-frott tal-ħidma tagħhom. Kif għaddiet Santa Marija bdejna narmaw il-knisja għas-Solennità ta' Santu Wistin missierna. L-istess żgħażagħ flimkien mas-sagristan u ma' dawk involuti fl-armar tal-knisja ħadu ħsieb iduru ftit il-linef, bl-għajnuna ta' Patri Pawl Muscat tranġaw il-floodlights li kellhom xi ħsara, armajna l-altari kollha speċjalment l-altar maġġur kif ukoll inħarġet il-vara titulari f'nofs il-knisja. Fit-triq ukoll sar ftit armar ta' bandalori biex tinħass l-atmosefra festiva. Il-kor parrokkjali *Chorus Exultet* taħt id-direzzjoni ta' Mro. Christopher Bonnici għamlu rehearsals tal-kant sabiex jagħtu s-servizz tagħhom għal din il-festa. Kollox kien lest il-Ħamis 26 t'Awwissu sabiex l-għada qomna bid-daqq tal-qniepen niċċelebraw il-festa ta' Santa Monika filwaqt li filgħaxija saru l-għasar kantat u quddiesa kantata bis-sehem tal-kor. Il-Knisja kienet ippakkjata bin-nies u kien ta' sodisfazzjon kbir meta għall-kant tal-antifona n-nies baqgħu magħna, kantaw magħna u ċapċpu. Wara saret attività soċjali u n-numru sabiħ ta' nies li ħadu sehem kien inkoraġġanti ħafna. L-għada l-Ħadd fil-jum tas-Solennità, barra li ż-żgħażagħ intefgħu jdoqqu l-qniepen il-ġurnata kollha, saret quddiesa għat-tfal bl-animazzjoni ta' Robert u l-familja tiegħu li fiha ħadu sehem it-tfal li qraw it-talbiet u kantaw. Wara grupp minna morna fuq l-oqbra tal-Provinċja sabiex bħalma niċċelebraw mal-ħajjin, sellimna wkoll lir-reliġjużi li ħadmu fil-Provinċja u li llum m'għadhomx magħna.

Kif għaddiet din il-festa bdiet ħidma oħra fuq il-linef. Dan peress li waslu żewġ linef oħra

mir-restawr. Hekk il-knisja tkompli tieħu r-ruħ għax ngħiduha kif inhi, dawk il-linef imkissrin u suwed kif kienu dejjem kienu jiġbdu wisq l-attenzjoni imma fl-aħħar qegħdin nerġgħu narawhom sbieħ u sħaħ. Il-ħadid u l-wajers tagħhom riedu jinbidlu kollha peress li kien ħadid normali u l-wajers kienu għadhom bil-ħabel. Illum il-ħadid qed jinħadem kollu stainless steel u l-wajers qegħdin isiru ġodda. Matul iż-żmien, anke minħabba xi inċidenti li kienu ġraw, il-linef kienu tilfu ħafna kristall u minflok kienu tbiddlu f'biċċiet tal-ħġieġ. Dan il-ħġieġ kollu qed jitneħħa sabiex jerġgħu jsiru tal-kristall kif suppost. Il-bozoz li issa f'kull linfa flok tmienja biss għandhom id-doppju u saru kollha energy savers. Insomma qed jagħtu dehra wisq sabiħa. Issa nbeda x-xogħol għall-festa tal-Madonna taċ-Ċintura li ser issir bejn is-Sibt 24 sal-Ġimgħa 30 t'Awwissu. Is-Sibt 24 ser issir quddiesa kantata li fiha jsir il-ħruġ tal-vara min-niċċa u wara ser issir attività soċjali fis-sala parrokkjali. It-Tnejn ser issir translazzjoni tar-relikwija tal-Madonna mill-Oratorju għall-Knisja Parrokkjali u minn dakinhar sal-Erbgħa ser ikollna t-tlett ijiem tat-Tridu filwaqt li l-Hamis, lejlet il-festa ser tasal lura fostna l-vara l-antika taċ-Ċintura li saritilha libsa ġdida għaliha mill-arċikonfraternità u ser tinħareġ f'dimostrazzjoni bis-sehem tat-tfal li dakinhar jibdew id-duttrina u ser ipoġġulha l-kuruna huma fuq rasha. Wara ser isir kunċert fil-knisja parrokkjali mill-banda tal-Madonna taċ-Ċintura tal-Gudja. Il-Ġimgħa mbagħad ser issir il-purċissjoni li tibda fil-5.30pm bis-sehem tal-arċikonfraternità u l-fratellanzi ta' Hal Qormi, Żejtun, Luqa u Gudja u bis-sehem tal-Banda Konti Ruġġieru tar-Rabat. Fi tmiem il-purċissjoni titkanta l-antifona 'Beata Mater' ta' Paolo Nani u ssir Konċelebrazzjoni Solenni li tintemm bil-barka Sagramentali. L-għada mbagħad tkun in-*Notte Bianca* u filgħaxija wara l-quddiesa ser isir kunċert Marjan mill-kor parrokkjali *Chorus Exultet* flimkien mas-*Saint Augustine Chamber* u l-kor tat-tenuri *Vox Sacra* bejn it-8.30pm u l-10.00pm.

P. DEO DEBONO OSA

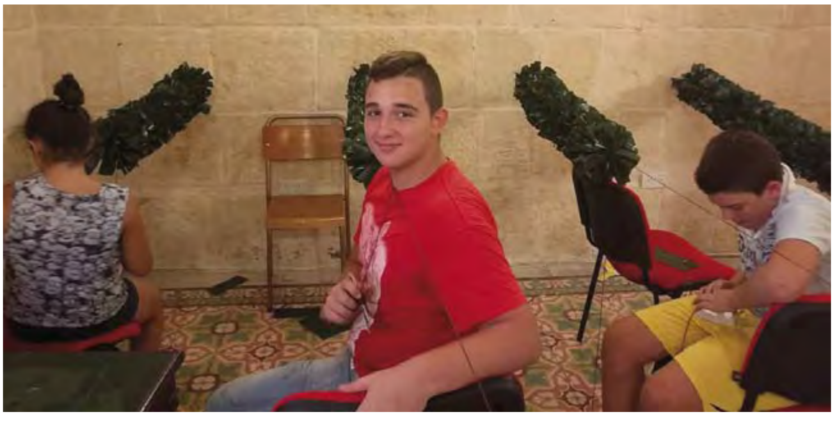

AGĦTIHOM O MULEJ IL-MISTRIEĦ TA' DEJJEM

FAMILJARI TAGĦNA R-RELIĠJUŻI AGOSTINJANI LI ALLA L-MISSIER SEJĦILHOM FI ĦDANU

➔ Francis Saliba mir-Rabat, li mar jiltaqa' mal-Mulej fl-20 ta' Lulju, 2016 fl-età ta' 95 sena – missier Patri Nazzarenu O.S.A.

➔ Carmela Desira miż-Żejtun, omm Patri Pierre OSA li mietet fl-20 ta' Lulju 2016 fl-età ta' 85 sena.

➔ Lawrence George Cauchi li kien jgħix il-Kanada Ontario u li miet fid-19 ta' Frar, 2016 fl-età ta' 96 sena; u Frankie Cauchi li kien jgħix il-Kanada Ontario u li miet fl-4 ta' Awwissu, 2016 fl-età ta' 92 sena, ħut Patri Mark O.S.A.

➔ Emanuel Francalanza miż-Żejtun, missier il-Provinċjal, Patri Raymond O.S.A., li miet fil-5 ta' Settembru, 2016 fl-età ta' 78 sena.

"Nitnikktu ta' bilfors meta dawk li nħobbu jmutu u għalhekk iħalluna. Iżda nafu li l-mejtin ma telquniex għal dejjem lilna li għadna hawn, iżda huma telqu qabilna u għad nagħmlu bħalhom. Ukoll dik il-mewt li n-natura taħrab minnha meta żżur lill- persuna li nħobbu tweġġa' wkoll lill-imħabba infisha. Minħabba dan, l-Appostlu (Pawlu) ma jgħidilniex biex ma nitnikktux, iżda li ma nitnikktux bħal dawk li m'għandhomx tama. Nitnikktu mela għall-mejtin tagħna għeżież meta bla ma nistgħu nagħmlu xejn tolqotna l-firda minnhom, iżda fit-tama li għad ikunu darba oħra qribna. Mela f'sens minnhom li nkunu mnikkta u f'sens ieħor li nkunu imfarrġa. Min-naħa milquta d-dgħufija tagħna minn oħra msaħħa l-fidi, hemm titnikket il-kundizzjoni umana, hawn tinstab id-duwa fil-wegħda divina."

SANTU WISTIN, PRIETKA 172, 1

X'HEMM F'QALBI!

IL-ĦSIEB, IL-ĦIDMIET... U F'DAN L-ARTIKLU... DWAR IL-BAĦRIJA!

Qabel xejn riflessjoni personali

Issa ili snin twal nafni hekk! Inqum u norqod b'moħħi mifrux fuq ħafna (*ħafna*) trufijiet. Nipprova naghtih pawsa... imma llum aċċettajt li jien magħmul hekk. Li tgħallimt maż-żmien hu - *meta nista' iġifieri* - li nqassam l-ispazji għal enerġija emozzjonali li ħafna ħidmiet jixorbu minni. Dan mas-snin ġabli iktar armonija u jgħinni l-fatt ukoll li kollox nipprova narah f'kuntest tal-offerta tiegħi lil Alla. Naturalment jiġu jiem meta xi affarijiet bħal jeħfiefu u jiġu jiem oħra meta affarijiet oħrajn bħal jitqalu iktar mis-soltu.

Hemm il-ħajja tal-Provinċja – din hi *l-iktar* li tieħu spazju ta' qalbi u hekk hu sew u hekk nixtieq jien ukoll. Ikun hemm affarijiet ta' amministrazzjoni imma l-ikbar tibqa' l-mixja li rrid nagħmel ma' ħuti. Tħeġġeġ, tagħti support, issegwi, tħalli ħin tajjeb għal persuni u l-*issues* li jqumu, iżżur il-morda u xi kultant tfakkar fil-'meħtieġ' meta tidħol xi mewġa żgħira! F'dawn l-aħħar xhur kont qed nagħlaq it-trufijiet kollha tal-Bi-Ċentinarju (*li niżgurakom kienu voluminużi*) u kelli wkoll l-impenn 'ġdid' li xtaqt nagħtu lill-komunità tagħna f'Għawdex. Dan f'kuntest ta' dak li dejjem baqa' f'qalbi, iġifieri li nixtieq li l-Provinċja tagħna tkompli tissogra iktar, tuża iktar l-immaġinazzjoni u li nkunu Provinċja li turi iktar kuraġġ biex inkomplu naffaċċjaw il-missjoni tagħna fil-Knisja u fis-soċjetà tagħna. Dan kollu sabiħ fl-ideal... imma sakemm jinftiehem u jibda jseħħ... trid il-paċenzja tal-fidi. Grat lejn min, minn sħabi, jifhem din il-qalb, din id-direzzjoni u din il-viżjoni. Fil-mixja trid tkun ukoll għaqli biex tinduna meta x-xitan jibda jdeffes denbu... imma jien dejjem irraġunajt li meta l-ħaġa tkun tajtha lil Alla... allura l-anġli jwittu t-triq!

Hemm l-affarijiet li jinqalgħu minn taħt ir-riħ. Fost dawn insemmi l-mewt ta' missieri Emanuel (*it-Tnejn 5 ta' Settembru*) bil-funeral tiegħu jumejn wara. Kont qed narah qed ibatti ftit ftit... imma mbagħad sar kollox f'daqqa. Inħossni seren għax naf x'ħajja għex u naf li almenu ma batiex bħalma batiet ommi li kienet għamlet 13-il sena ġo sodda. Dak il-ħsieb kien ibeżżagħni immens. In-nies – jew xi nies – jaħsbu li kollox hu *business as usual* – u int trid 'tkompli' għaddej. Tikber fik is-solitudni li għall-grazzja t'Alla aħna npattu għaliha bil-fraternità ta' ħajjitna u bl-imħabba li nħossu ta' diversi persuni. Dan kollu hu faraġ kbir. U jien inħoss li lili Alla pprovdieli dejjem minn dawn.

Hemm ukoll għalija l-ħidma tal-Baħrija li jien f'dawn is-snin qed nikkordina. Għall-grazzja ta' Alla, sħabi tal-komunità kollha impenjati fiha b'mod jew ieħor u dan hu sew għax hekk il-ħaġa qegħdin nibnuha fuq l-ideal tagħna. Imma ovvjamentt ċerta *onus* u koordinazzjoni nkun irrid nagħmilha bilfors. Il-fatt li nħobb din il-

ħidma tnaqqasli ċertu piż… imma nammetti li ġieli jiġu ġranet li peress li jien mifrux fuq elf front… ġieli kollox jittriplika. Imma anke hawn, jerġa' jpatti għal dan kollu l-fatt, li jien f'qalbi din il-ħolma tant nixtieqha tirnexxi anke għalina bħala Provinċja li malli nqum… nkun diġà għedt lili nnifsi… *irrid nibqa' nagħti*! Daqt għaddew sentejn u kienu sentejn sbieħ ħafna – żerriegħa li qiegħda tikber bil-mod – u sakemm għadni f'saħħti, naf li sal-Għid 2018 meta jkollna l-Kapitlu Provinċjali Ordinarju… għandi nibqa' nagħmel l-almu tiegħi kollu. Bħal f'qalbi ġieli nħoss li rrid 'ngħaġġel' f'dil-ħidma! Hu sentiment li ma nafx nispjegah… imma nħossu! Imbagħad il-mistrieħ… inħallih għall-eternità!

Dwar il-Baħrija matul dax-xhur

Fis-sajf saret għal darba oħra l-esperjenza tas-*Summer Clu*b għal sitt ġimgħat sħaħ li ntemmet bil-*Concert* fit-30 ta' Awwissu. Din hi realtà oħra sabiħa u attività pjuttost kbira f'sens ta' impenn ta' voluntiera, ġenituri, programmar li jrid isir, formazzjoni li tingħata, attivitajiet eċċ. Fis-sajf kellna l-*bbq* annwali li nagħmlu (30/7) u l-*Pasta Night* (24/9) u dawn ukoll, minbarra l-atmosfera mill-isbaħ li joħolqu, jiġbru għalihom grupp ieħor tajjeb ta' nies li jaħdmu flimkien biex itellgħu din l-attività.

Issa iktar viċin il-festa ta' San Martin, qegħdin inħejju għal mument sabiħ tal-Griżma tal-Isqof (23/10) li għalina se tfisser ukoll l-ewwel żjara ta' Mons. Arċisqof Charles J. Scicluna. Dakinhar nixtiquha tkun festa tassew mill-isbaħ għall-komunità tagħna kollha fil-Baħrija. Inħoss li qed naħdmu tajjeb għaliha bħala tħejjija minn kull lat u nħossni grat għal din il-ġrajja li fiha se nilqgħu bil-ferħ lir-ragħaj tagħna fostna.

Fs-sajf ukoll għalaqna ċerta tħejjija biex f'Ottubru nvaraw il-Grupp tal-Adolexxenti. Din kienet xewqa oħra li xtaqt ħafna li nagħmlu biex nibdew nilħqu ftit il-faxxa ta' dawk li se jispiċċaw minn wara l-Griżma. Bħalma probabbli tafu, in-numru tal-familji ġodda fil-Baħrija qiegħed jikber ħafna u hu tajjeb li nibdew nagħmlu ħidma tajba ma' din l-età. Issa bl-għajnuna ta' Alla wasalna għal din ukoll. Se jmexxu dan il-grupp il-koppja Ruth u Robert Azzopardi (*għandhom liż-żewġ uliedhom jattendu l-Kulleġġ tagħna*) li għall-grazzja ta' Alla diġà huma impenjati ħafna fil-komunità tagħna – u ta' dan nixtieq nirringrazzjahom bil-kbir. L-iskop hu permezz ta' attivitajiet varji, dawn l-adolexxenti jistgħu jkomplu jikbru fi spirtu ta' ħbiberija u f'valuri tajba. Dan pass pastoralment b'saħħtu għax naf li hekk inkunu qegħdin nibnu tajjeb.

Fejn jidħol servizz pastorali mal-persuni anzjani u morda, Patri Rafel qiegħed ikompli tajjeb ħafna bil-ħidma li kien beda Patri Pawl fejn jidħol kuntatt mal-persuni anzjani u morda fil-komunità. Il-'ġdid' f'din il-ħidma hu li qiegħed isir quddies fid-djar ta' dawn il-persuni u dan intlaqa' tajjeb ħafna.

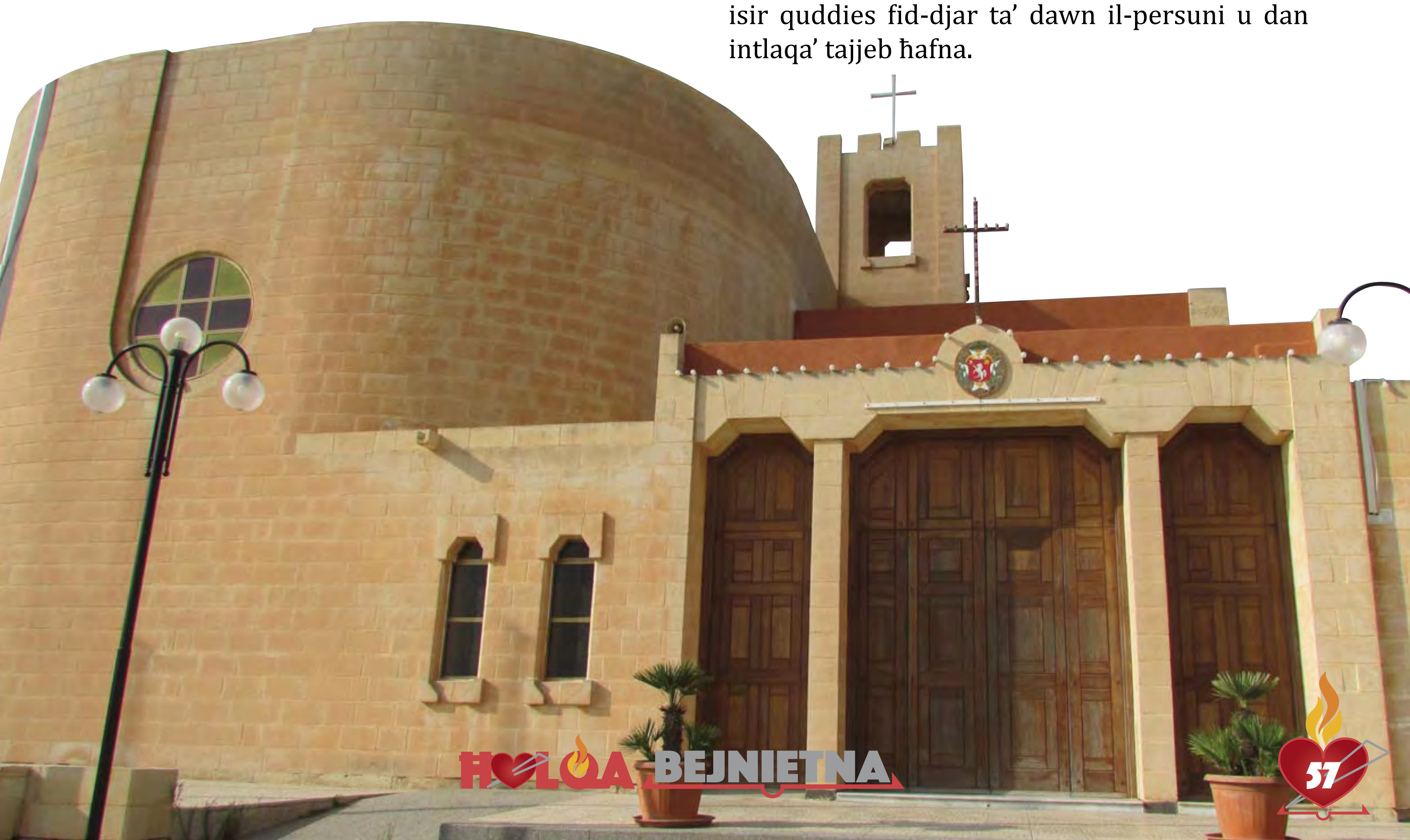

Patri David se jkompli wkoll f'Ottubru l-Grupp tal-*Lectio Divina* li l-istess naf kemm jiddedika mħabba għaliha.

Jien bqajt nikkordina kull m'hemm bżonn kemm mas-*Service Team* (grupp dedikat immens u ta' qalb kbira ħafna) u mal-gruppi/persuni varji li għandna fil-komunità. F'ħidmiet ħekk tinsa kemm saru laqgħat, intbagħtu emails, sms, kemm ħsibijiet u sigħat. Din is-sena - ħaġa li bdejnieha minn Jannar stess (31/1) – ma' grupp ieħor ġdid, ħdimna bil-qawwi biex nerġgħu nqajmu l-Fiera Tradizzjonali tal-għada tal-'festa' li tul dawn l-aħħar snin kienet għal diversi raġunijiet battiet u li għalina fil-Baħrija minbarra li hi *landmark* qawwija hi wkoll mezz ta' kif jistgħu jinġabru finanzi ġodda... għax il-ħtiġijiet huma diversi. Grazzi kbira ħafna lil Alfred u lil Mike li mertu kbir tagħhom stajna nagħtu *revamp* tajjeb lil dan il-jum. Fil-bidu din beżżgħatni ftit għax bsart dan kollu x'se jinvolvili... imma mbagħad meta rajt il-ħeġġa tan-nies, erġajt għalaqt għajnejja għall-enerġija li kienet se tiswieli... u żidtha mal-platt! Fost l-attrazzjonijiet se jkollna: (a) Rekord nazzjonali tal-ikbar borża ta' San Martin 'il fuq minn nofs tunnellata li ħa tintrefa' minn *crane;* (b) Fiera b'ħafna premjijiet u bżonnijiet utli għad-djar, flimkien ma' ħrief, fniek, dundjani u tiġieġ; (c) Wirjiet ta' fniek mir-*Rabbit Club* u oħra ta' sriedaq; (d) Tisjir ta' qastan tradizzjonali fuq il-ħatab bin-nar; (e) *Stalls* ta' artiġġjanat Malti; (f) Ikel u nbid tradizzjonali Malti; (g) Ħa jintrama *farm* b'annimali differenti; (h) *Pony rides*; (i) *Kids area* b'bouncing castle, trampolini u ferrovija; (j) Stage b'kantanti u talenti lokali; (k) *Coffee area* ħdejn il-knisja; (l) Bejgħ ta' pjanti, (m) Xiri tal-borża tradizzjonali ta' San Martin eċċ. Attrazzjoni ġdida oħra se tkun li matul il-jum se jkollna lil 'San Martin' li filgħodu (*bħala Suldat*) u filgħaxija (*bħala Isqof*) li se jdur fit-toroq tal-Baħrija u jqassam boroż żgħar lit-tfal u lill-persuni anzjani. Nittamaw li tkunilna suċċess u li kull min se jkun hawn fostna dakinhar kulħadd igawdiha għax il-ħidma u l-isforzi huma tassew kbar ħafna.

Fuq livell ieħor... imma kif tafu l-ħidma dejjem trid tkopri diversi livelli... sakemm kien isir dan kollu dorna s-sagristija tal-Knisja biex hekk issa għandna post iktar sabiħ u akkoljenti. Dorna wkoll diversi trufijiet oħra bħall-faċċata tal-Knisja u fejn kellna bżonn ta' tibjid, xogħol fl-ilma tad-dar eċċ. Tnaddaf il-bejt kollu tal-Knisja mill-imbarazz li kien tħalla meta nbniet il-Knisja (xi 25 sena ilu) u sar tindif tal-ħġieġ kollu li għandha l-knisja minn ġewwa u minn barra. L-istess għall-gallerija tal-Knisja. Tlestew ukoll *nets* għall-bibien tal-istess sagristija u tal-knisja li jagħtu għal barra. Din is-sena - wara li kellna l-approvazzjoni għad-Digriet (152/2016) li ressaqna lil Mons. Arċisqof - se nkunu qegħdin inżanżnu għall-ewwel darba l-proġett il-ġdid tas-sistema tal-qniepen. Hekk fl-aħħar fil-komunità tagħna għandna xi ħaġa oħra li tista' tgħinna 'ngħollu qlubna 'l fuq' kif wkoll li jkollna atmosfera fi ġranet ta' ferħ u ċelebrazzjonijiet. U hekk, bl-għajnuna ta' Alla, nkunu wettaqna l-ewwel minn sensiela ta' proġetti li ftit ftit nixtieq inkomplu nagħmlu ħalli l-knisja tagħna nagħlqulha l-aħħar bżonnijiet li fadlilha. Fost dawn hemm it-tkomplija taz-zuntier u ċ-ċinta tal-gallerija tal-Knisja. Xtrajna wkoll matul is-sena żewġ ġinokkjaturi biex jibdew jintużaw għat-tiġijiet għax li kellna kienu qdiemu ħafna u kienu wkoll spiċċaw. Sar ukoll ir-restawr tal-bambin antik tal-Milied li nużaw kif ukoll tax-xbieha ż-żgħira tal-Assunta. Xtrajna ukoll *projector* ġdid biex ikun jista' jintuża fil-formazzjoni tat-tfal waqt il-katekiżmu. Dan kollu – *bħal affarijiet kollha* - naturalment qed isir frott il-ġenerożità ta' ħafna persuni. Kellna wkoll persuni li ġentilment offrew twapet lill-Knisja, mejda u siġġijiet għas-sagristija kif ukoll persuna oħra li tatna trieħi għall-artal. U ta' dan nixtieq għal darb'oħra rrodd ħajr lil kulħadd tassew minn qalbi.

Bħala patrijiet fuq kollox inħoss li l-komunità tagħna tar-Rabat baqgħet - kif diġà fissirt – għall-grazzja ta' Alla impenjata b'mod ġeneruż u sabiħ ħafna... u li jarawna flimkien, jagħrfuna fl-uċuħ, fl-ismijiet u fl-enfasi li nagħtu hi wkoll minnha nfisha xi ħaġa profonda ħafna.

Meta naħseb f'dan kollu... ninsa kull għeja u qalbi terġa' tixgħel... daqs id-dawl li jkollhom is-siġar tal-Milied... li beda joqrob ftit ftit ukoll.

U nerġa' nibda noħlom x'nistgħu nagħmlu iktar!

P. RAYMOND FRACALANZA OSA
PROVINĊJAL U RETTUR BAĦRIJA

"IL-ĦOLMA TIEGĦI"

Matul ix-xahar ta' Settembru, fin-Niġerja, il-Pirjol Ġenerali *tal-Ordni Agostinjan, P. Alejandro Moral Antón OSA, laqqa' flimkien mal-Kunsill* Ġenerali *lis-Superjuri kollha li jinsabu preżenti fil-*Ħames *Kontinenti tad-Dinja għal dak li jissejjaħ: "Kapitlu* Ġenerali *Intermedju". Dawn it-tip ta' laqgħat isiru wara l-ewwel tliet snin ta' kull mandat* ġdid *li jkollu kull* Ġeneral *tal-Ordni Agostinjan. Hawnhekk, qegħdin inġibu parti mid-diskors tal-ftuħ li l-Pirjol* Ġenerali *għamel f'dan il-Kapitlu* Ġenerali *Intermedju f'Abuja-Niġerja.*

Dear Augustinian Capitular brothers:

Fraternal greetings from the General Counsel to all of you (with a special greeting to Fr. Prevost) and from here to all the brothers of the Order.

I want to tell you about a dream that I hope will become a reality: "I dream about a fraternity of brothers living in communion, according to our Augustinian charism, in simplicity and humility, with dedication and generosity, in brotherhood and charity".

The Order has always tried to stay close to her emerging realities, those places where circumscriptions are growing strong. Six years ago we celebrated the 2010 Intermediate General Chapter in the Philippines. Today we meet in Abuja, at the center of this immense country where the Order is growing and becoming stronger ... in the midst of this enormous continent, Africa. It is the most forgotten continent for its material poverty, and yet the most loved by missionaries for its great human richness. Africa continues to be a place of contradictions, attractive as no other continent for its people but forgotten for it material poverty.

Two weeks ago we celebrated the Provincial Chapter of the Province of Nigeria. We were 70 brothers who met together. Those were five days of grace and each one of them full of many gifts. On some nights the lights went out, or the internet or we were left without water... No one complained, no one expressed exasperation, no one wanted to leave. I saw before me a group of religious who were happy, full of hope, enjoying the fact of being together, aware of the difficulties each day brings but also of the presence of God and his Spirit that makes us freer and detaches us from material goods. I was impressed by the sense of communion, gratitude, simplicity and happiness among the brothers.

I would like our hearts to be opened to the many gifts that God is going to give us in this land. I wish that we might learn from those persons God will put before us. I would like to underscore the fact that during these almost three weeks living in this great and beautiful country, I have seen that its people, especially those going about their daily work, live with many of the values that we in the so-called developed countries have lost, such as sharing, solidarity, not thinking only of oneself, trusting fully in God. These are values which, at times, we long to have ourselves.

I would not want this Chapter to be remembered for any material inconvenience which we could experience at some moment, be it a lack of water, or electricity or the internet. We need to remember that in New York, London or Rome, to point to some more developed areas of the world, the lights have also gone out!

Might we be able to apply the text from the Gospel of Luke 7, 24-25: "What did you go out to the desert to see a reed swayed by the wind? Then what did you go out to see? Someone dressed in fine garments? Those who dress luxuriously and live sumptuously are found in royal palaces".

In this Year of Mercy, in addition to reflecting on the present and on the future of the Order, I would like us in this Chapter to find space to reflect upon and discuss the tragedies and specific situations that people suffer through in the world today. At least to challenge ourselves, to create discomfort,

to raise our concern and if possible (I believe it is) take a risk and create a concrete proposal of solidarity. In recent days, the international press has focused on and published articles about a meeting sponsored by former Jesuits on the issue of migration: "The JRS, which is the Jesuit Refugee Service, and the European Conference of former students of the Jesuits are reflecting on the theme: "Global migration and the crisis of refugees: a time to contemplate and to act". As Pope Francis says: "We cannot ever take for granted our neighbor's suffering, as if it were something inevitable. Rather, we have to come together and put our compassion into action in order to bring about global change. It is the task of each one of us to see that, no matter what, those who have lost their home do not lose hope (Pope Francis). (JRS is an international Catholic organization that works in 50 countries, whose mission is to accompany, serve and defend the rights of refugees and displaced persons. Created by the Company of Jesus (Jesuits) in 1980. The JRS is a worldwide network of associates and institutions of this Catholic religious order. It serves refugees by offering them practical and spiritual support according to their humanitarian needs, independently of their beliefs).

This is the first time that a Mendicant Order has celebrated their Chapter in Africa. Apart from some initial concerns, the attitude of the majority of the brothers has been very positive. God speaks to us always, but perhaps here, more than in any other place. Would that we would learn to listen to and interpret his message.

I hope that these days be ones of joy and of fraternity, of communion, of charity and of humility. May our hearts be touched, wounded and embraced by having encountered the Spirit of God that makes himself present in persons who believe and abandon themselves in the embrace of His hands, following His guidance. These are the true poor, those who hold on to God alone as their life's hope; those who let themselves be caught by the values that can most help us to be human, sons of God and brothers.

Many thanks to you all for your participation.

P. ALEJANDRO MORAL OSA
PPRIOR GENERAL

IL-PATRIJIET AGOSTINJANI

B'QALB MIFTUĦA GĦAR-REFUĠJATI F'MALTA

«Dak kollu li tagħmlu mal-iċken wieħed minn dawn ħuti, tkunu għamiltuh miegħi» *(Mattew 25,40)*

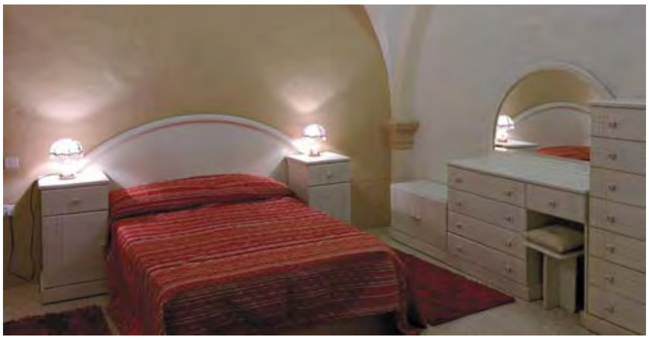

Id-dar numru 3 fi Triq Santu Wistin – Rabat, minn dar li fiha kellha l-armar tal-festa... dar magħluqa u fid-dlam, il-Provinċja tibdilha f'dar mimlija dawl ġdid fejn familji fil-bżonn jistgħu jgħixu fiha.

Parti mill-proġett ta' tħejjija għal 200 sena mit-twaqqif tal-Provinċja Agostinjana Maltija (14/09/2017), fl-10 ta' Ottubru 2016, wara l-quddiesa tas-6.00pm fil-Knisja ta' San Mark, tinfetaħ uffiċjalment din id-Dar. Diversi donazzjonijiet saru biex seħħet din il-bidla ħalli tilqa' fiha persuni fil-bżonn... grazzi mill-qalb lil kulħadd!

"Kull parroċċa, kull komunità reliġjuża, kull monasteru, kull santwarju fl-Ewropa għandu jospita familja, ibda mid-djoċesi tiegħi ta' Ruma." (Papa Franġisku – 6 ta' Settembru 2015)

LEJN IL-BI-ĊENTINARJU
14 TA' SETTEMBRU 2017

L-IŻVOLĠIMENT TAL-PROVINĊJA FIL-GŻEJJER TA' MALTA U L-MIXJA TAGĦHA MATUL IS-SNIN

1413: Rabat : Malta
Qabel is-sena 1413, il-Patrijiet Agostinjani ġa kellhom kunvent fir-Rabat, Malta, barra l-bieb tal-Imdina.

1450: Għawdex
Il-patrijiet f'din is-sena diġà kienu stabbiliti f'Għawdex. Ma nafux kinux fil-Victorja jew band'oħra.

1551: Saqqajja - Rabat
Il-Kunvent fuq is-Saqqajja kien maħruq u mkisser mill-poplu minħabba l-biża' mit-Torok.

1551-1556: Santu Spirtu - Rabat
Bil-permess tal-Gran Mastru Claude de la Sengle, il-patrijiet marru joqogħdu fl-Isptar Santu Spirtu fir-Rabat. Damu jgħixu fih għal sitt snin.

1555: Saqqajja – Rabat
Il-kappella ta' S. Mark fir-Rabat ġiet mogħtija lill-patrijiet biex minn flokha jibnu knisja ġdida u kunvent. Il-bini tal-knisja beda sena wara fl-1556 fuq disinn ta' Ġlormu Cassar.

1571: Valletta
Akkwist ta' biċċa art (kwartier nru. 43) fil-Belt Valletta, mogħtija lill-patrijiet mill-Gran Mastru Pietro de Monte. Il-knisja nbniet fuq disinn ta' Ġlormu Cassar bit-titular: Madonna tas-Sokkors, waqt li l-kunvent kien iġib l-isem ta' S. Wistin. Il-knisja nbniet bil-faċċata fuq Triq Żekka ma' Triq S. Mark.

1584-1603: Mellieħa
Jakkwistaw is-Santwarju tal-Mellieħa. Damu jamministrawh 19-il sena.

1614: Rabat
Jitolbu l-Grotta ta' San Pawl fir-Rabat. Wara li l-Gran Mastru Alof Wignacourt wegħedhom li jgħinhom, reġa' bdielu u ta l-Grotta lill-qassisin li wara saru Kanonċi.

1617-1652 : Pietà
Jakkwistaw il-Knisja tal-Madonna tad-Duluri u jibnu kunvent ċkejken. Damu 35 sena.

1652: Bulla
Bulla tal-Papa Innoċenz X: *Instaurandae*. Bħala effett ta' din il-Bulla, il-kunventi f'Tal-Pietà u f'Għawdex (Victoria) ġew suppressi.

Dak f'Tal-Pietà ma reġax ġie mogħti lura lill-patrijiet; filwaqt li dak ta' Għawdex infetaħ mill-ġdid wara erba' xhur bil-għajnuna tal-Gran Mastru Giovanni Paolo Lascaris fis-sena 1654.

1659: Tal-Virtù – Rabat
Il-patrijiet jieħdu pussess tal-kappella tal-Madonna tal-Virtù barra r-Rabat. Ma damux wisq jiffunzjonaw dik il-kappella. Wisq probabbli li l-pjan tal-Gran Mastru Martino de Royal li jkabbar l-Imdina tar mar-riħ mal-mewt tiegħu fis-6 ta' Frar 1660.

1728: Bormla
Minħabba l-biża' li t-Torok jerġgħu jaħbtu għal Malta, il-patrijiet ġiehom il-ħsieb li jittrasferixxu ruħhom mir-Rabat għal Bormla. Il-biża' tbiegħed u dan il-ħsieb ma twettaq qatt.

1765: Valletta
Beda l-bini tal-knisja u l-kunvent ġdid fil-Belt bil-faċċata fuq Triq l-Ifran mat-Triq S. Ġwann (fejn qiegħda llum) fuq pjanta ta' Giuseppe Bonnici li wara l-mewt tiegħu, tkompliet minn Antonio Cachia li biddel xi partijiet tal-knisja.

1798 : Suppressjoni

Jaslu l-Franċiżi f'Malta. Jiġu suppressi l-kunventi tar-Rabat u tal-Belt. Id-deheb u l-fidda kollha tal-kunventi ttieħdu mill-Franċiżi. Xi wħud mill-patrijiet imorru Għawdex u l-oħrajn għand il-familjari u ħbieb tagħhom.

Dawk tar-Rabat jidħlu mill-ġdid wara ħames xhur fl-24 ta' Diċembru 1798.

1800/1801

Dawk tal-Belt, li l-knisja tagħhom kienet użata għall-imtieħen tal-qamħ idumu barra aktar minn sentejn, x'aktarx li daħlu lura fil-bidu tas-sena 1801.

1790 – 1801 – 1817: Bidu tal-Provinċja

Marzu 1790: L-ewwel tentattiv

Il-Ġeneral P. Stiefnu Bellesini jaħtar lill-P. Majj. Vincenz Tei bħala l-ewwel Provinċjal u l-kunventi tar-Rabat, Valletta u Għawdex jinqatgħu minn ma' Sqallija.

Wara biss 19-il xahar, il-Gran Mastru Eman. De Rohan jitlob ix-xoljiment tal-Provinċja l-ġdida. Il-patrijiet mill-ġdid jitmexxew minn Sqallija.

Novembru 1801: It-tieni tentattiv

Wara li telqu l-Franċiżi minn Malta, l-Ingliżi bdew jamministraw f'Malta. Jordnaw li l-patrijiet ma setgħux jagħrfu iżjed bħala superjuri tagħhom ebda barrani ħlief lill-Patri Ġeneral ta' Ruma u s-Santa Sede. Minħabba b'din il-liġi l-kunventi tagħna reġgħu nqatgħu minn ma' Sqallija. P. Majj. Gaetano Cauchi jinħatar Vigarju Ġenerali bl-awtorità li jmexxi t-tliet kunventi.

Wara biss 10 xhur, il-Gvern tar-Renju ta' Sqallija u Napli hedded lill-knisja ta' Malta li jissekwestra l-proprjetà kollha li kellha fl-Italja jekk din tinqata' mill-Awtoritajiet ta' Sqallija. Minħabba f'hekk, il-Gvern Ingliż kellu jirtira l-ordni msemmija. Fl-10 ta' Awwissu 1802, il-kunventi mill-ġdid tpoġġew taħt it-tmexxija tal-Provinċjal ta' Sqallija.

14 ta' Settembru 1817: L-aħħar tentattiv

Il-Provinċja titwaqqaf definitivament mill-Vigarju Ġenerali P. Majj. Septimio Rotelli. P. Majj. Fortunat A. Vella jinħatar Provinċjal.

Dati u postijiet oħra importanti matul il-200 sena bħala Provinċja, insibuhom fil-ħarġa li jmiss tal-Holqa Bejnietna.

P. ĠULJU BONNICI OSA
MIĠBURA MINN
DOKUMENTI FL-ARKIVJI TAL-PROVINĊJA

Sptar Santu Spirtu – Rabat

Santwarju tal-Madonna – Mellieħa

Kappella Madonna tad-Duluri – Pietà

MID-DJARJU TAL-PROVINCJA

SAJF 2016 – L-AĦWA AGOSTINJANI - FLIMKIEN F'SAN PAWL IL-BAĦAR

LAQGĦA FRATERNA TAL-PROVINĊJA F'JUM SANTU WISTIN: KUNVENT SANTU WISTIN - VALLETTA

MID-DJARJU TAL-PROVINCJA

FTUĦ UFFIĊJALI TAS-SENA BI-ĊENTINARJA: KUNVENT SAN MARK – RABAT

AKKADEMJA MUŻIKO-LETTERARJA: KUNVENT SANTU WISTIN - GĦAWDEX

ĦOLQA BEJNIETNA

Editur: P. Raphael Abdilla OSA
E-mail: raphaelabdillaosa@gmail.com
Address: Segreterija Provinċjali, Kunvent San Mark, Triq Santu Wistin, Rabat RBT 1117, Malta
Korrezzjoni tal-Malti: Paul Ellul
Website: www.agostinjani.org
Facebook: Augustinians Malta
Issettjat u stampat: Best Print Co. LTD., Qrendi **Tel:** 21680 789